Číslo
Nr.
No
10

ŘÍJEN
OKTOBER
OCTOBRE
1938

STATISTICKÝ ZPRAVODAJ
STATISTISCHE NACHRICHTEN
BULLETIN STATISTIQUE

OBSAH:

VYDÁVÁ STÁTNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ • HERAUSGEGEBEN VOM STATISTISCHEN STAATSAMT • ÉDITEUR: OFFICE DE STATISTIQUE DE L'ETAT

5 Kč

STATISTICKÝ ZPRAVODAJ

Ročník I. **V Praze dne 8. října 1938.** **Číslo 10.**

Vzhledem k mimořádným poměrům vychází toto číslo ve zmenšeném rozsahu. Statistický rozbor nastavších změn přineseme, až budou pevné podklady pro přesný úsudek. Abychom jej připravili, počínáme uveřejňovati rekapitulace posavadního vývoje.

Průmysl a vnitřní obchod.

Stavební ruch v I. pololetí 1938.

Do dubna stoupal počet projektovaných staveb, od května je menší nežli loni. Rozestavěno a dokončováno je zatím ještě více staveb nežli v tomtéž období uplynulého roku.

Jedním z ukazatelů vývoje na stavebním trhu jsou data o počtu stavebních povolení a kolaudací ve větších městech. Statistika stavebního ruchu, kterou na jejich podkladě sestavujeme, umožňuje zatím srovnati situaci z prvých šesti měsíců letošního roku s týmž obdobím roku loňského.

Přípravy pro příští stavební sezonu, podnikané na podzim 1937, a celková hospodářská situace rovněž, svědčily pro předpoklad, že vzestupná tendence ve stavebním podnikání ještě letos potrvá. Prvé měsíce roku vskutku potvrdily toto očekávání. Počet projektovaných staveb v 90 větších městech, které obdržely stavební povolení v měsíci lednu-dubnu 1938, byl o 12% vyšší nežli loni za tutéž dobu. V měsíci květnu však tomu již tak nebylo a podobně i v červnu a v červenci. Není pochyby o tom, že příčiny tohoto obratu ve vývoji stavebního ruchu nutno hledati na politickém poli, neboť ryze hospodářské podmínky jeho další prosperity trvaly dále.

Úhrnný výsledek za prvé pololetí roku 1938 dává proto obraz méně příznivý nežli jeho prvé čtyři měsíce. Ve zmíněných 90 městech bylo vydáno za prvé pololetí 2.209 povolení k novým stavbám, což jest toliko o 2,4% více nežli loni. Bylo však mezi nimi mnoho staveb malého rozsahu, neboť celkový stavební prostor, jenž jimi bude zastavěn, jest menší skoro o 6% nežli roku loňského. Ještě prudší obrat lze pozorovati v počtu povolení ke stavbám pozměňovacím. Nebývají připravovány na dlouhou dobu napřed, bývají menšího rozsahu nežli nové stavby a proto se na nich změny hospodářského vývoje zračí zvláště citlivě. Počet žádostí o povolení takových staveb klesá už od dubna, celkové číslo za prvé pololetí jest o 16% nižší nežli loni.

Druhým pramenem stavební statistiky jsou kolaudace, úřední povolení k užívání resp. obývání budovy. Jimi získáváme přehled o hotových výsledcích stavební činnosti. Jelikož počet začatých staveb stoupal ještě na podzim 1937 i na jaře 1938, je přirozeno, že prozatím je rozestavěno a dokončováno více staveb nežli loni a předloni touto dobou. Za prvé pololetí bylo kolaudováno v 90 větších městech 989 novostaveb, o 8% více nežli loňského roku. Byly mezi nimi četné stavby velkých nájemních domů, což je výhodou s hlediska bytového trhu. Nových bytů bylo totiž jimi (a pozměňovacími stavbami) získáno více nežli loni, celkem za I. pololetí 4.649. V. S.

Zahraniční obchod.

Zahraniční obchod v srpnu 1938 *).

Stejně jako loni stoupnul zahraniční obchod z července na srpen, stalo se tak i letos. Jenže letos nebyl tento vzestup tak silný jako loni, takže letošní srpen přináší nižší číslice dovozu i vývozu než loňský. Než při srovnání letošního srpna s letošním červencem dostáváme docela příznivý obraz. Je vyšší dovoz surovin a to téměř ve všech oborech, i na příklad v průmyslu textilním trpícím vleklou depresí (dovoz bavlny tu stoupnul skoro o 10%); dovoz obecných kovů se co do množství skoro zdvojnásobil. Stejně tak je ve vývozu možno zaznamenati obecný vzrůst exportu nejrůznějších tovarů. Jestliže v předchozích měsících to byly často hlavně jen železné výrobky, jež vykazovaly vzestup exportu, konstatujeme v srpnu proti předchozímu měsíci pozoruhodné zvýšení vývozu i výrobků textilních, zvláště vlněných (+ 17 mil. Kč) a bavlněných (+ 12½ mil. Kč), kožených (+ 12 mil. Kč), v menší míře i skla. Rž.

*) Viz tabulkovou přílohu.

Zahraniční obchod Československa od obnovení samostatnosti do září 1938.

Methodické změny proti předválečné (rakouské) statistice zahraničního obchodu. — Základní a trvalá struktura našeho zahraničního obchodu. — Stručný přehled jeho vývoje od konce světové války. — Změny v orientaci k zemím dovozním a vývozním.

V tomto stručném přehledu budiž především učiněna zmínka, jaké změny v metodě statistiky zahraničního obchodu byly u nás provedeny ve srovnání se stavem předválečným. Změny tyto se týkají prakticky a hlavně způsobu vykazování:

1. množství zboží. V rakouské statistice se udávalo množství dováženého či vyváženého zboží

hlavně ve váze, a to v dovozu buď v hrubé neb čisté (to se řídilo podle celních předpisů), ve vývozu pravidlem v hrubé, v řízení zušlechťovacím v čisté, výjimkou (na př. dobytek) v kusech. U nás od roku 1932 se vykazuje dovezené či vyvezené množství zboží podle toho, jak je to v obchodu obvyklé: kde se zboží obchoduje na váhu, vykazuje naše statistika zahraničního obchodu jeho čistou váhu, kde se pak obchoduje v jiných jednotkách míry, než je váha, vykazuje se množství přísl. zboží v těchto jednotkách, jako v kusech, párech, litrech a pod.

2. a) zemí původu. Za tu se v rakouské statistice považovala země vlastního výrobního původu, pakliže ji strany neznaly, měly udati zemi, z jejíhož obchodu zboží přicházelo, příp. v níž bylo zboží podáno k dopravě do býv. monarchie. U nás přesně rozlišujeme:

zemi zásilky, z níž bylo zboží odesláno s přímým určením do Československa (byť i s jedním neb více překlady po cestě, na př. v evropském přístavu z lodi na železnici), jejíž udání je obligatorní; a pokud strana zná, (jak tomu je v největším počtu případů) i zemi výrobní, je povinna udati i tuto. Dovoz se pak vykazuje zvláště: podle zemí zásilky a podle zemí výrobních. Tím se zabraňuje tomu, abychom měli v naší dovozní statistice smíšeny různé kategorie zemí dovozních, jak tomu bylo ve statistice býv. monarchie.

b) zemi určení. Dnes ji definujeme jako poslední známý cíl zásilky, příp. jako zemi do níž se prodej stal, kdežto předválečná definice zněla: země, pro jejíž konsum je zboží určeno, nezná-li pak vývozce tuto, tedy zemi, která tvoří poslední známý cíl zásilky. Tím zase vznikala v předválečné statistice vývozní směsice zemí určení dvou rozličných kategorií.

3. hodnoty dováženého a vyváženého zboží. Před válkou v bývalé monarchii platila t. zv. metoda odhadová, to jest hodnota dovozu a vývozu byla určena, t. j. odhadnuta na podkladě zjištěných dat o množství dodatečně zvláštní komisí odborníků. U nás platí metoda deklarační, t. j. každý dovozce neb vývozce je povinnen udati hned při provedeném dovozu či vývozu přísl. hodnotu indiviuelně pro každou jednotlivou zásilku na statistickou ohlášku. Metoda deklarační je nesrovnatelně přesnější proti metodě odhadové, poněvadž u této jde jen o dodatečný odhad, kdežto při oné udání skutečné, v daném případě docílené ceny.

Naše statistika zahraničního obchodu zachycuje vývoj jeho od roku 1920. Od počátku obnovení státní samostatnosti bylo patrno, že zahraniční obchod bude míti základní, ba přímo životní důležitost pro národní hospodářství republiky. V našich zemích se dlouholetým vývojem již před válkou soustředil mohutný průmysl, stojící v přečetných oborech výrobních rozsahem své výroby hned za největšími státy světa, zásobující celou bývalou monarchii svými tovary a nad to vyvážející různou kvotou své produkce už i před válkou do ciziny. Rozpadnutím celní jednoty bývalé monarchie stal se náš průmysl odvislým na vývozu podstatnou částí své výroby; jen zcela málo zemí na světě bylo tak odkázáno na vývoz jako Československo. Na umožnění a rozvoji exportu závisela tedy z velké části možnost obživy našeho obyvatelstva a jen jím bylo v podstatě možno platiti nutný dovoz surovin i jiných statků. Ač přírodní bohatství republiky skytalo hojně uhlí, dříví, keramických surovin atd., takže se tyto suroviny i hojně vyvážely, přece jen z větší části se musí suroviny potřebné většině průmyslu dovážeti. Československo mělo takto typický ráz tak zvané „zušlechťovatelské země“: dováželo suroviny a po zpracování jich na tovary vyváželo tyto do celého světa. Tím byla dána též trvalá, základní struktura celého našeho zahraničního obchodu: zhruba polovinu úhrnného českoslov. dovozu tvořily suroviny a cca 85% vývozu výrobky průmyslové (včetně cukru, sladu, piva a jiných potravin a nápojů průmyslem vyrobených; na tovary ve smyslu bruselského třídění, t. j. na výrobky t. zv. průmyslu nepotravinářského připadaly konstantně asi tři čtvrtiny čsl. vývozu). Tento základní charakter našeho zahraničního obchodu trval nezměněně od převratu až do posledka a nezměnila jej ani léta nejtěžší krise hospodářské.

Také naše zemědělská výroba se dlouhým historickým vývojem hodně orientovala na vývoz. V rámci bývalé monarchie se zvláště české země značně specialisovaly na produkci zejména ušlechtilých, aneb intensivního obdělávání vyžadujících plodin (ječmen, cukrová řepa, chmel, čekanka, ovocnářství atd.); tyto produkty pak byly zejména ve stavu průmyslově zpracovaném (na cukr, slad, pivo, kávové náhražky atd.) vyváženy jak do ostatních zemí bývalé monarchie tak i do tehdejší ciziny. Naproti tomu zase naše země dovážely pšenici, kukuřici, vepřový dobytek, tuky, mouku z Uher, Balkánu, Ruska i zámoří. Tento výměnný styk v oblasti zemědělské výroby trval i po převratu až do počátků poslední velké hospodářské krise a zejména v prvných letech poválečných byl neobyčejně intensivní. Byla tehdy jedinečná konjunktura na př. pro náš vývoz cukru a na druhé straně z řady důvodů, o nichž ještě bude řeč, udržoval se až abnormálně vysoký dovoz obilí, mouky, vepřů a vepřových tuků.

Důležitou složku v oboru potravin tvoří ovšem vždy i nezbytný dovoz všeho t. zv. osadního zboží (káva, čaj, koření atd.), které se u nás vůbec nemůže pěstovati.

Velikou položku úhrnného našeho dovozu tvořil vždy i import tovarů. Zvláště v posledních letech byl dovoz těchto silnější než dovoz potravin a řadil se svou výší v celkovém našem dovozu za import surovin. Zdálo by se to snad na prvý pohled podivným, proč průmyslový stát dováží tak mnoho zase výrobků průmyslových. Zkušenost však učí, že čím který stát je průmyslovější, tím větší má potřebu dovozu nejrůznějších cizozemských tovarův, a to jak výrobních prostředků pro svůj rozsáhlý průmysl (nejrůznější polotovary, pomocné látky, stroje, přístroje atd.), tak i spotřebních statků pro zjemnělé potřeby svého obyvatelstva s vysokou životní úrovní (zvláště též pokud jde o různé proslulé neb speciální cizí výrobky).

V dosavadním vývoji našeho zahraničního obchodu můžeme rozlišovati dvě hlavní období: vývoj až do plného propuknutí velké světové hospodářské krise (asi do roku 1931) a vývoj od jejího vyvrcholení (1932—1933) přes období částečné restaurace a oživení hospodářství až k poslední době stagnace zaviněné hlavně politickým neklidem.

V prvé periodě (1920—1931) se zahraniční obchod v celém světě vyvíjel za podmínek přece jen aspoň podobným poměrům předválečným. Ovšem v prvých letech poválečných se důsledky války projevily skoro ve všech státech inflací, znehodnocením měn a dokud tyto kolísaly, ovlivňovaly tím podstatně vývoj zahraničního obchodu; neboť pokles měny poskytoval hospodářství daného státu dočasnou vývozní prémii, proti čemuž, jakožto tak zvanému valutárnímu dumpingu, se ostatní státy bránily nejen zvyšováním cel nýbrž i zaváděním povolovacího řízení v různých formách. Obráceně pak při stabilisaci měny aneb při deflačním zvedání jejího kursu do výše pociťovalo hospodářství a zvláště vývoz dotyčné země depresi, byť i pravidlem jen dočasnou. Než tyto měnové zmatky byly postupně a mezinárodní spoluprací likvidovány a po čase byly prakticky skoro všechny měny zase stabilisovány, ovšem většinou na podstatně nižší úrovni než před válkou. V této historii světového úsilí o překonání inflace a o opětné ustálení měn má Československo zvláště čestné místo; naše Rašínem založená tradice měnového a finančního pořádku nám dala prvenství dokonalé měnové stabilisace v celé střední a jihovýchodní Evropě. Když byly měny největšího počtu států opět stabilisovány, počala se rušiti omezení devisová, povolovací řízení v dovozu a vývozu, začal se rozvíjeti volnější mezinárodní pohyb zboží i kapitálů a zvyšování zahraničního obchodu přineslo největší poválečnou světovou konjunkturu let 1927—1929. V podstatě zase tehdy byly, jako v době předválečné, jedinými barierami stěžujícími volnou směnu státků v zahraničním obchodě cla, tato však proti době předválečné pravidlem značně vyšší. Bylo seznáno, že má-li se využíti vyšší výrobní kapacity, jaká tu byla vybudována v hospodářství celého světa po válce, rozmnožovati výrobu a s ní blahobyt, že pak musí býti vysoká poválečná celní ochrana rozumně likvidována. Tomuto úsilí byla věnována velká mezinárodní konference v Ženevě r. 1927; než ochabnutí konjunktury a nástup velké krise v následujících letech zhatil všechny tyto naděje.

Vybočovalo by arci úplně z daného rámce, kdyby zde měly býti líčeny, byť i sebe stručněji, příčiny a celkový průběh řečené krise, započnuvší v r. 1930 a nejostřejší v létech 1932—1933. Zahraniční obchod byl ze všech oblastí hospodářských jí postižen nejkrutěji. Jak ochabovala konjunktura a s klesáním vývozu rostla nezaměstnanost, snažil se každý stát reservovati co nejvíce svůj vnitřní trh domácí výrobě; u zemědělské produkce pak k tomu ještě přistupovala snaha isolovati ji co možná od důsledků prudkého pádu cen zemědělských produktů na světovém trhu. K dosažení těchto cílů se hned od počátků krise zvyšují cla, vypovídají liberálnější obchodní smlouvy, znovu se zavádí povolovací řízení. Dochází se tím do bludného kruhu; jak jeden stát z titulu ochrany domácí produkce zavede nové opatření na snížení dovozu, ostatní státy hned konají opatření retorsní, na něž se odpovídá novými prostředky prohibičními atd.; s výsledkem tím, že úměrně s omezováním zahraničního obchodu se zmenšuje výroba a vzrůstá nezaměstnanost.

Největší restrikci zahraničnímu obchodu však přinesly nové měnové zmatky, jimiž od podzimu 1931 světová hospodářská krise vrcholila. Anglie, severské státy, britská dominia, řešily na podzim 1931 krisi tím, že snížily hodnotu svých měn, v čemž je r. 1933 následovaly Spojené státy americké. Státy, které tehdy pevně trvaly na dosavadní zlaté paritě svých měn (t. zv. zlatý blok v čele s Francií), čelily možnostem zvýšeného dovozu ze zemí s devalvovanou měnou omezováním jeho pomoci dovozních kontingentů, kteréžto restrikce dovozu pak bylo nutno aplikovati z důvodů obchodně-politických vůči všem státům (i těm, jež tehdy ještě nedevalvovaly). Po úpadku velkých bank a průmyslových koncernů v Německu a Rakousku stáhli američtí a západoevropští věřitelé všechny své kapitály ze střední a východní Evropy, předtím zdejším zemím v míře až přílišně poskytované, čímž se řada těchto států stala prakticky insolventními: nemohly nadále ze žádného státu více kupovati, než mu samy prodaly. Zde vznikla jedna z největších brzd zahraničního obchodu, systém clearingů, který nuceně vyrovnává dovoz a vývoz cestou restrikce. Jiné státy, jako Československo, byly pak nuceny na ochranu své měny omezovati dovoz, aby se jim neztenčovala zásoba cizích devis. Byl tedy v době nejhlubší krise zahraniční obchod spoután nepřehlednou řadou nejrůznějších dovozních omezení, kontingentů, devisového povolovacího řízení, clearingů, nemluvě ani o stále zvyšovaných clech; všechna jmenovaná omezení byla podstatně horší než cla, poněvadž tam, kde by se dovoz mohl uskutečniti i při vysokém clu, byl ovšem znemožněn přímým zákazem ve formě odepření dovozního povolení.

Je velmi závažné mínění mnoha vynikajících národohospodářských teoretiků, že i poslední velká světová hospodářská krise byla t. zv. krisí cyklickou, byť i komplikovanou jednak důsledky světové války (nesmírné zadlužení) jednak zcela novými (před válkou neznámými) zásahy do hospodářství. Průběh cyklické krise jakých poznalo světové hospodářství celou řadu již dlouho před válkou, nesl vždy v sobě zárodky ozdravení, které dosud vždy po dosažení dna deprese automaticky přinesly opětné oživení hospodářství a nástup nové konjunkturální vlny. A vskutku také i při poslední krisi přes všechnu spontanost hospodářství nejrůznějšími omezeními počaly ony automatické síly působiti. Zásoby byly značně vyčerpány, nadvýroba redukována, ceny na volném trhu podstatně sníženy, nízká úroková míra platila ve světových kapitálových střediscích; dna krise bylo dosaženo a v létech 1933—1934 nastává konečně opětný vzestup hospodářské aktivity. Stoupající ceny surovin zvyšují kupní sílu producentských zemí, překážky a omezení zahraničního obchodu se již nerozmnožují, ba spíše tu i tam jednáním mezi jednotlivými státy poněkud likvidují a oživování světové výměny statků působí příznivě i na vzestup výroby se všemi dalšími příznivými účinky. Avšak nástup pravé konjunktury se stále ještě nemohl rozvinouti. Státy usilující z důvodů politických a vojenských o co možná úplnou soběstačnost, zcela regulují svůj zahraniční obchod a připouští v zásadě jen dovoz zboží, jež potřebují ku dosažení svých cílů politicko-hospodářských. To ovšem působilo se všemi nutnými zpětnými důsledky velmi rušivě na možný příznivý rozvoj světového obchodu. Avšak jako neblahý stín postupující s částečnou hospodářskou restaurací, jak ji lze přece jen od let nejhlubší krise sledovati, se tu vynořuje stále vzrůstající napětí politické v celém světě. To zabraňuje přesunům ladem ležících kapitálů ze zemí finančně bohatých do zemí kapitálově chudých, čímž,

v oblasti směny statků, by bylo jedině možno odstraniti zahraniční obchod rdousící systém clearingů. Dále je tu valutární neklid, měny všech států jsou otřeseny, což se projevovalo devalvací většiny jich v posledních létech. Pro politickou nejistotu stále zvyšované zbrojení působilo sice dočasně k oživení zaměstnanosti v řadě oborů, i ku zvýšenému dovozu četných surovin a výrobků, nemůže však přispěti k trvalému ozdravení hospodářství.

Prvá vlna konjunkturální projevující se zejména v prudkém vzestupu cen surovin se vybila na jaře r. 1937, potom nastala ostrá reakce uplatňující se nepříznivě v celém světovém hospodářství. Od této doby nastává stagnace; světový obchod je sice na značně vyšší úrovni, než byl za krise, avšak pokulhává za rozvojem výroby, pokud tuto, byť i jen dočasně a z důvodů jiných než hospodářských, zvyšují v celém světě veřejné objednávky. Avšak dnešní hospodářství je zařízeno na světovou dělbu práce a nenastane-li její podstatné uvolnění a umožnění, nemohou se hospodářské poměry v celém světě trvaleji zlepšiti. Není to ovšem možné, dokud politické napjetí leží jako těžký balvan na vší činnosti, a to především hospodářské.

Tento světový vývoj určoval arci též celkový pohyb našeho zahraničního obchodu. Onu prvou velkou periodu trvající od obnovení státní samostatnosti až do velké krise (asi do r. 1930), jak jsme ji v předu vytýčili, můžeme si zase rozděliti na několik dalších období.

Jsou to především léta 1920—1923, kdy zahraniční obchod je pronikavě ovládán bezprostředními důsledky války a stálým kolísáním valut. Prvá léta, 1920—1921, byla pro rozvoj jeho příznivá, zvláště vývozu poskytovala často klesající měna přechodné vývozní premie. K tomu přistupovala tehdy řada dalších, mimořádně a dočasně trvajících výhod. Naše území zůstalo nedotčeno válkou a naše vývozní obory, po zásobení surovinami mohly téměř hned dodávati do sousedství i do vzdálenějších zemí nejrůznější výrobky, které v tehdejší době „hladu po zboží“ po válečném vyčerpání byly dychtivě a za vysoké ceny kupovány. Budiž zde hned vzpomenuto významu, jaký měl pro celé národní hospodářství vývoz cukru. Válkou byla světová cukerní výroba (hlavně řepařská) oslabena; cukrovary francouzské, belgické, polské, italské atd. byly ve válce zničeny. Pro Československo, které mělo na výrobu cukru vlastní suroviny a intaktní cukrovary, nastala v exportu „bílého zlata“ jedinečná konjunktura. Právem byl označován tehdejší vývoz cukru za startér, který uváděl v pohyb celé naše národní hospodářství. Neb za vyvezený cukr jsme mohli nakoupiti suroviny, které musíme dovážeti z ciziny, zásobiti jimi potřebný průmysl (zejména na př. textilní) a pak zase vyvážeti další tovary z dovezených surovin vyrobené. Velmi důležito též bylo, že tehdy v četných našich odbytištích nebyla ještě celní ochrana tak vysoká jako později. Statistika zahraničního obchodu zaznamenává pro léta 1920 až 1921 velmi vysoké cifry našeho dovozu a vývozu, dovoz kol 23 a vývoz kol 29 miliard Kč ročně. Enormní výše těchto číslic je dána ovšem i tím, že jsou vyjádřeny v klesající měně; v přepočtu na hodnotu Kč, jaká platila u nás v 10 létech od r. 1923 až do prvé devalvace (1934), by činila tenkráte v létech 1920 až 1921 hodnota dovozu asi 10—11 a vývozu asi 13 miliard Kč ročně. K tomu pak třeba ještě připomenouti tehdejší neobyčejně vysoké ceny zboží dováženého i vyváženého.

V létech 1922—1923 konjunktura našeho exportu ochabuje. Ustává poválečný hlad po zboží, znovuzřizuje se v četných našich odbytištích průmysl válkou zničený, přestávají tam naše dodávky příslušného zboží. Rozhodující vliv, a to ve smyslu restriktivním měla tehdy dočasně na náš export t. zv. éra deflace, t. j. doba, kdy naše koruna započala (asi od polovice r. 1922) prudce stoupati. To vedlo k omezení naší soutěžní schopnosti, vývoz ve většině odvětví klesal, což přivodilo, zvláště v r. 1923, první větší nezaměstnanost. Částečně to bylo vyváženo tím, že se tehdy uhelné doly a železárny těšily t. zv. „ruhrské konjunktuře“. Francouzské vojsko obsadilo r. 1923 Porýní a Poruří pro neplacení reparací, práce v tamních dolech a železárnách byla zastavena, z čehož těžila všechna ostatní evropská těžba uhlí i železářská výroba, jíž odpadnul na světovém trhu mocný konkurent a naopak Německo musilo tehdy samo množství uhlí a železa kupovati z ciziny.

Dokonalá stabilisace naší měny od r. 1924 poskytla našemu vývozu nové příznivé možnosti a tak r. 1924—1925 náš zahraniční obchod velmi pozoruhodně stoupá, r. 1925 činí dovoz přes 17½ a vývoz skoro 19 miliard Kč. Přechodné oslabení přichází v r. 1926, kdy dovoz i vývoz klesá cca o miliardu Kč; bylo to způsobeno zejména slabším vývozem do Německa, které tehdy mělo v našem celkovém zahraničním obchodu největší místo. Než tato deprese rychle pominula a léta velké světové konjunktury 1927—1929 přinášejí až dotud největší rozmach našeho zahraničního obchodu; tehdy (roku 1929) činil dovoz skoro 20 miliard a vývoz cca 20½ miliardy Kč. To byla také léta největší naší hospodářské prosperity. Ještě v r. 1930, když už světová krise na všech stranách propukávala, měli jsme stále vysoké cifry dovozu i vývozu — 15,7 a 17½ miliardy Kč; pak však následuje prudký úpadek, jak bude o tom ještě později mluveno.

Uvedli jsme již na začátku, jaká byla trvalá základní struktura našeho zahraničního obchodu, pokud jde o zboží: že v dovozu vždy asi polovici tvořily suroviny, kdežto náš vývoz v podstatě pozůstával z exportu výrobků průmyslových. To platilo ovšem v plné míře i pro nyní probíraných 10 let vývoje našeho zahraničního obchodu 1920—1930.

V dovozu ze surovin měly tu největší podíl a byly na prvém místě v celém našem importu suroviny textilní, jako zase v celém čsl. vývozu stály tenkráte na prvém místě výrobky textilní a konfekční. Textilní průmysl tehdy měrou zvláště významnou se uplatňoval v celém našem zahraničním obchodu. Citujeme čísla na př. z roku 1927, který byl v celku rokem nejlepší poválečné zaměstnanosti našeho textilního průmyslu: dovoz textilních surovin tehdy činil 4.245 milionů Kč, tedy z úhrnného dovozu per 17.962 mil. Kč 23,6%; a vývoz všeho textilního zboží spolu s konfekčním 6.817 milionů Kč, tedy z úhrnného vývozu per 20.135 mil. Kč 33,9%. V čele průmyslu textilního tu zase kráčel průmysl bavlnářský; tradičně stály na prvém místě v dovozu surová bavlna (až přes 2 miliardy Kč ročně) a ve vývozu bavlněné výrobky (až přes 3 miliardy Kč ročně). Po průmyslu textilním se mohutně uplatňoval v našem zahraničním obchodu

průmysl kovodělný, a to jak v dovozu svých surovin (ruda zvláště železná, surové kovy) tak i ve vývozu svých výrobků, a to od válcovaných tovarů, jako tyčového železa a plechů, až po drobné předměty t. zv. jabloneckého zboží či komplikované stroje. Další veliké obraty na jedné straně v dovozu surovin a na druhé straně po domácím zpracování jich ve vývozu hotových výrobků máme tu v průmyslu zpracování koží. Surových koží se k nám dováželo za sumu až přes půl miliardy Kč ročně (k tomu ještě by přistupoval značný dovoz třísla), proti čemuž stál vývoz usní, obuvi a rukavic až za půldruhé miliardy Kč ročně. Zde byl vzestup vývozu obuvi nejdříve kožené a později v jistém odstupu i gumové vpravdě bezpříkladný. Kožená obuv měla velmi silný vývoz již v prvých létech po převratu, poněvadž i za bývalé monarchie bylo na našem území mnoho mechanických továren na obuv s velkou výrobní kapacitou; v letech 1920—1921 jsme už vyváželi kožené obuvi za téměř ½ miliardy Kč ročně. Není však pochyby, že tyto vysoké cifry hodnoty byly dány především tehdejšími abnormálně vysokými cenami a že se v nich též jeví doba inflace. Roku 1923 však činil vývoz kožené obuvi jen něco přes 60 mil. Kč; než po tomto úpadku nastává netušený rozmach a v létech 1928—1929 činí při podstatně nižších cenách hodnota vývozu kožené obuvi přes 900 milionů Kč ročně, Československo se tu stává největším vývozcem světa.

Jinak ještě z dovozu nejdůležitějších surovin uveďme uhlí, nerostné oleje, kaučuk, různé suroviny pro chemický průmysl (fosfáty, kyzy, olejnatá semena atd.).

Zde jsme tedy nejdříve sledovali obory, kde byl veliký dovoz surovin a korespondující velký vývoz tovarů z nich zhotovených, což vtiskovalo Československu ráz typické země zušlechťovatelské. Avšak podstatné důležitosti byl i vývoz výrobků zhotovených v podstatě z domácích surovin; připomeňme si zde sklo, jehož vývoz r. 1929 dosahoval skoro půldruhé miliardy Kč, porculán, keramické a dřevěné výrobky atd. Než zejména pro probíranou nyní prvou periodu našeho zahraničního obchodu musíme se zmíniti především o cukru. V prvých létech popřevratových byl cukr na nejpřednějších místech našeho vývozu, na př. r. 1921 činila hodnota jeho exportu 3,7 miliard Kč. Jak už bylo svrchu řečeno, cukr byl tenkráte startérem celého našeho hospodářství, za miliardy při jeho vývozu stržené mohly býti nakupovány suroviny pro jiná odvětví průmyslová a tak celý složitý mechanismus našeho hospodářství byl uveden v pohyb. Na vysokou hodnotu vývozu cukru v prvých létech působily arci i jeho abnormálně vysoké ceny (válkou zničená výroba nebyla ještě obnovena, cukru byl nedostatek), tak r. 1920 stál v exportu 1 q našeho cukru skoro 1500 Kč! Tyto ceny v pozdějších létech ovšem klesaly, jak světová výroba se znovu rozmáhala, avšak množství vyvezeného cukru od nás stoupalo a vrcholilo r. 1926 quantem téměř 9 milionů q (r. 1921 4½ mil. q) a až do počátku světové krise se vývoj jeho stále držel v množství přes 5 milionů q ročně. Tento kvantitně tak silný vývoz i při klesajících cenách (r. 1929 tržili jsme za 1 q vyvezeného cukru již jen necelých 200 Kč) měl ten základní význam pro celé hospodářství, spolu i s tehdejším velkým vývozem ječmene, sladu, chmele, že umožňoval udržovati onu jistou specialisaci naší zemědělské výroby, o níž jsme mluvili již na začátku a která záležela v tom, že domácí zemědělství bylo též hodně orientováno na vývoz a věnovalo se tudíž z velké míry pěstění ušlechtilých neb intensivně obdělávaných plodin, jež se od nás vyvážely jak ve stavu surovém (na př. ječmen) tak zvláště i po průmyslovém zpracování.

Tato jistá specialisace nutila ovšem na druhé straně k dovozu celé velké řady jiných zemědělských produktů; byloť právě, při možnosti mezinárodní směny, pro nás poměrně výhodnějším pěstovati řepu, ječmen, chmel atd. a vyvážeti je ve formě cukru, sladu, piva a nakupovati zase z ciziny pšenici, kukuřici, vepřový dobytek, pro jichž produkci měly zase jiné země příznivější podmínky. Dovoz těchto produktů byl v prvých létech abnormálně vysoký; zde se projevovala vyčerpanost spotřebitelů i válkou oslabená zemědělská produkce. Proto jsou v řečených dobách cifry dovozu až fantasticky vysoké, na př. r. 1921 dovoz obilnin skoro za 2 miliardy Kč, mouky pšeničné za 2¼ miliardy Kč. Avšak i v následujících létech trvají vysoké dovozy těchto produktů umožňované zvláště tehdejší naprostou bezcelností při jejich dovozu. R. 1925/26 se znovu zavádějí zemědělská cla, než i po nich se dováží na př. v létech konjunktury 1927—1929 veliká množství pšenice, kukuřice (každé za půl miliardy Kč i více ročně), vepřového dobytka až za 700 mil. Kč ročně, tuků za 300—400 mil. Kč ročně atd.

Konečně je třeba i při tomto velmi povšechném přehledu zmíniti se ještě o významných položkách, jaké v prvé periodě tvořily ve vývozu některé suroviny a v dovozu tovary.

Bylo již v předu řečeno, proč právě v dovozu průmyslového státu musí míti tovary veliký podíl. Největší účast tu mají nejrůznější polotovary, na př. přediva, zvláště z hedvábí (přírodního i umělého hedvábí), neb výrobní prostředky jako stroje, přístroje, nástroje, jichž dovoz byl podporován i bezcelnou slevou pro dovoz strojů u nás nevyráběných v zájmu dokonalého a moderního vybavení našeho průmyslu. Nejrůznějších výrobků kovodělných (i se stroji) se k nám v roce vrcholné konjunktury 1929 dovezlo za 2.348 mil. Kč, všech lučebnin za 838 mil. Kč a pod.; vzestup vývozu i dovozu tovarů šel paralelně, poněvadž čím více stoupala naše výroba pro vývoz, tím více se spotřebovalo potřebných cizích polotovarů, strojů, pomocných látek atd. V létech konjunktury participovaly tovary na našem úhrnném dovozu skoro již celou třetinou.

Ve vývozu surovin byly vždy nejdůležitější uhlí a dříví. Vývoz jejich často velmi kolísal, na př. r. 1926 v době anglické uhelné stávky se vyvezlo uhlí za více než miliardu Kč, obdobně dříví po mniškových pohromách se vyváželo v létech 1922—1924 také hodně přes miliardu Kč. Než i r. 1929 se vyvezlo uhlí kamenného i hnědého a koksu skoro za miliardu Kč a dříví (kulatiny a řeziva) za 615 milionů Kč.

Význačným rysem našeho zahraničního obchodu bylo v probírané prvé periodě nepřetržitě aktivum obchodní bilance, jehož výše v jednotlivých létech kolísala, avšak zhusta činívala 2 i více miliardy Kč ročně. Celkem vynesl zahraniční obchod za léta 1920—1930 na aktivu úhrnnou sumu přes 31 miliard Kč. Tato ohromná cifra značila nejen mohutný příliv cizích devis ku posílení posice naší

měny, nýbrž i možnost převodu majetku podniků ležících na našem území z rukou cizinců do rukou domácích, i možnosti kapitálových investic v cizině.

Přicházíme nyní k druhé základní periodě našeho zahraničního obchodu, asi od r. 1931 do září 1938. Světová krise let 1930 až 1933 srazila objem našeho zahraničního obchodu do r. 1933 na minimum a způsobila tím nejtěžší nezaměstnanost, jakou kdy naše země poznaly. Proti 20 miliardám dovozu i vývozu docíleným r. 1929 klesá do r. 1933 dovoz i vývoz na cca 6 miliard Kč. Potom, jak již v předu vylíčeno, nastává období částečné hospodářské restaurace a do r. 1937 vzrůstá opět náš dovoz na 11 miliard Kč a vývoz na 12 miliard Kč. Letos pak jsme měli za měsíce leden až srpen dokonce silnější vývoz než byl loni, avšak při slabším dovozu, jak patrno z těchto dat (v milionech Kč):

	1938	1937
Dovoz	6.202	7.070
Vývoz	7.569	7.508

Úbytek dovozu šel letos plně na účet poklesu dovozu surovin a to jednak pro menší množství jejich importu a jednak pro podstatně nižší jejich ceny platné letos proti době loňské. Menší množství dovozu bylo tu způsobeno oslabenou zaměstnaností v celé řadě odvětví průmyslových (na př. textilního průmyslu) proti stejné době vloni.

Při všem tomto srovnávání dat o hodnotě dovozu a vývozu za delší řadu let působí rušivě velké změny v cenách dováženého a vyváženého zboží, pokud si chceme učiniti obraz o skutečném rozsahu dovozu neb vývozu. K tomu přistupují vlivy dvojí devalvace naší měny (r. 1934 a 1936); jak máme asi respektovati všechny tyto cenové a valutární změny, v tom musíme odkázati na dřívější články ve Statistickém zpravodaji a to na číslo 3., „Podíl Československa v zahraničním obchodu celého světa“, str. 99 a na číslo 9., „Naše vývozní ceny“, str. 301—303. Řekněme si zde stručně jen tolik, že můžeme při přihlížení ke změnám, v hladině cenové nastalým od r. 1929 do r. 1937, velmi zhruba odhadnouti, že reálný rozsah našeho dovozu i vývozu činí v roce 1937 něco přes dvě třetiny stavu z r. 1929. Uvedli jsme již na začátku, že přes celou dobu krise a i v následujícím období hospodářské restaurace zůstala nezměněna základní struktura našeho zahraničního obchodu, záležející v tom, že dovoz tvořily z polovice suroviny a celý vývoz v podstatě průmyslové výrobky. Krise tu ovšem podstatně srazila všechny cifry jednotlivých oborů v dovozu i vývozu, v období restaurace se tyto číslice zase zvyšovaly, avšak ony základní relace tu zůstávaly v celku nezměněny. Uvnitř tohoto zásadního rámce se však odehrály mnohé závažné změny, z nichž tu chceme vyzdvihnouti zvláště tyto:

1. Zhroucení vývozu cukru v důsledku světové nadvýroby a z ní resultujícího pádu cen při stále postupujícím budování vlastní cukerní výroby v dosavadních našich odbytištích. Roku 1926 jsme vyvezli skoro 9 mil. q cukru, v letech 1934—1936 jen 1½ až necelé 2 mil. q ročně; proti miliardám dříve za vývoz cukru každoročně trženým činila v letech 1934—1936 hodnota jeho vývozu jen něco přes 130 mil. Kč ročně, cena vývozní rafinády obnášela r. 1935/36 jen asi 70 Kč za 1 q! Toto zhroucení exportu mělo nejen nejvýše nepříznivé důsledky pro průmysl cukrovarnický samý, jeho zaměstnanectvo a pro kraje a obce, které někde přímo žily ze svého cukrovaru, nýbrž i pro celé národní hospodářství. Tak velký pokles vývozu cukru vedl ku pronikavému zmenšení osevu řepy, stejně jako pokles vývozu ječmene (příp. sladu) a chmele zase ke snížení osevu těchto plodin. Uprázdněné plochy bylo nutno osíti jinými plodinami, a to zvláště obilninami jako pšenicí. Specialisace našeho zemědělství, jak tu bylo o ní svrchu mluveno, podmíněná možnostmi vývozu zvl. cukru a i jiných svrchu uvedených produktů, byla podstatně likvidována. Veliký vzrůst domácí produkce pšenice a i jiných zemědělských výrobků dotud dovážených snížil ovšem velmi podstatně od let krise jejich import, který byl též beztak omezován z důvodů ochrany domácího zemědělství, což se musilo opět projeviti na druhé straně v poklesu vývozu našich tovarů do agrárních zemí.

2. V rámci vývozu tovarů samých pozorujeme v posledních letech vzestup exportu výrobků průmyslu kovodělného, zejména železářského, které se takto pomalu dostávaly na prvé místo našeho vývozu, a výrobky textilní, kdysi mající zde primát, ustupovaly na místo druhé, stále ovšem zůstávajíce jedním z hlavních základů našeho vývozu. Přes to, že se v tomto vývoji uplatňovaly za poslední léta i některé důvody mimořádné, byl ve shodě s určitými základními tendencemi již i před válkou tu existujícími. Neprávem bývalo tvrzeno z politických důvodů, že vývoz výrobků t. zv. těžkého průmyslu, ležícího podstatně v českém území, je protežován na úkor vývozu tovaru textilního, sklářského a jiného průmyslu ležícího převážně či ze značné části v německých krajích našeho státu. Celý vývoj je tu v podstatě dán industrialisací našich dosavadních odbytišť. Každá země dotud agrární se industrialisuje v určitém pořádku: nejdříve si zavádí výrobu statků hromadné spotřeby, k jichž výrobě není třeba příliš kvalifikovaného dělnictva, přílišných investic kapitálových, určité dlouholeté tradice a zkušeností atd. V takovém zboží při vydatné celní ochraně, jež je předpokladem industrialisace, je pak arci vytlačován dosavadní dovoz. Avšak nově vzrůstající průmysl potřebuje zase dovážeti množství nejrůznějších tovarů k jeho výrobě potřebných (různých polotovarů, strojů, chemikalií atd.), jichž dovoz takto roste. Typickým a největším dodavatelem takovýchto tovarů, které jsou výrobními prostředky pro jiná odvětví, je průmysl kovodělný a proto též je tu tendence ke vzrůstu jeho vývozu nejen od nás, nýbrž i ze všech ostatních starých průmyslových zemí. Nebo můžeme sledovati i v samém textilním průmyslu, jak v jeho vývozu od nás do podunajských států, které se industrialisují, udržoval se zhruba poměrně lépe vývoz přízí na úkor vývozu tkanin, poněvadž výroba tkanin se dá rychleji, snáze a s menšími investicemi zavésti než výroba přízí. Země s novým průmyslem také ze začátku umějí vyráběti jen zboží běžné, masové kvality, zboží kvalitnější dovážejí však ze zemí starého průmyslu; i tyto přesuny, na př. k vývozu jemnějších tkanin proti hrubším, bychom mohli v našem vývozu posledních let ciferně dokumentovati.

Musíme se též, byť i sebe stručněji, zmíniti o tom, s kterými zeměmi neb skupinami jejich jsme hlavně obchodovali a jaké hlavní změny tu v prů-

běhu dosavadního vývoje nastaly. Již zeměpisná poloha určuje, že vždy budeme míti velký obchod s naším největším sousedem Německem, i s ostatními sousedními neb podunajskými státy, kdež stále ještě působí tradice bývalého společného soužití. Avšak již i před válkou byl tu u četných odvětví velmi čilý styk obchodní s ostatní Evropou a též se zámořím, který se pak zvláště význačně rozvinul po obnovení samostatnosti. Pro lepší zvládnutí a přehlednost našeho obchodu skoro se 100 zeměmi světa, jak je naše listina zemí pro statistiku zahraničního obchodu vykazuje, vytvořme si tyto skupiny: Německo a jeho svobodné přístavy Hamburk a Brémy; státy nástupnické a balkánské; ostatní Evropa; země mimoevropské.

V prvé velké periodě, jak jsme ji již svrchu vytýčili, má v našem zahraničním obchodu mohutný podíl především Německo a jeho přístavy. V našem dovozu mělo tehdy dvojí tvářnost: jednak nám dodávalo své vlastní produkty (uhlí, stroje, nejrůznější kovové výrobky, lučebniny atd.), jednak nám zprostředkovalo svým tehdejším světovým velkoobchodem dodávky zámořských surovin i potravin. I když jsme postupem doby navázali leckde přímá spojení, přece jen ještě v r. 1929 šlo skoro 40% celého našeho dovozu z Německa a z jeho svobodných přístavů. Obráceně zase bylo Německo pravidlem i naším největším odběratelem a to nejen surovin (dříví, uhlí) a produktů zemědělství a zemědělského průmyslu (chmel, ječmen, slad, pivo), nýbrž především i tovarů všeho druhu, které byly pravidlem poměrně největší složkou našeho vývozu do Německa. V našem obchodu s Německem se přímo klasicky potvrzovala zkušenost, že největší vzájemný obchod mívají právě dvě země vysoce průmyslové; my dodávali množství polotovarů německému průmyslu (na př. příze) i hotových výrobků, jež při vší mnohostrannosti a vyspělosti vlastního německého průmyslu bylo přece jen výhodno při volnějším obchodním styku od nás odebírati. Německo mělo v letech 1923—1927 tak velký vliv, že podle zvyšování či snižování výše svých odběrů zboží od nás skoro určovalo stav naší konjunktury; r. 1927 jsme do vlastního Německa (bez Hamburku a Brém, kamž jsme dodávali pro reexport) vyvezli skoro čtvrtinu úhrnného našeho exportu.

Ze států nástupnických a balkánských jsme dováželi hlavně zemědělské produkty, z Rakouska pak tovary a některé suroviny (na př. železné rudy); kryli jsme celkem odtud asi čtvrtinu svého dovozu. Při našem vývozu do těchto států se pak už před deseti lety zhusta u nás poukazovalo na to, že klesá, že se nám tato naše někdejší tradiční odbytiště odcizují. K tomu je říci, nehledíme-li arci k prvým letům popřevratovým, kdy na př. r. 1921 šlo skoro 60% našeho vývozu sem (nebylo ještě všude tak vysokých celních přehrad, agrární státy podunajské nemajíce ještě vlastního průmyslu, byly odkázány kupovati z ciziny skoro všechny tovary a to pro tradici starého obchodního spojení především od nás), že absolutní výše našeho vývozu do řečené skupiny států neklesala, spíše se v letech 1924—1929 mírně zvýšila a do těchto států šla stále asi čtvrtina úhrnného našeho exportu. V tomto vývozu dominovaly arci naše tovary a odtud také pramenila největší část aktiva celé naší obchodní bilance. Každý rok jsme vytěžili z obchodu s nástupnickými a balkánskými státy 2—3 miliardy Kč; my jsme měli tehdy velmi příznivou příležitost v tom, že americký a západoevropský úvěr, který do těchto zemí až do velké krise stále plynul, byl jimi ze značné části vynakládán na nákup našich výrobků při většinou pasivní bilanci, kterou měly tyto státy na své straně v obchodu s námi.

Na ostatní evropské státy připadalo asi něco přes pětinu našeho dovozu a vývozu, význačné postavení zde měla zvláště Velká Britanie. U zemí mimoevropských byl zvláště pozoruhodný rozvoj našeho vývozu tam; r. 1921 jsme tam (připomeňme si i tehdejší mimořádně vysoké ceny, inflační éru!) vyvezli zboží za 1.280 mil. Kč (4,4% celého vývozu), r. 1929 za 3.247 mil. Kč (15,9% celého vývozu); na tomto rozvoji našeho exportu měly zvláště velký podíl Spojené státy americké. Zatím co náš vývoz do Německa, nástupnických států i ostatní Evropy v průběhu let 1920—1929 jen udržoval příp. mírněji rozšiřoval své posice, prodělával čsl. export svůj poměrně největší vzestup do zámoří, kam šly v míře stále stoupající nejrůznější naše tovary.

V našem zahraničním obchodu oné doby, zvláště v prvých letech, dá se sledovati jeden ze základních proudů: kupovali jsme suroviny ze zámoří a ze západních států evropských včetně Německa (tyto poslední nám buď zprostředkovaly dodávky zámořských surovin aneb prováděly pro nás na nich před dalším zpracováním naším průmyslem první hrubé úpravy, jako praní a česání vlny neb rafinace obecných kovů) a tovary z nich zhotovené jsme dodávali z relativně největší části státům nástupnickým a balkánským; aktivem v obchodu s nimi získaným jsme platili případná pasivní salda vůči našim západoevropským neb zámořským dodavatelům.

V druhé velké periodě našeho zahraničního obchodu se stav jeho nejpronikavěji zhoršuje až po roce 1931. Až do tohoto roku klesá sice rapidně vývoz do Německa (ze 4 miliard v r. 1929 na 2 miliardy v r. 1931) i do států nástupnických a balkánských (ze 7¾ miliardy Kč r. 1928 na necelé 4 miliardy r. 1931), avšak drží nás ještě neochabující vývoz do ostatní Evropy. Zde podalo naše hospodářství skvělé doklady své přizpůsobivosti a vnitřní síly; na př. v našem vývozu do Velké Britanie dominoval dříve vždy cukr (r. 1926 činil více než čtvrtinu celého našeho vývozu sem). Tento vývoz cukru byl různými opatřeními anglické vlády skoro úplně potlačen, avšak co jsme na anglickém trhu ztratili na exportu cukru, nahradili jsme si do r. 1931 skoro úplně velkým vzrůstem vývozu nejrůznějších jiných tovarů. Když však Velká Britanie zavedla od r. 1931 všeobecné tuhé ochranářství a nad to ještě snížila spolu se svými dominiemi, osadami a i s řadou jiných států hodnotu měny, ztratil náš vývoz poslední trhy, kde se ještě v plné síle udržoval a nastalo ono shroucení až na nejhlubší úroveň r. 1933. Avšak v těchto letech, jakož i v následujících, platí již pro zahraniční obchod z velké části jiné podmínky, dříve neznámé.

Odkazujíce na náčrt v předu uvedený, jak se vyvíjely za krise a po ní světové podmínky veškerého zahraničního obchodu, konstatujeme, že do popředí nyní vstoupila klasifikace jeho dle formy platebního styku: zde jde o obchod se zeměmi t. zv. vázaného či volného platebního styku. Když totiž světová krise hospodářská vyústila i v krisi finanční a měnovou, staly se některé země, zvláště po odvolání velkých mezi-

národních úvěrů, s nimiž jejich hospodářství dotud pracovalo, prostě neschopnými dostáti všem svým platebním závazkům do ciziny. V zahraničním obchodu se to projevilo tak, že nemohly více zboží z každé jiné země nakoupiti, než kolik ho tam samy prodaly, to jest podstata clearingového systému. Bylo osudným faktem vyvěrajícím z naší zeměpisné polohy, že těmito státy byly zrovna Německo a podunajské země, tedy právě státy, s nimiž jsme měli druhdy největší obchod.

S Německem jsme byli od r. 1928 nepřetržitě passivní až do r. 1933; clearingový systém tu přinesl celkové vyrovnání obchodní bilance v posledních létech, při čemž vzájemný obchod klesl proti době před nějakými desíti léty na nízkou úroveň; r. 1937 kryje Německo asi 15% našeho dovozu a necelých 14% našeho vývozu. To vše souvisí i s novými zásadami současné německé hospodářské politiky, která chce nakupovati jen zboží, na němž má Německo podle určité své hospodářské i obecné politiky zájem, takže soukromo-hospodářské motivy, které dříve ovládaly zahraniční obchod a byly pružinou vedoucí jej k stálému rozkvětu, jsou dnes v obchodu s Německem potlačeny. Při nouzi o devisy v Německu pak úplně vymizel německý sprostředkovatelský obchod, který nám dříve dodával za miliardy Kč ročně zámořského zboží; náš obchod se svobodnými německými přístavy byl tím úplně decimován.

Nejtěžší škody přinesl našemu vývozu systém clearingový, systém vyrovnanosti obchodní bilance v obchodu s každým jednotlivým státem, v tržebním styku s podunajskými státy. Byly to dříve určité přirozené tendence, které vedly k velkému našemu aktivu v obchodu s nimi. Po zavedení clearingu musil ovšem býti náš vývoz násilně sražen na úroveň našeho dovozu odtud; jestliže jsme r. 1929 vyvezli sem zboží za téměř 7¾ miliard Kč, klesl do r. 1933 tento náš vývoz na 1½ miliardy Kč. Než i za těchto zásadně nepříznivých podmínek podařilo se mravenčí pílí cestou zvyšování našich nákupů odtud zvednouti do r. 1937 náš dovoz proti roku 1933 skoro na dvojnásobek (z 1,2 na 2,2 miliardy Kč) a ve stejném poměru zvýšiti i náš vývoz do řečených zemí z 1,6 miliard Kč v r. 1933 na 2,9 miliard Kč v roce 1937. Snaha o zvýšení směny mezi státy Malé dohody má na tom lví podíl. Jak z těchto čísel patrno, měli jsme stále nominálně aktivní obchodní bilanci v obchodu s těmito státy, ony svrchu zmíněné přirozené tendence nutící k našemu aktivu v této oblasti se nedaly úplně potlačiti ani železnou obručí clearingu. Důsledek toho je, že naši vývozci musí dlouhou dobu čekati na proplacení svých pohledávek, než z těchto zemí dovezeme tolik zboží, aby mohli dojíti úhrady od přísl. našich importérů, Zde má Německo, které může nakoupiti mnohem více produktů z podunajských zemí než my, mnohem výhodnější postavení; pokud jen to je možno, kupuje všechno potřebné zboží odtud, z těchto clearingových zemí a může sem pak arci jako protihodnotu také mnohem více svého zboží umístiti, takže dnes ovládá obchod řečených států.

Obchod s clearingovými zeměmi se mohl tedy rozvíjeti jen velmi pomalu a obtížně. Proto naše hospodářská politika se snažila, zvýšiti náš obchod především i se zeměmi volného platebního styku. Řada těchto, jako Velká Britanie, její državy a dominie, Skandinavie a skoro všechny zámořské země vyšly nejdříve z krise (již po r. 1931) a prodělávaly pozoruhodnou konjunkturu. Zapojiti se do ní, získati na těchto kvetoucích trzích nové posice pro náš vývoz, to bylo účelem zejména prvé devalvace naší měny z února 1934, jež měla nás učiniti ve volné cizině opět soutěže schopnými. Úsilí toto se splnilo do té míry, že nastal přesun těžiště celého našeho zahraničního obchodu od Německa a států nástupnických a balkánských, t. j. zhruba od států clearingových, do států ostatní Evropy a do zámoří, t. j. do států volného platebního styku. V čsl. vývozu na přední místa se dostaly Spojené státy americké a Anglie, četná jiná tradiční odbytiště v našem sousedství jim ustupovaly do pozadí. Rozdělíme-li si již od r. 1929 podle dnešních forem platebního styku země, s nimiž obchodujeme, na vázané a volné, shledáme, že r. 1929 jsme dováželi skoro tolik ze zemí (později) vázaných (za 9,2 miliard Kč) jako z volných (za 10,7 miliard Kč); do zemí (později) vázaných jsme pak vyváželi r. 1929 více (za 11,3 miliard Kč) než do zemí volných (za 9,2 miliard Kč). Jestliže tedy byla dříve skoro rovnováha mezi oběma skupinami zemí, nastala zmíněným už přesunem do r. 1937 úplná změna na prospěch volných zemí: v r. 1937 dovážíme ze zemí volných skoro dvě třetiny svého úhrnného dovozu (za 7,1 miliard Kč), kdežto ze zemí vázaných jen něco přes třetinu jeho (za 3,8 miliard Kč) a vyvážíme pak do zemí volných přes 60% svého exportu (za 7,4 miliard Kč) a jen necelých 40% do zemí vázaných (za 4,6 miliard Kč).

Význam obchodního aktiva doznal v důsledku těchto nových poměrů též důkladné změny. To, co vykážeme na aktivu v obchodu se zeměmi vázanými, znamená jen naši pohledávku, kterou si musíme postupně vybrati od každé jednotlivé země v jejím zboží. A jen ta částka, kterou máme jako aktivum v obchodu s volnými zeměmi, má význam aktiva obchodní bilance ve starém smyslu, které se projevuje v přírůstku hodnotných devis v portefeuille cedulové banky. Zde nám pramenila řada obtíží: my musili kupovati suroviny skoro vesměs z volných zemí, za devisy, avšak výrobky z nich zhotovené prodáváme stále ze značné části do zemí clearingových. V zájmu uchování nutné zásoby devis pak musil se někde omezovati do clearingových zemí možný vývoz zboží zhotoveného ze surovin kupovaných za devisy, s nepříznivými ovšem důsledky pro zaměstnanost příslušných odvětví. R. 1937 činilo aktivum úhrnné obchodní bilance miliardu Kč, z čehož však na aktivum z volných zemí připadla jen čtvrtina, ¼ miliardy Kč; za prvých sedm měsíců v letošním roce pak připadlo z úhrnného aktiva skoro 1,2 miliard Kč přes 600 mil. Kč na země vázané a přes 500 mil. Kč na země volné.

V tomto vývoji byl jeden zdravý zjev: přesunovalo-li se těžiště našeho obchodu od tradičních našich trhů v sousedství a Podunají do všech zemí ostatní Evropy a zámoří, znamenalo to přes četné jednotlivé bolestné změny zvýšení stability našeho zahraničního obchodu cestou rovnoměrnějšího rozdělení jeho na pokud možno všechny země světa. Je právě znakem velmi vyspělých zemí, že jejich zahraniční obchod se nesoustřeďuje velikými podíly jen na několik málo jiných zemí, nýbrž menšími procenty na všechny země; tento vývoj u nás krise urychlila. Rž.

Ceny.

Velkoobchodní ceny a indexy životních nákladů.

(Srpen a počátek září 1938.)*)

V oblasti velkoobchodních cen je nejvýraznější událostí prudký vzestup cen živočišných potravin k 1. září t. r., který byl letos větší, než je sezonně obvyklo. Velkým zvýšením cen masa všeho druhu, sádla, másla a vajec stoupl skupinový index cen živočišných potravin se 630 bodů k 1. srpnu na 688 bodů k 1. září a přispěl tak nejvíce ku zvýšení indexu cen potravin a poživatin se 720 (1. VIII. t. r.) na 735 bodů k 1. IX. t. r. Že naposled jmenovaný index nestoupnul ještě více, to způsobily některé, pravidlem sezonní, poklesy cen jiných potravin, na př. brambor. Jinak tu zaznamenejme ještě prudký, avšak sezonní, vzestup cen chmele, kde se již jedná o zboží z nové sklizně.

Protivou k tomuto celkovému zvýšení cen potravin stojí pokles indexu cen průmyslových látek a výrobků (proti 1. srpnu t. r. se 760 na 754), důsledkem poklesu cen největšího počtu surovin i polotovarů. Nervositě světových trhů nasvědčuje na př. prudké snížení cen zinku (o 22,7%).

Oslabením cen průmyslových látek a výrobků se pak stalo, že úhrnný index velkoobchodních cen stoupnul jen mírně, proti 1. srpnu t. r. se 733 na 737 bodů (+ 0,6%).

Velmi pevná cenová tendence živočišných potravin ve velkoobchodu se uplatňovala již v polovici měsíce srpna i u cen maloobchodních, ne však ještě v celé republice. Zdražení všech druhů masa, uzenářských výrobků, sádla, másla, vajec se projevilo nejdříve a nejostřeji v Praze, nikoliv však zatím ve východní polovici státu. Jistou protiváhou těmto cenovým vzestupům bylo sezonní snížení cen brambor, vší zeleniny a ovoce, které zase bylo slabší v Praze než v jiných částech státu. Tím vším si můžeme vysvětliti zdánlivě paradoxní zjev, že na př. v Praze mírně stoupají indexy životních nákladů u rodiny dělnické i úřednické, zatím co index maloobchodních cen potravin pro průměr celého státu v polovici srpna ještě klesá. Rž.

Peněžní a kapitálový trh.

Vývoj peněžnictví od obnovení samostatnosti.

Úzký vztah mezi zaměstnaností a tvorbou úspor projevuje se v celém dvacetiletí. — Ve vývoji organisace peněžnictví stojí proti sobě zpomalení rozvoje obchodních bank a vzestup významu lidového peněžnictví. — Až do úpravy úrokových sazeb cestou nařizovací působily na vývoj úrokové míry účinky politiky měnové.

Zaměstnanost a tvorba úspor.

Osou vývoje peněžnictví od převratu je úzký vztah mezi zaměstnaností a změnami prostředků svěřovaných peněžním ústavům. Tento vztah mezi vývojem peněžnictví a ostatního hospodářství podává nám srovnání údajů o počtu nezaměstnaných a přírůstcích, příp. úbytcích prostředků svěřovaných během jednotlivých let peněžním ústavům, jež můžeme sledovati na obr. 1. Srovnání upozorňuje ovšem pouze na souvislost mimořádně velikých změn, neboť v obou srovnávaných řadách dat se uplatňuje mnoho rušivých vlivů. Údaje o svěřených prostředcích v peněžních ústavech zachycují pouze viditelnou část tvorby úspor, jež může být přechodně zmenšována nebo zvětšována různým množstvím vkladů vybíraných k podnikání vlastních investic střádalů, k úpisům obligací v letech velkých emisí státních půjček, změnou rozsahu vzájemně ukládaných prostředků mezi peněžními ústavy a pod. Také údaje o stavu nezaměstnanosti (zakreslené čarou obrácenou dolů) obsahují během uplynulých 20 let nepravidelnosti, způsobované změnami v ustanoveních o podporách a organisaci zprostředkovatelem práce.

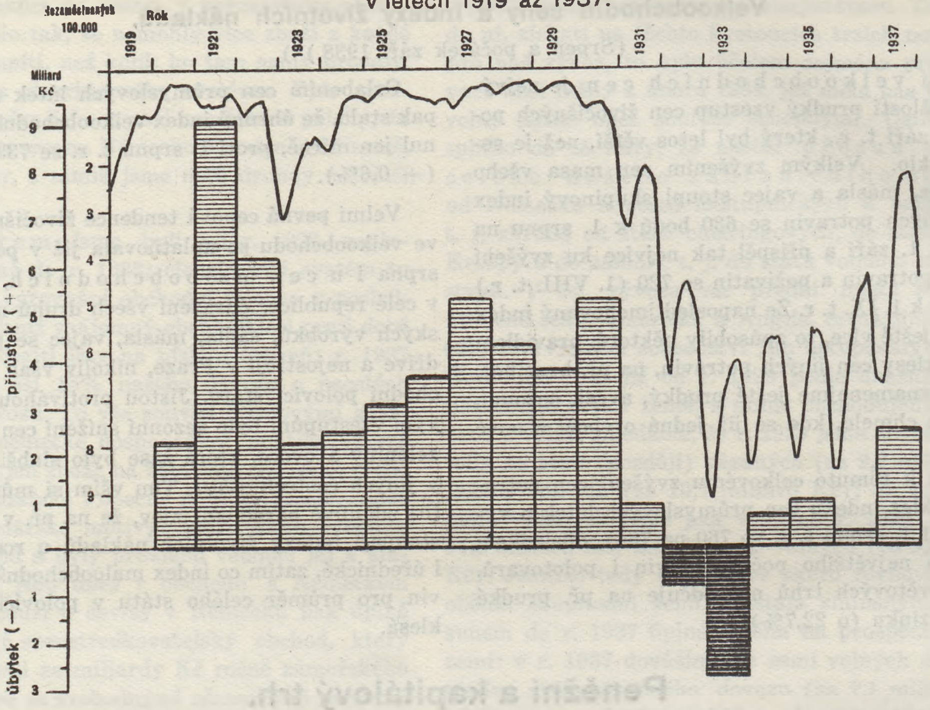
Největší přírůstek prostředků svěřených peněžním ústavům během uplynulých 20 let pozorujeme v r. 1921, kdy přibylo vkladů na knížky a pokladniční poukázky 6½ miliardy Kč a položky ostatních věřitelů (uvádíme bez vkladů peněžních ústavů u bank) se zvětšily o 2½ miliardy Kč. V tomto roce největšího vzestupu svěřených prostředků u peněžních ústavů působily souběžně dvě okolnosti: Zvýšená cenová hladina a dobrá zaměstnanost, neboť počet nezaměstnaných se tehda pohyboval mezi 60—80 tisíci. Tyto příznivé poměry pro tvorbu nových úspor potrvaly až do poloviny roku 1922, kdy po zvýšení mezinárodního kursu Kč vyskočila nezaměstnanost během posledních měsíců až na 292.000. Ve vkladech se projevily následky tohoto přelomu zatím jen zmenšením přírůstku u vkladních knížek na 4.583 mil. Kč, u ostatních věřitelů na 1.589 mil. Kč. I v tomto roce zůstává celkový přírůstek svěřených prostředků ještě vysoko nad údaji všech pozdějších let (6.172 mil. Kč).

Teprve v r. 1923 projevuje se krise pronikavým zmenšením vzrůstu prostředků v peněžních ústavech, neboť celý rok je rokem krisovým. V prvém čtvrtletí se pohybuje nezaměstnanost kolem 300.000, v druhém nedaleko 200.000 i v dalších zůstává nad 150.000. Ke zvýšené nezaměstnanosti se připojuje značný pokles cen. Přírůstek vkladů se zmenšuje na 3¼ miliardy Kč, v položkách ostatních věřitelů objevuje se dokonce úbytek ve výši skoro celé miliardy Kč, takže výsledné zvětšení svěřených prostředků klesá na pouhé 2¼ miliardy Kč. Na této snížené úrovni udržuje se viditelná tvorba úspor i v r. 1924. Následující léta přinášejí postupné zotavování s vrcholem v roce 1927, neboť další léta velkého stavebního ruchu 1928 a 1929 zmenšují viditelnou část tvorby úspor vybíráním vkladů stavebníky. Skutečná tvorba nových úspor byla nesporně mnohem vyšší, než naznačuje jejich viditelná část ve statistikách peněžnictví. Svérázný vývoj má r. 1930, který přináší mimořádně velký přírůstek vkladů na knížky v částce 4½ miliardy a ¾ miliardy Kč v položkách ostatních věřitelů. Spolupůsobilo zde zmenšení investic střádalů, uvolňování provozních prostředků v podnicích a celkem ještě dobrá zaměstnanost až do podzimních měsíců.

V r. 1931 začíná se hlásiti krise v plné síle. Zaměstnanost klesá po prvé na úroveň nižší než byla

*) Viz tabulkovou přílohu.

Diagr. 1. Přírůstky (úbytky) svěřených prostředků a nezaměstnanost v letech 1919 až 1937.

v kterémkoliv jiném roce od převratu. I v letních měsících se nezaměstnanost udržuje nad 200.000, v podzimních měsících nad 300.000, a v prosinci blíží se po prvé od převratu k půl milionu. Přírůstek vkladů na knížky se sice udržuje na 2¼ miliardy Kč, avšak jen vlivem značných přesunů z běžných účtů, neboť z položek ostatních věřitelů ubylo 1¼ miliardy Kč, takže výsledný přírůstek svěřených prostředků činil v roce 1931 jen 906 mil. Kč.

Nejvíce zasáhla svěřené prostředky peněžních ústavů léta 1932 a 1933. V roce 1932 objevuje se současně úbytek vkladů na knížky (— 740 mil. Kč) i položek ostatních věřitelů (— 114 mil. Kč), celkem úbytek 854 mil. Kč. V roce 1933 se tento úbytek zvětšuje na 2¾ miliardy Kč, neboť ke zvýšené nezaměstnanosti přidružuje se vliv emise Půjčky práce, jež převedla část vkladů do úpisů nově vydaných dluhopisů. Stagnace ve vývoji svěřených prostředků trvá s mimořádně velkou nezaměstnaností. Zlepšení začíná se zvýšenou zaměstnaností a jest podporováno též tím, že v některých oblastech, kde nezaměstnaní byli delší dobu vyřazeni z práce a vyčerpali své dřívější úspory, zmenšuje se vybírání vkladů. Zlepšení zaměstnanosti se neprojevuje vzestupem viditelných úspor v r. 1936, poněvadž půjčkou na obranu státu odčerpána byla velká část nových vkladů. Teprve r. 1937, kdy zaměstnanost dále pokročila a nepůsobila žádná větší emise, zotavuje se přírůstek vkladů na knížky na 2¼ miliardy Kč a položky ostatních věřitelů stoupají o 186 mil. Kč.

Vývoj organisace.

Vlivy působící na vývoj organisace přicházely ze dvou stran: Jednak jsou to mnohotvárné potřeby hospodářského života, měnící se následkem přesunů ve skladbě a organisaci celého hospodářství a formách účasti úvěrové organisace při jeho financování. Za druhé jsou to změny ve vnitřní organisaci a obchodní činnosti jednotlivých typických skupin peněžních ústavů. Každý z obou skupin vlivů má určitý stupeň samostatnosti, současně však působí na sebe navzájem. Není možné v tomto letmém přehledu odděliti od sebe a zvážiti význam působení obou skupin prvků ovlivňujících vývoj organisace peněžnictví v Československu během uplynulých 20 let. Můžeme pouze konstatovati hlavní tendence organisačního vývoje, jak se projevují v konečných výsledcích vývoje jednotlivých typických skupin peněžních ústavů. Výslednici tohoto vzájemného působení mezi vývojem potřeb hospodářského života a svérázných prvků v organisaci a obchodní činnosti každé skupiny ústavu podává nám v hrubých rysech diagram 2. Jsou na něm zakresleny prostředky spravované jednotlivými skupinami (úhrny bilančních aktiv, resp. pasiv) během let 1919 až 1936, příp. 1937.

Nehledíme-li k ústavům, jež fungují jako společná zařízení celého peněžnictví (Národní banka, Poštovní spořitelna, Čsl. reeskontní a lombardní ústav, ústředí svazová a sanační fondy), můžeme peněžní ústavy rozděliti do tří větších skupin, jejichž organisace a obchodní činnost mají některé svérázné rysy:

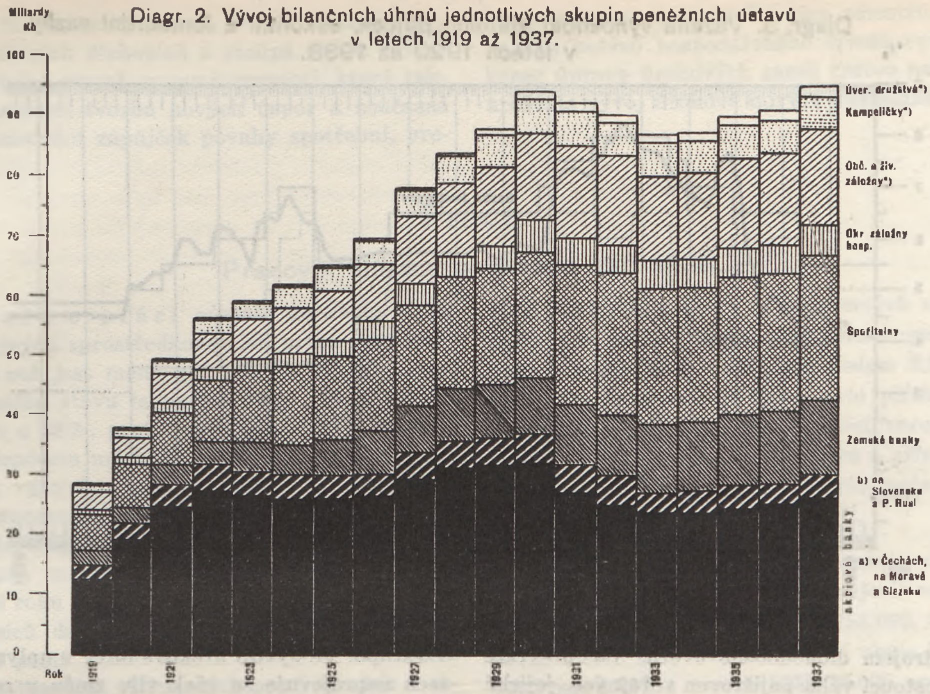
I. Ústavy, jejichž činnost se opírá o záruky veřejných svazků: zemské ústavy, spořitelny a okresní hospodářské záložny.

II. Lidové peněžní ústavy organisované na zásadách družstevních: záložny občanské a živnostenské, kampeličky, úvěrní družstva na Slovensku a Podkarpatské Rusi.

III. Obchodní banky akciové a bankovní společnosti s r. o.

Nejnápadnějším zjevem při srovnávání vývoje těchto tří velkých skupin je zpomalený rozvoj obchodních bank, jejichž poměrný význam během uplynulých dvaceti let značně poklesl, jak bylo již konstatováno v podrobnějším přehledu v čís. 7 Statistického zpravodaje.

Diagr. 2. Vývoj bilančních úhrnů jednotlivých skupin peněžních ústavů v letech 1919 až 1937.

*) Data za r. 1937 o občan. a živnost. záložnách, kampeličkách a úvěr. družstvech na Slovensku a Podk. Rusi jsou předběžná.

Proti stagnaci ve vývoji obchodních bank stojí velmi rychlý rozvoj peněžních ústavů organisovaných na zásadách družstevních: Záložen občanských a živnostenských, kampeliček a úvěrních družstev na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Proti 4.200 mil. Kč všech prostředků spravovaných touto skupinou v roce 1919 mají koncem roku 1936 22.192 mil. Kč, což jest více než pětinásobek (528% proti roku 1919 = 100). Tím se zvětšil podíl této družstevní skupiny peněžních ústavů na správě prostředků všech peněžních ústavů ze 14,7% v roce 1919 na 24,4% v roce 1936. K podrobnějšímu rozboru vývoje této skupiny se vrátíme, až budou k disposici úplná data za rok 1937. Zatím pouze poznamenáváme, že s rychlým rozvojem prostředků spravovaných touto skupinou souvisí čilý zakladatelský ruch, který zvýšil velmi podstatně počet ústavů:

Počet ústavů	v r. 1919	v r. 1936
Záložen občanských a živn. . . .	1.203	1.891
Kampeliček	3.655	4.370
Úvěr. družstev na Slov. a P. Rusi .	*)	1.177

Uprostřed mezi oběma krajními případy rozvoje stojí skupina peněžních ústavů pracujících se zárukou veřejných svazků: Zemských ústavů, spořitelen a okresních hospodářských záložen. Jejich bilanční úhrny vzrostly od roku 1919 z 9.886 mil. Kč na 40.437 mil. Kč v roce 1936 a tím stoupl jejich poměrný význam měřený podílem na celkových prostředcích všech pozorovaných peněžních ústavů ze 34,6% na 44,5%. Během r. 1937 stouply jejich prostředky ještě dále na 42.232 mil. Kč. (Podíl pro rok 1937 nelze zatím přesně udati, poněvadž chybí ještě údaje z menších ústavů druhé skupiny.) Podrobnější přehled vývoje okr. hosp. záložen a spořitelen byl podán v čís. 8 Statistického zpravodaje. Omezíme se proto na doplnění této charakteristiky několika poznámkami o zemských peněžních ústavech.

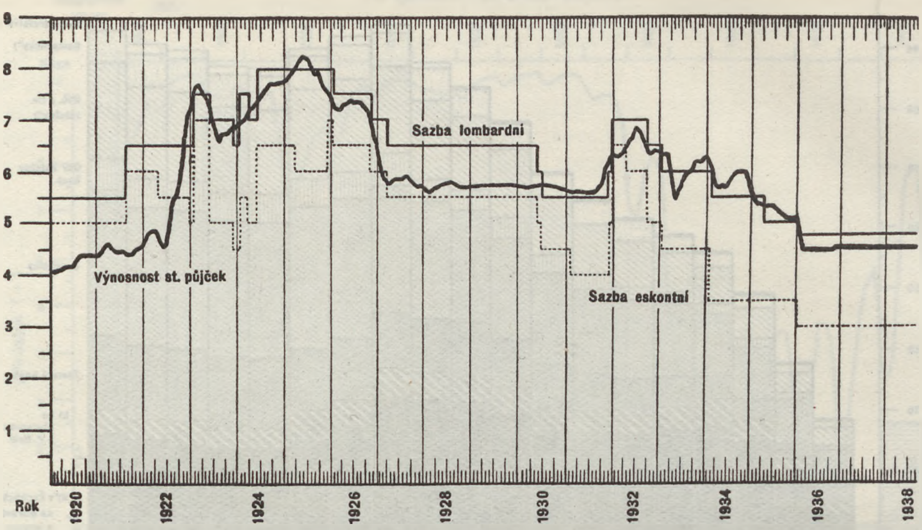
*) V r. 1919 zjišťována pouze družstva organisovaná v Ústredném družstvu v Bratislavě v počtu 233. Údaje ostatních tamnějších družstev v prvých letech po převratu chybí.

Zemské peněžní ústavy (vyjma Zemské banky v Čechách) omezovaly původně svoji činnost na poskytování emisních zápůjček. Po převratě ji však postupně rozšiřovaly o přijímání vkladů a provádění jiných bezpečných bankovních obchodů, čímž velmi vzrostla, současně se však značně změnila povaha jejich činnosti. Vliv těchto změn projevuje se nápadnými rozdíly ve složení jejich bilancí z r. 1919 a 1937. Kdežto v roce 1919 měly tyto ústavy pouze 44 mil. Kč vkladů na knížky a 249 mil. Kč vkladů na běžné účty, stoupají do konce r. 1937 vklady na knížky na 1.836 mil. Kč a na běžné účty na 4.026 mil. Kč. Správa emisních zápůjček zůstává sice dále podstatnou složkou činnosti zemských ústavů, ale vývojem během uplynulých 20 let byla zatlačována do pozadí. V r. 1919 činily emisní zápůjčky 1.814 mil. Kč (78%) z úhrnu všech aktiv 2.314 mil. Kč, v r. 1937 však pouze 6.081 mil. Kč (48%) z úhrnu všech aktiv 12.632 mil. Kč.

Vývoj emisních zápůjček spravovaných zemskými ústavy (stouply asi na trojnásobek — 335%) se značně zpožďuje za rozvojem jejich celkové obchodní činnosti, která zvýšila jimi spravované prostředky na pětinásobek (546% proti r. 1919 = 100). Tento rozdíl není pouze následkem změn ve vnitřní organisaci zemských peněžních ústavů. Uplynulých 20 let nebylo příznivé pro rozvoj obligačního úvěru. Poskytování levného obligačního úvěru ve větším měřítku bylo znesnadňováno velkým kolísáním kursů státních obligací (viz diagram 3), jejichž často vysoká výnosnost nepřála rozvoji emisí ostatních dílčích dluhopisů. V těchto technických překážkách možno hledati vysvětlení, proč užívání obligačního úvěru během uplynulých 20 let nepronikl0 více do hospodářského života.

Stále důležitější složkou v organisaci úvěrové služby se stávají pojišťovny. Soukromé pojišťovny, z nich nejvíce životní, byly již před světovou válkou

Diagr. 3. Vážená výnosnost státních půjček, eskontní a lombardní sazby v letech 1920 až 1938.

důležitým zdrojem dlohodobého úvěru. Po převratě přistupuje rostoucí váha pojišťoven veřejných, jejichž činnost byla novými zákonnými ustanoveními rozšiřována. Význam ukládání technických reserv pojišťoven projevuje se na trhu cenných papírů i přímým poskytováním zápůjček.

Tak soukromé pojišťovny z celkového uloženého jmění měly v cenných papírech a přímých zápůjčkách v mil. Kč:

V roce	1918 jmění	1918 cenn. papírů	1918 zápůjčky	1937 jmění	1937 cenn. papírů	1937 zápůjčky
Životní:						
a) domácí . . .	237	86	106	3.247	1.394	998
b) cizozemské[1]) .	89	28	18	1.744	914	346
Škodové:						
a) domácí . . .	91	49	8	1.471	614	119
b) cizozemské[1]) .	3	2	—	160	93	2
úhrnem	420	165	132	6.622	3.015	1.465
Veřejné pojišťovny:						
Ústřední soc. pojišťovna . .	—	—	—	6.313	1.942	3.835
Všeob. pens. ústav	14	2	2	4.614	1.578	2.581
Náhradní pensijní ústavy[2]) . . .	269	152	39	2.570[2])	1.194	758
Úrazové[2])				1.693[2])	935	544
Nemocenské[2])				740[2])	115	6
Ostatní[2])				269[2])	161	68

Úroková míra.

Vývoj úrokové míry během uplynulých 20 let odchyluje se značně od teoretického očekávání. Podle teoretických předpokladů měla by úroková míra klesati v době snížené zaměstnanosti, jež je současně dobou snížené investiční činnosti a zmenšené poptávky po úvěru, a naopak stoupati v době konjunkturního vzestupu. Ve vývoji úrokové míry v uplynulých 20 letech neprojevuje se však vliv změn v rozsahu investiční činnosti a zaměstnanosti. Naopak právě v době snížené zaměstnanosti pozorujeme, že výnosnost státních dluhopisů, jež představuje těžiště úrokových sazeb, dosahuje nejvyšších bodů.

Sledujme vývoj úrokové míry na diagramu 3. a srovnejme ho s křivkou nezaměstnanosti, zakreslenou na diagramu 1. V době poměrně dobré zaměstnanosti prvých 3 let po převratu kolísá vážená výnosnost státních dluhopisů*) mezi 4 až 4½%. V prvé polovině r. 1922 začíná jeviti tendenci k vzestupu, v létě se dočasně vrátí ke 4½, pak však rychle stoupá a v únoru r. 1923 dosahuje prvého popřevratového maxima 7,7%. Později se sice znovu a něco sníží, zůstává však během let 1924, 1925 až do konce r. 1926 prakticky stále nad 7%. Ve druhém čtvrtletí r. 1925 dosahuje výnosnost státních půjček nejvyššího bodu za celé dvacetiletí — v květnu se přibližuje k 8¼%.

Vysvětlení tohoto protichůdného vývoje úrokové míry podává nám jednak diagram 1., na němž pozorujeme sníženou tvorbu nových úspor v době zmenšené zaměstnanosti (a tedy i nabídku nových kapitálů), jednak zvýšení eskontních a lombardních sazeb (zakreslené na diagramu 3), jehož bylo použito jako prostředku ke zvýšení a udržení mezinárodního kursu Kč. Zvýšení úrokových sazeb mělo zastavit odliv kapitálů do ciziny a přilákat nový. Částečnou úlevu našemu kapitálovému trhu přineslo teprve následující období konjunkturního vzestupu v letech 1927 až 1930, kdy náš vývoz poskytuje velké přebytky ze zahraničního obchodu, zvětšuje zásoby zlata a devis a jsou sníženy úrokové sazby Národní banky. Výnosnost státních dluhopisů se snižuje, kolísá mezi 5½—6%, nevrací se však ke stavu z prvých let po převratu a zůstává vysoko nad předválečnou úrovní.

Také druhé období zdražení úvěru od podzimu 1931 do počátku r. 1935 je ovlivňováno odrazem politiky měnové, jež ve snaze udržet mezinárodní kurs Kč zvýšila opětně diskontní a lombardní sazby Národní banky. Koncem r. 1931 byla eskontní sazba náhle zvý-

[1]) Bez Fenixu.
[2]) Data za r. 1936.

*) Vážená výnosnost podle výpočtů ve „Zprávách Národní banky".

šena na 6½%, lombardní až na 7½%. V zápětí klesají kursy státních dluhopisů a stoupá jejich výnosnost. Mimořádný rozsah nezaměstnanosti, který takřka úplně zastavil tvorbu nových úspor a současně vyžadoval uzavírání zápůjček povahy spotřební, problém zdražení úvěru ještě více přiostřil. Tlak naléhavých potřeb hospodářského života vyžádal si nakonec úpravy úrokových sazeb cestou nařizovací, jež určovala vývoj úrokové míry v posledních letech.

km.

Práce.

Pracovní situace počátkem září 1938.

Uchazečů o práci zůstalo na konci srpna 1938 u veřejných zprostředkovatelen práce neumístěno 165.000, což jest méně než třetina (31,8%) nejvyššího zimního stavu letošního roku. Proti loňsku je toto číslo o 29%, proti roku 1931 o 23% nižší.

Proti minulému měsíci zpravidla nedochází k významnějším výkyvům, neboť v letní době jsou podmínky na pracovním trhu stabilisovány. Kdežto však v letech přiostřující se hospodářské krise byl stav z konce srpna pravidelně vyšší než počet z konce července, od roku 1936 se dostavuje v mezidobí těchto letních měsíců další pokles nezaměstnaností. Letos činil 19.000 proti 15.000 loni a 25.000 v roce 1936. Dokončením hlavních sklizňových prací se však v zemědělských krajích projevuje již částečný vzestup neumístěných uchazečů, který byl v celku vyvážen poklesem nezaměstnanosti v průmyslových krajích země České a Moravskoslezské; na Slovensku a na Podkarpatské Rusi však již došlo k nepatrnému zhoršení.

Zaměstnanost v soukromých službách byla podle dat nemocenského pojištění z posledního dne měsíce srpna 1938 vyjádřena číslem 2,953.000 osob, t. j. o 11.000 více než loni; tento přírůstek je však způsoben jedině vzestupem zaměstnanosti ve vyšších službách, neboť zatím co úředníků a zřízenců v tomto jednoročním období 22.000 přibylo, počet pojištěných dělníků se naopak o 11.000 snížil.

Meziměsíční vývoj zaměstnanosti od konce července do konce srpna se letos projevil nezvykle prudkým spádem, s 3,026.000 na 2,953.000, tedy o 73.000 osob, kdežto loni v témže období ubylo 21.000, v roce 1936 jen 1.000 a v roce 1935 20.000 osob.

Na citelnější pokles čísel, jež charakterisují zaměstnanost, mají nesporně vliv neklidné mezinárodněpolitické poměry; některé z nich přirozeně stejným směrem působí i. na ostatní čísla o trhu práce, tedy i na počet neumístěných uchazečů. jh.

Trh práce.

Červenec 1938.

V důsledku nižšího stavu přihlášených uchazečů situace na trhu práce se dále zlepšila.

Přehled trhu práce ve srovnání s loňským rokem a minulým měsícem:

	Červenec 1937	Červen 1938	Červenec 1938
Uchazeči	425.661	390.456	329.611
Přihlášená místa . . .	156.583	146.302	140.523
Obsazená místa . . .	133.455	124.563	110.527
Na 100 uchazečů připadá obsazených míst . .	31,4	31,9	33,5
Na 100 přihlášených míst připadá uchazečů . .	271,8	266,9	234,6
Volná místa koncem měsíce	14.546	14.592	22.139
Neumístění uchazeči koncem měsíce	248.127	224.170	184.118

V červenci 1938 ucházelo se u veřejných zprostředkovatelen o práci 329.611 osob proti 425.661 osobám v červenci roku minulého. Zatížení trhu práce je tedy menší o 96.050 uchazečů (v červnu o 110.679). Počet přihlášených míst vyjadřujících poptávku po pracovních silách, klesl ve stejném rozpětí časovém o 16.060 (v červnu o 29.563). Další zlepšení stavu trhu práce proti roku minulému výstižně charakterisuje podíl, udávající, kolik uchazečů připadá na 100 přihlášených míst (viz shora uvedený přehled). Celkový počet zbylých uchazečů, t. j. uchazečů, kteří koncem měsíce zůstali neumístěni, se snížil na 184.118, a je o 64.009 nižší než v červenci roku 1937 (v červnu nižší o 79.365).

Relativní pokles počtu neumístěných uchazečů v období od ledna do července činil v roce 1937 62,8%, v roce 1938 64,5%. Pokles nezaměstnanosti nezůstal tedy za poklesem pozorovaným v konjunkturálním roce 1937 a pokračoval v neztenčené míře dále.

V červenci 1938 porovnání s měsícem předchozím, přihlásilo se o 60.845 uchazečů o práci méně; počet přihlášených míst sice také klesl, a to o 5.779, ale v poměru k počtu přihlášených uchazečů je stav příznivější než v měsíci červnu. Ze 140.523 přihlášených míst, z nichž bylo obsazeno 78,7%, připadá 93.545 (t. j. 66,6%) na povolání převážnou většinou rázu sezonního. Neumístěných uchazečů ubylo proti červnu 17,9%.

V jednotlivých třídách povolání a zemích jeví se tento pokles, resp. vzestup počtu neumístěných uchazečů:

Třídy povolání, země	Pokles, resp. vzestup počtu neumístěných uchazečů v červenci 1938 proti červenci 1937	červnu 1938
Zemědělství, lesnictví a zahradnictví	— 4.845	— 5.232
Hornictví	— 1.781	— 514
Průmysl kamenný, zeminný a hlinařský	— 845	— 573
Průmysl sklářský	— 1.608	— 726
Hutnictví, zpracování kovů a výroba strojů	— 4.987	— 1.900

Třídy povolání, země	Pokles, resp. vzestup počtu neumístěných uchazečů v červenci 1938 proti červenci 1937	červnu 1938
Průmysl dřevařský a řezbářský	— 3.043	— 2.214
Výroba zboží z kaučuku, celuloidu a pod.	— 53	— 4
Průmysl koží, usní, štětin a pod.	— 242	— 265
Průmysl textilní	+ 961	— 2.093
Čalounictví	— 188	— 58
Průmysl oděvnický	— 2.218	— 1.626
Průmysl papírnický	— 186	— 56
Průmysl potravin a poživatin .	— 335	— 803
Hostinství	— 305	— 493
Průmysl lučební	— 560	— 40
Živnosti stavební	— 7.262	— 5.102
Odbory grafické		
Zaměstnanci v různých odvět-	— 236	— 22
vích výroby	— 5.727	— 1.683
Zaměstnanci obchodní	— 2.693	— 243
Nádeníci	— 22.592	— 15.617
Zaměstnanci dopravní	— 204	— 19
Služebnictvo domácí	— 2.925	— 1.058
Svobodná povolání	— 769	— 66
Učňové	— 1.366	+ 355
Země Česká	— 29.899	— 16.833
Země Moravskoslezská . . .	— 23.395	— 12.823
Země Slovenská	— 10.156	— 9.280
Země Podkarpatoruská . . .	— 559	— 1.116
Č. S. R.	— 64.009	— 40.052

Ftr.

Zprostředkování práce v letech 1919—1937

Nositelem veřejného zprostředkování práce v Československé republice jsou veřejné zprostředkovatelny práce, jež vykonávají svůj úkol pro obě strany, zaměstnavatele a zaměstnance, nestranně a bezplatně. Právní organisace těchto ústavů vyvíjela se různě v jednotlivých zemích státu, podle toho, jak a kde byla potřebnost tohoto zařízení uznávána. V Čechách, jež svým značně průmyslovým rázem vynikají nad ostatní země státu, bylo zprostředkování práce upraveno zemským zákonem č. 57/1903. Podle tohoto zákona byl zařízen v každém zastupitelském okresu okresní ústav pro bezplatné zprostředkování práce. Těchto okresních ústavů je tohoto času v Čechách 227. Země Česká je rozdělena na 5 obvodů, v nichž jsou zřízeny zemské centrály práce, jež vyrovnávají nabídku a poptávku po pracovních silách ve svém obvodu a vykonávají dozor nad okresními ústavy práce. Vedle okresních ústavů pro zprostředkování práce a vedle zemských centrál práce je v Čechách s působností pro celou zemi Českou zřízen zemský ústřední úřad práce v Praze, jenž působí zejména při najímání domácího sezonního dělnictva zemědělského na česání chmele, při zprostředkování sezonního i celoročního zemědělského dělnictva ze Slovenska a z Podkarpatské Rusi do Čech, při obstarávání hromadného zprostředkování dělnictva na př. na cukrovarskou kampaň, při pracech veřejných a pod. a konečně i při zprostředkování dělnictva do ciziny.

Vzhledem k tomu, že v zemi Moravskoslezské nebylo onoho zákonitého podkladu, není tam veřejné zprostředkování práce organisováno jednotně. V nynější době je v této zemi 49 ústavů městských, 1 okresní a 10 při okresních úřadech. Během času bylo nutno rozšířiti působnost městských ústavů práce na celý příslušný okres, což bylo umožněno při ponechání dosavadního organisačního stavu státními subvencemi. O sjednocení těchto veřejných zprostředkovatelen práce na jednotném právním podkladě se jedná. S obdobnou působností jako v zemi České je zřízen zemský úřad práce v Brně při zemském úřadě.

Na Slovensku působí v této době 77 veřejných zprostředkovatelen práce a 4 expositury. Jsou to ústavy okresní, státní a městské, zřízené jednak podle dřívějších uherských zákonů a jednak podle zákonných předpisů o organisaci politické správy. Spojení mezi jednotlivými ústavy a centrální agendu obstarává zemský úřad práce pro Slovensko.

Veřejné zprostředkovatelny práce na Podkarpatské Rusi se doplňují tak, aby v každém okresu byla aspoň jedna. Dosud je jich tam osm.

Prvým krokem k celostátní úpravě veřejného zprostředkování práce je vládní nařízení ze dne 9. července 1936, č. 217 Sb. z. a n. Nejdůležitějším ustanovením tohoto vládního nařízení je povinné hlášení veřejných zprostředkovatelen práce jak pro zaměstnavatele, kteří hledají zaměstnance, tak pro uchazeče hledajícího práci.

Základním úkolem veřejných zprostředkovatelen práce tedy je, zprostředkovati mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Tento úkol sám o sobě je již tak dalekosáhlého významu, že vyžaduje často značného vypětí sil. Lze si snadno představiti, že každý výkyv našeho národního hospodářství, ať ve směru kladném, či záporném, projeví se ihned zvýšenými požadavky na veřejné zprostředkovatelny práce. Je-li hospodářství na vzestupu, vzniká značná potřeba pracovních sil a prvý náraz se jeví v poptávce po kvalifikovaných silách, jichž získání není nijak lehké. V dalším sledu pak přichází poptávka po silách pomocných, zaučených i nádenících a nakonec po personálu kancelářském. Zvyšuje se tedy poptávka po pracovních silách, ale nabídka se stále zmenšuje.

S druhé strany opět, při klesající hospodářské intensitě, dochází k propouštění zaměstnanectva, které se obrací ve stále větším počtu na veřejné zprostředkovatelny práce se žádostí o umístění, jež však pro úžící se trh práce je stále obtížnější, až při vyvrcholení krise se veřejné zprostředkovatelny práce věnují ponejvíce evidenci. Při prohlubující se krisi však nastává kromě úkolu opatřit práci, ještě úkol, jejž přináší sebou moderní nazírání na kvalifikovaného dělníka. Nelze totiž schvalovati, aby kvalifikovaný dělník pro určitou náhodně se vyskytnuvší práci ztratil své schopnosti, dlouhodobým výcvikem získané. V určitých povoláních by totiž došlo snadno k tomu, že dělník ztratí svou zručnost, získanou delší výuční dobou a pak následující dobou zaměstnání, při nesprávném zaměstnání za velmi krátkou dobu, někdy i za několik týdnů, čímž nastává značná hospodářská ztráta, jež se pak v dobách potřeby těžko nahrazuje. Proto se snaží veřejné zprostředkovatelny práce zaopatřiti uchazeči takové zaměstnání, jež by tyto schopnosti neohrozilo.

Výsledky zprostředkování za dobu od r. 1919 do 1937 lze dobře sledovati z následujícího přehledu. Z nich je patrno, jak sledovaly hospodářský vývoj našeho státu, přes krisová léta k letům konjunkturním a opět zase k pozvolnému sestupu až do krisových let, po nichž nastává zlepšení, jež se projevilo v nedávné době.

Rok	Počet zprostředkovatelen	Počet uchazečů	obsazených míst
1919	321	685.439	281.541
1920	302	485.613	282.959
1921	303	643.830	390.796
1922	297	970.543	473.170
1923	299	1,228.739	679.134
1924	304	1,023.092	713.280
1925	302	779.894	556.156
1926	299	812.933	488.282
1927	296	759.969	499.540
1928	296	715.907	519.938
1929	293	771.227	551.743
1930	294	1,093.551	511.171
1931	306	2,153.011	752.112
1932	323	2,727.369	747.352
1933	340	2,976.343	742.096
1934	365	2,672.026	746.755
1935	369	2,689.428	837.051
1936	372	2,605.922	964.971
1937	372	2,545.460	1,548.965

V uplynulém dvacetiletí se objevily dva krisové vrcholy. První nastal v roce 1923 a projevil se počtem 1,288.739 uchazečů v tomto roce. Tento vrchol byl pak vystřídán konjunkturním obdobím, jež se vyjádřilo v roce 1928 nejnižším počtem 715.907 uchazečů v tomto roce, načež nastala opět krisová deprese s maximem v roce 1933 s 2,976.343 uchazeči. Od tohoto krisového maxima pak nastává pozvolné zlepšování.

Absolutní čísla výsledků činnosti veřejných zprostředkovatelen práce jsou samozřejmě závislá na počtu těchto zprostředkovatelen. Není-li jich počet dostatečný, dochází k tomu, že uchazeči se pro přílišnou vzdálenost veřejné zprostředkovatelny od bydliště nehlásí o práci. Proto byla síť veřejných zprostředkovatelen práce v poslední době doplněna tak, aby v každém okresu byla aspoň jedna. Tím stoupl v posledních letech jich počet na 372.

Poměrné výsledky jich činnosti byly tyto:

Rok	Na 1 zprostředkovatelnu připadalo uchazečů	Na 1 zprostředkovatelnu připadalo obsazených míst	Ze 100 uchazečů bylo umístěno
1919	2.135	877	41
1920	1.608	937	58
1921	2.125	1.290	61
1922	3.268	1.593	49
1923	4.110	2.271	55
1924	3.365	2.346	70
1925	2.582	1.842	71
1926	2.719	1.633	60
1927	2.567	1.688	66
1928	2.419	1.757	73
1929	2.632	1.883	72
1930	3.720	1.739	47
1931	7.036	2.458	35
1932	8.444	2.314	27
1933	8.754	2.183	25
1934	7.321	2.046	28
1935	7.288	2.268	31
1936	7.005	2.594	37
1937	6.843	4.164	61

Tato čísla ukazují, jak se průběhem doby zlepšovaly pracovní výsledky veřejných zprostředkovatelen práce. Ve veřejnosti však vzbuzují větší zájem čísla, jež jsou vlastně negativním obrazem této činnosti, totiž čísla udávající počet neumístěných uchazečů koncem každého měsíce. Bylo již často poukazováno na to, že počet neumístěných uchazečů je pouze sekundárním výsledkem zprostředkovací činnosti a že publikovaná čísla nemají hodnot čísel, vzniklých s primérního šetření k určitému dni. Je proto nutno si stále uvědomovati, že počet neumístěných uchazečů udávaný koncem měsíce je počet lidí, kteří jsou v záznamu, že hledají práci a nelze tedy dedukovati, že by to byl počet nezaměstnaných. Diference mezi počtem neumístěných uchazečů a počtem nezaměstnaných může býti za určitých okolností dosti značná. Proto i pro číslo neumístěných uchazečů platí shora uvedené okolnosti, provázející činnost veřejných zprostředkovatelen práce.

Proto jsou čísla udávající počet neumístěných uchazečů také jen sekundárním znakem, udávajícím hospodářský vývoj, jak ukazují níže uvedené průměry pro poslední léta.

Průměrný roční počet neumístěných uchazečů.

Rok	Počet neumístěných uchazečů
1929	41.630
1930	105.442
1931	291.332
1932	554.059
1933	738.267
1934	676.994
1935	686.269
1936	622.687
1937	408.949

Pkr.

Zaměstnanost.

1. Ústřední sociální pojišťovna.

(Průměr v srpnu 1938.)

V měsíci srpnu 1938 bylo u nemocenských pojišťoven, podléhajících dozoru Ústřední sociální pojišťovny, průměrně pojištěno pro případ nemoci podle zákona č. 221/1924 (i s dobrovolnými pojištěnci, avšak bez domáckých dělníků) celkem 2,446.141 osob.

Pojištěnost proti červenci 1938 poklesla o 9.000, proti loňskému srpnu vzrostla o 20.000 a jest o 8,7% pod úrovní z roku 1929. Kdežto v březnu a dubnu 1938 byla vyšší než v těchže měsících 1931 (kdy nadto hospodářské podmínky byly příznivější než v druhé polovině roku), jest v srpnu 1938 nižší než v srpnu 1931.

V desetiletí 1929—1938 byl srpnový průměrný počet pojištěnců v jednotlivých zemích (v tisících):

Rok	Čechy	Morava a Slezsko	Slovensko	Podkarpatská Rus	Č. S. R.
1929	1,606	694	340	36	2,679*)
1930	1,514	670	319	36	2,542*)
1931	1,458	659	311	33	2,461
1932	1,308	569	287	30	2,194
1933	1,201	517	274	29	2,021
1934	1,184	508	262	29	1,983
1935	1,199	533	300	34	2,066
1936	1,269	573	333	35	2,210
1937	1,386	639	364	37	2,426
1938	1,375	644	389	38	2,446

Proti loňsku se tedy v Čechách pojištěnost snížila, na Moravě a ve Slezsku je jen nepatrně vyšší, kdežto na Slovensku zachovává příkrý vzestup a je — stejně jako na Podkarpatské Rusi — letos z celého desetiletí nejvýše.

Proti červenci 1938 však naopak v Čechách přibylo 19.000 pojištěnců, v zemi Moravskoslezské jen zcela nepatrně (2.000), avšak na Slovensku nastalo v důsledku ukončení sezonních prací již snížení (ve všech letech v tomto období obvyklé) o 28.000, na Podkarpatské Rusi o 2.000.

Na 100 pojištěnců připadalo pojištěnek v měsíci srpnu roku

1929 . . .	54,4	1934 . . .	61,9
1930 . . .	55,7	1935 . . .	61,1
1931 . . .	55,6	1936 . . .	60,9
1932 . . .	57,4	1937 . . .	58,4
1933 . . .	61,6	1938 . . .	57,2

2. Celková zaměstnanost.

(Průměr v červnu až srpnu 1938 a v I. pololetí 1938.)

Průměrný měsíční počet pojištěnců všech odvětví veřejnoprávního nemocenského pojištění a tím i pro všechny kategorie zaměstnanců — v zásadě pouze počet aktivních pojištěnců povinných, tedy bez dobrovolných a důchodců — je v tabulce otištěn za červen 1938 čísly definitivními, za červenec a srpen 1938 předběžnými s odhadem celkové pojištěnosti:

Průměrná zaměstnanost (v tisících osob) ve službách

Rok, měsíc	soukromých: dělnictvo a)	dělnictvo b)	vyšší služby	celkem	veřejných: státní podniky	veřejná správa	celkem	úhrnem
1935: VI.	2,014	97	389	2,500	199	212	411	2,911
VII.	2,049	97	385	2,531	200	212	412	2,943
VIII.	2,033	97	386	2,517	202	213	415	2,932
1936: VI.	2,145	98	410	2,653	199	219	418	3,071
VII.	2,176	99	407	2,682	202	219	421	3,103
VIII.	2,178	99	410	2,687	208	219	427	3,114
1937: VI.	2,395	109	441	2,945	217	224	441	3,386
VII.	2,396	110	438	2,944	214	224	438	3,382
VIII.	2,397	111	441	2,949	224	224	448	3,397
1938: VI.	2,397	113	465	2,975	225	231	456	3,431
VII.	2,424	113	463	3,000	224	233	457	3,457
VIII.	2,416	113	464	2,993	.	.	462	3,455

a) = Ú. S. P.
b) = revírní bratrské pokladny.

Proti předchozímu měsíci se celková zaměstnanost letos v červnu jen slabě zvýšila, o 22.000; obdobný meziměsíční přírůstek byl v dřívějších letech mnohem vyšší:

1935	70.000
1936	64.000
1937	89.000

Meziroční vzestupy (v tisících) v červnu 1938 byly proti červnu roku

	v úhrnu	z toho ve službách soukromých	z toho ve službách veřejných
1935 . . .	520	475	45
1936 . . .	360	322	38
1937 . . .	45	30	15

naproti tomu v květnu 1938 byla celková zaměstnanost proti loňsku vyšší o 112.000, v dubnu 1938 o 154.000, v březnu 1938 o 212.000.

Podle předběžných dat vzrostla celková zaměstnanost v červenci a srpnu 1938 proti týmž měsícům předchozích let (v tisících):

proti roku	přírůstek podle stavu z července	přírůstek podle stavu ze srpna
1935	514	523
1936	354	341
1937	75	58

---
*) V tom zaměstnanci dopravních podniků.

Všech pojištěných v I. pololetí 1938 bylo průměrně 3,210.000, t. j. o 151.000 více než v témže období loni, o 393.000 více než v I. pololetí 1936 a o 557.000 více než v I. pololetí 1935. jh.

Mzdy v srpnu 1938.

Pojištěnci nemocenského pojištění (dělnické kategorie), podléhající dozoru Ústřední sociální pojišťovny, byli v srpnu 1938 — ve srovnání s rokem nejpříznivějším (1929) a nejnepříznivějším (1935) — zařaděni do mzdových tříd (v procentech):

	srpen		
Třída	1929	1935	1938
1.	8,70	10,97	10,92
2.	15,34	23,20	18,10
3.	14,29	17,36	14,12
4.	11,48	13,95	12,33
5.	11,69	9,71	11,28
6.	8,58	6,37	7,77
7.	5,64	3,94	5,12
8.	5,14	3,20	3,98
9.	4,59	2,67	3,44
10.	14,55	8,63	12,94
1.—10.	100,00	100,00	100,00

Průměrná denní započitatelná mzda v Kč, vypočtená na základě zařadění pojištěnců do mzdových tříd, byla v srpnu

roku	mužů	žen	dohromady
1929	22,34	13,82	19,34
1930	22,37	13,83	19,32
1931	22,14	13,46	19,04
1932	21,06	12,53	17,95
1933	19,90	12,11	16,93
1934	19,29	12,04	16,52
1935	18,81	11,64	16,09
1936	19,20	11,71	16,36
1937	20,40	12,37	17,44
1938	21,33	12,29	18,04

Již v předchozím měsíci bylo pozorovati, že mzda žen je proti loňsku na ústupu, neboť v červenci 1938 byla Kč 12,18 proti Kč 12,20 v červenci 1937; v srpnu 1938 mzdový pokles pojištěnek dále pokračoval a pojištěná jejich mzda je nejblíže stavu z roku 1933. Naproti tomu mzda mužů se vyvíjí příznivě, jak proti dřívějším letům, tak od měsíce k měsíci (proti lednu 1938, kdy činila Kč 20,33, se s výjimkou února postupně zvyšovala a rozdíl mezi letní a zimní sezonou jest právě 1 Kč). jh.

Stávky v srpnu 1938.

Menší počet, delší doba trvání stávek.

Stávkové hnutí v srpnu vykazuje obvyklý sezonní pokles.

Pokles v počtu stávek jest vyvážen delší dobou trvání, takže ztráta pracovní doby a ztráta mzdová zůstává téměř na stejné výši jako v měsíci červenci.

V srpnu bylo celkem 23 stávek ve 46 závodech s 16.249 zaměstnanci. Z nich pouze 2.820 stávkovalo a 308 nepracovalo v důsledku stávek. Stávkující zameškali 20.556 pracovních dnů a na mzdě ztratili 454.598 Kč, nepracující v důsledku stávek zameškali 1.418 dnů a na mzdě ztratili 30.939 Kč. Úhrnná ztráta pracovní doby činila tedy 21.974 pracovních dnů a ztráta mzdy 485.537 Kč.

Podle průmyslu a živností stávkami postižených vyskytlo se nejvíce stávek v průmyslu kamene a zemin. Ze 7 stávek v tomto oboru vznikly 2 v červenci a 5 v srpnu a postihly 5 lomů, 1 cihelnu a 1 vápenku. 305 stávkujících v těchto závodech žádalo ve 4 případech zvýšení mezd, ve 2 případech dodržování kolektivní smlouvy; v jednom případě jest požadavek dosud neznámý. Tito stávkující zameškali 1.520 pracovních dnů a na mzdě ztratili 30.134 Kč.

Živnosti stavební byly postiženy 6 stávkami ve 28 závodech. Stávkovalo 1.634 zaměstnanců vesměs pro požadavky mzdové, zameškali 11.049 pracovních dnů a na mzdě ztratili 273.445 Kč. Připadá tedy na živnosti stavební více než polovina v srpnu zameškaných pracovních dnů a ztracené mzdy. Na průmysl sklářský připadají 3 stávky, na hornictví, průmysl dřevařský a průmysl odívání a obuvi po 2 stávkách, na průmysl textilní 1 stávka. Požadavky stávkujících byly v 17 případech mzdové, a to 1 nesnižování, 13 zvýšení mezd a 3 jiné mzdové a pro tento druh požadavků bylo zameškáno 14.388 pracovních dnů a na mzdě ztraceno 141.720 Kč. Nepropouštění zaměstnanců žádáno v 1 případě, dodržování kolektivní smlouvy ve 2 případech, prodloužení týdenní pracovní doby v 1 případě, 1 stávka byla demonstrační a 1 má požadavky dosud neznámé. Na všechny tyto požadavky připadá 6.168 pracovních dnů a 112.878 Kč ztráty mzdové.

Podle výsledků skončilo 6 stávek plným úspěchem dělnictva, 15 částečným úspěchem a u 2 stávek jest výsledek dosud neznámý.

Podle zemí připadá 13 stávek na Čechy, 3 na Moravu a Slezsko, 5 na Slovensko a 2 na Podkarpatskou Rus.

Výluky se v měsíci srpnu nevyskytly.

M. K.

Fakultativní pojištění proti nezaměstnanosti.

Podle výsledků statistiky fakultativního pojištění proti nezaměstnanosti (gentský systém) bylo koncem července 1938 podporováno v nezaměstnanosti prostřednictvím odborových organisací z 1,791.623 odborově organisovaných členů úhrnem 107.596. Tento vykázaný počet podporovaných osob je o 3.265, t. j. o 2,9% nižší než v téže době roku minulého, a o 14.231 osob, t. j. o 11,7% menší než v předcházejícím měsíci.

Na 100 členů připadalo 6,0 podporovaných proti 6,4 v roce minulém (v červnu 6,8 proti 6,6 v roce minulém).

Počet členů odborových organisací a počet podporovaných, jakož i procento, které činí podporování z celkového počtu členstva, podává tato tabulka:

	Počet členů odborových organisací	Podporovaní se státním i bez státního příplatku absolutně	v % členů
Červenec 1931	1,254.322	82.759	6,6
1932	1,379.055	167.529	12,2
1933	1,499.670	226.843	15,1
1934	1,436.777	226.711	15,8
1935	1,497.395	203.787	13,6
1936	1,610.131	185.259	11,5
1937	1,725.305	110.861	6,4
1938	1,791.623	107.596	6,0
Červen 1938	1,797.549	121.827	6,8

Ftr.

Statistický zpravodaj vychází 12 krát do roka vždy každého 8. dne v měsíci. — Předplatné na 12 čísel 50 Kč. — Redakce Praha VII., Bělského třída 2. — Telefon 730-19, 721-51-5. — Odpovědný redaktor Dr. Jaroslav Stehlík. — Administrace Státní tiskárna Praha III., Karmelitská ulice č. 6, telefon 477-51. — Novinová sazba povolena výnosem ředitelství pošt a telegrafů čís. 316622-IIIa 1937. — Dohlédací poštovní úřad Praha 8. — Tiskem Státní tiskárny v Praze.

1. Obyvatelstvo — Bevölkerung — Population

Rok (= měsíční průměr) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Sňatky Eheschließungen Mariages	Narození Geborene Naissances: živě Lebendgeborene nés vivants	Narození Geborene Naissances: mrtvě — Totgeborene mort-nés	Zemřelí — Gestorbene — Décédés: úhrnem — insgesamt total	podle věku nach dem Alter par âge: pod 1 rok unter 1 Jahr moins de 1 an	podle věku: 1–14 let Jahre années	podle věku: 65 let a více 65 Jahre u. mehr 65 années et plus	podle nejdůležitějších příčin úmrtí nach den wichtigsten Todesursachen par causes les plus importantes des décès: morbi infectiosi (tuberculosis excepta)	morbi tuberculosi	carcinoma et alii tumores maligni	morbi circulationis sanguinis	pneumoniae	morbi graviditatis, partus et post partum	suicidium	Přirozený přírůstek — Natürlicher Zuwachs — Excédent naturel	Vystěhovalci Auswanderer Emigrants: do států evropských[1] nach europ. Staaten[1] pour les pays européens[1]	do zámoří[2] — nach Überseestaaten[2] — à destination d'outre-mer[2]	úhrnem — zusammen total
1929 . . .	11.600	27.192	607	18.794	3.870	1.493	6.696	918	2.177	1.353	2.529	1.931	117	337	8.398	1.245	1.102	2.347
1930 . . .	11.413	27.771	621	17.309	3.815	1.428	5.865	852	1.975	1.381	2.360	1.704	114	368	10.462	1.472	769	2.241
1931 . . .	10.823	26.522	597	17.690	3.552	1.323	6.462	804	2.067	1.439	2.519	1.709	112	367	8.832	588	232	820
1932 . . .	10.666	26.038	609	17.528	3.559	1.428	6.385	824	1.856	1.479	2.559	1.705	114	372	8.510	314	131	445
1933 . . .	10.400	23.977	563	17.108	3.040	1.317	6.647	866	1.788	1.496	2.609	1.722	116	382	6.869	265	138	403
1934 . . .	9.856	23.396	539	16.600	2.988	1.362	6.361	787	1.732	1.512	2.591	1.542	113	383	6.796	220	200	420
1935 . . .	9.636	22.577	507	17.011	2.767	1.234	7.022	810	1.704	1.556	2.853	1.622	104	352	5.566	244	227	471
1936 . . .	10.095	22.054	519	16.873	2.725	1.298	6.893	770	1.634	1.595	2.923	1.631	108	352	5.181	328	280	608
1937 . . .	10.525	21.877	518	16.863	2.664	1.146	7.093	800	1.574	1.575	3.052	1.630	95	349	5.014	795	449	1.244
1937: II.	10.173	20.835	591	18.432	3.098	1.214	7.919	1.063	1.656	1.439	3.274	2.482	101	310	2.403	592	240	832
III.	7.493	23.636	548	18.996	3.386	1.268	7.894	818	1.887	1.610	3.323	2.330	92	348	4.640	670	364	1.034
IV.	10.168	22.327	534	17.337	2.803	1.162	7.279	672	1.861	1.542	3.039	1.821	89	410	4.990	1.043	447	1.490
V.	8.882	23.023	504	17.006	2.904	1.121	6.864	563	1.829	1.556	3.016	1.672	86	414	6.017	1.051	530	1.581
VI.	10.660	22.530	524	15.768	2.337	1.009	6.479	494	1.799	1.525	2.742	1.154	117	464	6.762	1.521	559	2.080
VII.	11.992	21.975	468	15.487	2.574	1.093	6.165	619	1.507	1.659	2.743	1.093	75	370	6.488	1.104	523	1.627
VIII.	9.018	21.282	481	14.882	2.604	1.050	5.738	698	1.291	1.574	2.597	950	83	351	6.400	1.932	407	2.339
IX.	10.881	21.996	483	14.442	2.383	1.044	5.712	746	1.275	1.579	2.528	978	93	325	7.554	542	594	1.136
X.	13.900	21.193	474	15.756	2.415	1.249	6.495	977	1.287	1.605	2.812	1.244	99	348	5.437	420	622	1.042
XI.	14.618	20.203	452	15.493	2.078	1.109	6.740	808	1.305	1.594	3.043	1.279	85	304	4.710	308	511	819
XII.	9.482	21.655	578	17.556	2.164	1.095	8.129	852	1.473	1.612	3.490	1.801	95	272	4.099	211	362	573
1938: I.	7.442	22.145	516	19.872	2.445	1.215	9.408	972	1.688	1.595	3.909	2.264	99	280	2.273	233	417	650
II.	13.698	21.570	476	16.762	2.322	1.079	7.504	755	1.564	1.507	3.235	1.869	95	273	4.808	455	338	793
III.	7.434	23.699	625	18.872	3.027	1.236	8.211	837	1.821	1.634	3.434	2.408	100	399	4.827	737	891	1.628
IV.	10.244	23.201	574	18.054	2.674	1.237	7.808	679	1.821	1.589	3.483	2.008	85	363	5.147	941	708	1.649
V.	7.531	23.632	497	18.305	2.834	1.209	7.737	659	1.867	1.658	3.409	2.054	90	407	5.327	2.154	586	2.740
VI.	11.366	23.151	550	16.171	2.449	1.071	6.680	524	1.627	1.627	3.114	1.375	84	414	6.980	652	480	1.132
VII.	11.754	22.725	527	15.404	2.093	933	6.521	528	1.508	1.669	3.058	1.106	85	376	7.321	377	461	838
VIII.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	144	462	606

[1]) Osoby, jimž vydán vystěh. pas. — Personen mit Auswandererpaß. — Personnes ayant obtenu le passeport d'émigration. —
[2]) Převzatí k dopravě do zámoří. — Zum Überseetransport übernommen. — Emigrants embarqués à destination d'outre-mer.

2. Trh práce — Arbeitsmarkt — Marché du travail

Rok (=měs. prům.) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Zaměstnanost v soukromých službách[1]) Beschäftigung in privaten Diensten[1]) L'emploi dans les services privés[1]): dělnictvo Arbeiter ouvriers a (1.000)	b (1.000)	vyšší služby höh. Dienste services n. manuels c (1.000)	Pojištěná mzda[2]) Versicherter Lohn[2]) Salaire assuré[2]) (1,000.000)	Nezaměstnanost Arbeitslosigkeit Chômage: neumístění uchazeči[3]) nichtuntergebrachte Bewerber[3]) demandeurs non placés[3]) (1.000)	Zprostředkování práce Arbeitsvermittlung Bureau de placement: uchazeči – Bewerber emplois demandés	přihlášená místa angemeld. Stellen emplois offerts	obsazená místa besetzte Stellen places pourvues	volná místa[3]) freie Stellen[3]) places vacantes[3])	Podporovaní (gent. syst.) Unterstützte (Genter System) Secourus (syst. de Gand)	Stávky a výluky – Streiks u. Aussperrungen – Grèves et lock-outs: případy Fälle – cas	postižené závody betroffene Betriebe établissements atteints	stávkující a vyloučení Streikende u. Ausgesperrte grévistes ou lock-outés	nepracující - Feiernde contraints au chômage	Zamešk. pracov. dny Versäumte Arbeitst. Journées de travail perdues: stávk. (vylouč.) Streik. (Ausg.) grévistes (lock-outés) (1.000)	nepracující Feiernde contraints au chômage	Ztracená mzda v Kč Lohnverlust in Kč Salaires perdus en Kč: stávk. (vylouč.) Streik. (Ausg.) grévistes (lock-outés)	nepracující Feiernde contraints au chômage	úhrn zusammen ensemble
1929	2,483	138	353	14.983	42	111	83	52	18	24	19	95	5.022	275	60·4	2·4	1,749·1	67·0	1,816·1
1930	2,420	135	372	14.630	105	187	73	48	15	51	13	21	2.339	228	32·6	2·6	1,005·9	65·6	1,071·5
1931	2,280	123	385	13.482	291	430	84	63	14	102	21	43	3.867	259	39·1	2·4	1,085·3	52·2	1,137·5
1932	2,025	112	385	11.493	554	733	88	69	13	185	26	126	8.246	355	102·0	2·6	3,585·3	72·9	3,658·2
1933	1,839	104	379	9.850	738	936	81	68	8	248	17	42	2.733	320	22·1	2·0	517·6	44·9	562·5
1934	1,838	99	379	9.577	677	851	76	68	5	246	18	37	2.961	245	20·9	1·1	437·8	23·3	461·1
1935	1,884	98	389	9.562	686	858	84	75	5	236	18	48	3.069	256	36·2	4·6	740·0	56·1	796·1
1936	2,031	99	411	10.477	623	796	99	85	8	208	22	244	4.301	247	48·7	4·3	873·6	120·9	994·5
1937	2,227	109	441	12.100	409	583	147	129	10	151	37	665	9.343	662	89·0	5·1	2,174·8	147·3	2,322·1
1937: V. .	2,315	108	439	1.054	385	626	199	180	12	138	82	5.338	32.198	1.651	203·6	13·8	3,264·4	285·3	3,549·7
VI. .	2,395	109	441	1.065	304	501	176	152	14	114	118	5.831	30.099	3.071	206·8	26·4	3,587·9	936·9	4,524·8
VII. .	2,396	110	438	1.115	248	426	157	133	15	111	80	709	17.801	2.664	113·3	5·7	2,899·6	130·9	3,030·5
VIII. .	2,397	111	441	1.124	233	377	130	107	13	108	62	1.019	24.513	708	311·0	8·5	10,774·5	265·1	11,039·6
IX. .	2,368	112	447	1.086	231	447	206	184	15	106	33	144	4.065	128	25·9	0·4	525·0	6·8	531·8
X. .	2,412	113	450	1.148	238	408	157	138	10	108	28	157	3.354	15	17·9	0·0	374·6	0·2	374·8
XI. .	2,380	114	455	1.101	333	454	108	94	7	132	32	388	3.274	155	23·6	0·8	601·7	20·3	622·0
XII. .	2,179	114	458	1.023	459	555	77	66	7	178	28	38	4.282	3	7·7	0·0	153·5	0·1	153·6
1938: I. .	1,959	114	457	912	519	639	95	82	8	222	24	25	2.216	19	10·2	0·1	182·2	1·4	183·6
II. .	2,024	114	460	848	511	639	95	82	9	220	20	21	1.473	166	15·0	2·0	276·7	36·3	313·0
III. .	2,124	114	463	991	435	644	173	156	11	204	31	143	2.145	131	13·9	1·0	270·7	20·9	291·6
IV. .	2,262	113	464	1.031	361	559	166	150	10	173	23	179	2.124	41	18·3	0·9	475·9	17·7	493·6
V. .	2,373	113	466	1.127	285	482	169	152	11	146	23	95	1.910	51	9·6	0·4	285·9	7·6	293·5
VI. .	2,397	113	465	1.106	224	390	146	125	15	122	31	42	2.054	226	22·4	3·2	351·4	73·4	424·8
VII. .	2,424	113	463	1.167	184	330	141	111	22	108	35	63	5.210	161	23·3	0·6	510·9	16·4	527·3
VIII. .	2,416	113	464	1.173	165	.	.	.	.	.	23	46	2.820	308	20·6	1·4	454·6	30·9	485·5

[1]) Pojištěnci nemocenského pojištění (bez dobrovolných a bez důchodců) v měsíčních průměrech: a) u nem. pojišťoven (Ú. S. P.), b) u revírních bratrských pokladen, c) podléhající pensijnímu pojištění. — Versicherte der Krankenversicherung (ohne freiwillig Versicherte und Rentenbezieher): a) bei Krankenversicherungen (Z. S. V.), b) bei Revier-Bruderladen, c) die der Pensionversicherung unterliegen. — Les assurés contre la maladie (à l'exception des assurés facultatifs et des bénéficiaires de rentes): a) auprès des caisses d'assurance-maladie (Inst. central d'assurances sociales); b) auprès des caisses de secours des ouvriers mineurs; c) soumis à l'assurance — pension. — [2]) Týká se povinně i dobrovolně nem. poj. podle zák. 221/24 (Ú. S. P.). Roční a měsíční úhrny. Na dobrovolně poj. připadá okrouhle 1%. — Betrifft die freiwillig und Pflichtversicherten nach Ges. 221/24 (Z. S. V.) Jahres- und Monatssummen. Auf die freiwillige Versicherung entfällt ungefähr 1%. — [3]) Stav posledního dne v měsíci. — Stand vom letzten Tage des Monates. — L'état au dernier jour du mois.

2 a). Trh práce — Arbeitsmarkt — Marché du travail
VII. 1938.

Třídy povolání, země Berufsklassen, Länder Classes de professions, province	Zprostředkování práce[1] Arbeitsvermittlung[1]) — Bureaux du travail[1])						Na - Auf - Par 100		Trh práce[1]) Arbeitsmarkt[1]) Marché du travail[1])				Podporovaní podle gentského systému[2]) Unterstützte nach dem Genter-System[2]) Secourus d'après le système de Gand[2])			
	uchazeči Bewerber Emplois demandés		přihlášená místa angemeldete Stellen Emplois offerts		obsazená místa besetzte Stellen Places pourvues		uchaz. mužů i žen Bew. M. u. Fr. emplois dem. (h. et f.)	uchazeček Bew. (Frauen) emplois demand. (f.)	volná místa freie Stellen Places vacantes		neumístění uchazeči nichtuntergebr. Bew. Demandeurs non placés		se st. i bez st. příp. mit u. o. Staatsz. avec ou sans la contrib. de l'Etat		se stát. příplatkem mit Staatszuschuß avec la contribution de l'Etat	
	během měsíce im Laufe des Monates au cours du mois						obsaz. míst*) bes. Stelle*) places pourvues*		posledního pracovního dne v měsíci nach dem letzten Arbeitstag im Monat le dernier jour ouvrable du mois							
	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)	a*)	b**)
Zemědělství a lesnictví — Land- und Forstwirtschaft — Agriculture et sylviculture	25.035	9.152	30.901	10.402	16.626	5.784	66,4	63,2	11.525	3.897	5.446	1.991	3.737	605	3.737	605
Hornictví — Bergbau — Mines	4.112	34	593	7	507	7	12,3	20,6	69	—	2.985	25	1.611	6	1.611	6
Hutnictví - Hüttenwesen - Métallurgie	644	3	163	1	153	1	23,8	33,3	10	—	442	2	225	—	225	—
Zahradnictví — Gärtnerei — Horticulture	768	109	212	80	181	65	23,6	59,6	16	6	432	39	38	8	38	8
Průmysl kamenný a zeminný — Stein- und Erdenindustrie — Ind. des pierres et des terres	5.979	1.430	2.224	308	2.031	297	34,0	20,8	103	9	3.390	991	2.768	584	2.761	584
Průmysl sklářský — Glasindustrie — Ind. verrière	10.877	3.618	1.335	488	1.291	455	11,9	12,6	35	30	8.200	2.855	8.684	2.150	8.682	2.150
Zpracování kovů — Metallverarbeitung — Travail des métaux	15.447	1.789	4.015	338	3.370	316	21,8	17,7	366	10	10.064	1.315	11.000	966	10.981	966
Výroba strojů — Maschinenerzeugung — Constr. de machines	6.114	490	1.695	246	1.378	243	22,5	49,6	112	3	3.776	281	765	122	765	122
Průmysl dřevařský a řezbářský — Holz- und Drechslerindustrie — Ind. du bois, tournage	12.381	783	2.932	161	2.629	159	21,2	20,3	190	2	7.561	547	4.874	318	4.845	318
Výroba zboží z kaučuku, celuloidu a pod. — Erzeugung von Kautschuk-, Zelluloidwaren u. ä. — Fab. d'objets en caoutchouc, celluloïde, etc.	211	123	158	86	155	85	73,5	69,1	2	1	70	42	60	15	60	15
Průmysl kožní, usní, štětin a pod. - Leder-, Häute-, Borstenindustrie - Ind. des peaux, cuirs, poils, etc.	1.236	71	338	8	306	8	24,8	11,3	23	—	733	52	2.815	681	2.803	678
Průmysl textilní — Textilindustrie — Industrie textile	40.768	28.482	6.225	4.125	5.998	3.974	14,7	14,0	181	133	30.908	22.069	36.494	21.722	36.488	21.717
Čalounictví — Tapeziererngewerbe — Tapisserie	579	3	112	—	93	—	16,1	—	6	—	375	2	80	3	80	3
Průmysl oděv. — Bekleidungsindustrie — Industrie du vêtement	15.561	5.913	3.083	1.188	2.453	941	15,8	15,9	321	127	10.651	4.211	3.689	1.826	3.688	1.326
Průmysl papírnický — Papierindustrie — Industrie du papier	1.838	747	192	83	176	77	9,6	10,3	10	6	1.364	582	1.181	502	1.131	475
Průmysl potravin a poživatin — Nahrungs- und Genußmittelindustrie — Industrie alimentaire	9.126	2.817	2.196	547	1.856	545	20,3	19,3	207	2	5.887	2.164	3.065	1.599	3.064	1.599
Hostinství — Gastgewerbe — Industrie hôtelière	3.366	1.128	1.315	780	957	508	28,4	45,0	179	136	1.971	532	300	56	299	56
Průmysl lučební — Chemische Industrie — Industrie chimique	649	262	222	51	185	42	28,5	16,0	32	9	379	179	1.487	272	1.486	272
Živnosti stavební — Baugewerbe — Industrie du bâtiment	29.437	481	15.170	137	13.944	129	47,4	26,8	785	3	12.743	300	8.778	150	8.769	150
Odbory grafické - Graph. Gewerbe — Industries polygraphiques	2.248	356	117	29	107	29	4,8	8,1	1	—	1.805	268	2.301	355	1.720	287
Zaměstnanci v různé výrobě — Arbeitnehmer in sonst. Produktionszweigen — Employés (autres branches)	21.076	8.080	6.686	1.019	5.296	997	25,1	12,3	1.286	8	14.048	6.318	3.683	833	3.623	823
Zaměst. obch. - Handelsangestellte — Employés de commerce	13.251	4.190	1.601	475	1.282	391	9,7	9,3	145	53	10.380	3.420	3.171	1.223	2.982	1.172
Nádeníci - Taglöhner - Journaliers	81.650	12.786	45.038	3.379	41.771	3.306	51,2	25,9	2.237	43	33.895	8.175	4.660	152	4.660	152
Zaměst. dopravní — Verkehrsangestellte — Agents subalternes des transports	1.722	1	409	—	359	—	20,8	—	34	—	1.122	1	569	28	569	28
Služebnictvo domácí — Hausdienerschaft — Domestiques	13.702	13.219	5.797	5.628	3.367	3.236	24,6	24,5	1.380	1.360	8.888	8.586	129	94	129	94
Svobodná povolání — Freie Berufe — Professions libérales	3.493	1.297	569	294	441	228	12,6	17,6	58	31	2.607	921	1.432	481	1.431	481
Učňové — Lehrlinge — Apprentis	8.341	1.662	7.225	1.083	3.615	583	43,3	35,1	2.826	301	3.996	899				
Dohromady - Zusamm. - Ensemble	329.611	99.026	140.523	30.943	110.527	22.406	33,5	22,6	22.139	6.170	184.118	66.767	107.596	34.251	106.627	34.087
Čechy — Böhmen — Bohême	209.534	64.514	79.557	19.817	56.711	12.284	27,1	19,0	16.184	5.372	128.198	45.114				
Morava a Slezsko — Mähren und Schlesien — Moravie et Silésie	64.352	21.623	27.608	7.004	25.561	6.338	39,7	29,3	1.861	621	32.678	13.578				
Slovensko — Slovakei — Slovaque	47.134	11.448	28.008	3.461	23.795	3.262	50,5	28,5	3.376	109	20.329	7.361				
Podkarpatská Rus — Karpatorußland — Russie Subcarpathique	8.591	1.441	5.350	661	4.460	522	51,9	36,2	718	68	2.913	714				
Úhrn — Summe — Total	329.611	99.026	140.523	30.943	110.527	22.406	33,5	22,6	22.139	6.170	184.118	66.767				

a*) muži a ženy dohromady — b**) jen ženy — a*) Männer u. Frauen zusammen — b**) nur Frauen — a*) Hommes et femmes, total — b**) femmes seules. — Třídění: [1]) podle hledané práce. — [2]) podle posledně vykonávaného zaměstnání. — *) Místa některých tříd povolání jsou obsazována uchazeči z různých tříd. — Gliederung: [1]) nach der gesuchten Arbeit. — [2]) nach der zuletzt ausgeübten Beschäftigung. — *) Die Stellen einiger Berufsklassen werden mit Bewerbern verschiedener Klassen besetzt. — Classification: [1]) d'après l'emploi demandé. — [2]) d'après sa dernière occupation. — *) Les demandeurs de quelques classes de profession devaient être placés dans les différentes classes d'industrie.

3. Neúřední index průmyslové výroby*)

Nichtamtlicher Index der Industrieproduktion*) — Indice non officiel de la production industrielle*)

Rok Měsíc Jahr Monat Année Mois	Hornictví Bergbau Mines	Kovoprůmysl Metallindustrie Métallurgie	Průmysl — Industrie — Industrie sklářský Glas verrière	porculánu Porzellan de la porcelaine	kamene a zemin (ostatní) Steine und Erden (sonstige) des pierres et des terres (autres)	chemický chemische chimique	dřevařský Holz du bois	papírenský Papier du papier	polygrafický polygraphische polygraphique	textilní Textilien textile	kožařský Leder des peaux et des cuirs	oděvnický Bekleidung du vêtement	potravinářský Nahrungsmittel de l'alimentation	Výroba elektřiny Erzeugung von elektr. Strom Production de l'énergie électr.	Celkový index Gesamtindex Indice général
	1929 = 100														
1929	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930	85,9	85,4	83,4	83,6	91,4	91,8	84,6	96,6	96,8	90,8	84,2	93,3	96,1	99,3	89,2
1931	78,8	72,0	75,1	64,4	79,6	89,9	66,6	92,9	93,9	82,5	79,3	98,1	95,8	94,5	80,7
1932	66,5	40,0	54,3	45,8	69,5	80,9	49,7	80,5	91,6	67,9	68,1	79,3	99,4	85,5	63,5
1933	64,4	41,1	48,6	41,4	53,1	85,8	48,5	74,0	90,3	63,3	70,3	71,6	88,4	87,2	60,2
1934	64,9	48,5	51,8	40,0	46,8	90,2	52,0	80,5	95,4	75,9	87,8	77,9	94,5	95,3	66,5
1935	66,0	61,0	54,3	44,6	46,3	93,6	53,3	87,3	113,4	73,9	66,8	78,0	99,4	101,9	70,1
1936	71,5	75,9	56,9	43,9	60,1	97,2	57,8	95,8	109,6	91,3	90,9	82,3	95,1	116,2	80,1
1937	91,6	105,8	60,8	56,3	69,8	124,3	69,1	114,4	122,7	102,3	96,9	91,7	89,1	139,3	96,3
1937: III.	86,9	100,3	60,6	54,2	36,8	118,9	59,7	114,2	122,7	112,0	93,9	89,3	88,6	133,0	93,5
IV.	85,5	104,2	61,4	54,4	55,9	119,2	64,5	117,4	120,6	115,6	103,4	91,9	85,4	132,4	96,7
V.	84,8	107,9	60,0	54,1	76,0	123,8	68,7	122,4	131,0	114,6	108,2	91,6	97,0	135,4	99,8
VI.	84,7	107,3	59,1	53,2	89,2	117,8	72,3	121,6	118,7	110,7	109,4	92,4	89,5	131,9	98,7
VII.	92,0	106,2	58.8	51,5	94,3	117,7	74,9	128,2	119,6	98,7	102,6	94,8	82,2	134,1	97,1
VIII.	95,8	106,9	60,6	53,6	97,3	131,3	76,7	117,2	113,6	98,7	105,2	95,0	75,1	140,1	98,1
IX.	99,3	101,9	62,0	56,7	95,5	137,0	75,3	113,6	129,9	98,8	93,8	98,7	74,8	141,4	97,8
X.	96,3	108,1	61,9	62,2	89,0	134,9	74,4	111,6	127,5	93,6	93,8	95,4	83,0	149,5	97,6
XI.	98,7	110,3	62,2	65,6	77,1	134,4	72,9	110,1	125,5	88,3	83,8	94,1	95,8	155,8	96,9
XII.	99,6	107,5	61,1	64,5	60,2	137,7	70,2	101,6	137,1	84,4	88,7	89,9	97,8	151,6	94,3
1938: I.	95,1	107,1	59,0	62,3	44,4	132,4	66,4	100,4	133,1	74,0	75,3	89,5	80,3	145,7	88,6
II.	92,4	94,4	56,3	58,7	35,7	130,1	63,5	104,7	126,6	76,0	71,5	91,4	79,9	140,1	84,9
III.	85,4	80,0	55,1	57,6	45,7	127,6	64,4	105,2	154,3	76,7	72,4	92,6	83,4	134,5	82,2
IV.	82,5	86,9	54,4	55,0	62,6	123,5	65,3	107,7	146,0	76,3	94,8	92,5	86,2	135,9	84,6
V.	82,7	99,7	54,7	56,3	82,2	122,5	65,8	105,0	165,8	75,8	103,6	89,7	85,0	135,6	88,6
VI.	86,0	108,0	52,7	53,1	89,7	116,0	64,6	107,5	158,0	70,7	103,7	88,0	96,2	136,0	89,9
VII.	80,9	99,2	52,2	50,1	95,9	107,6	63,5	106,5	155,8	57,9	93,7	89,4	98,5	133,8	84,4
VIII.	.	100,2	.	.	.	.	.	92,8	132,0	.	.	.	.	139,5	.

*) Podle revue »Obzor národohospodářský«. — Nach dem »Obzor národohospodářský«. — D'après la revue »Obzor národohospodářský«.

4. Hornictví*)-Hutnictví-Elektřina — Bergbau*)-Hüttenwesen-Elektrizität — Mines*)-Métallurgie-Electricité

Rok (= měsíč. průměr) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Výroba — Erzeugung — Production Uhlí kamenné Steinkohle Houille	Uhlí hnědé Braunkohle Lignite	Koks kamenouhelný Steinkohlenkoks Coke de houille	Brikety kamenouhelné Steinkohlenbriketts Briquettes de houille	Brikety hnědouhelné Braunkohlenbriketts Briquettes de lignite	Železná ruda Eisenerz Minerai de fer	Surové železo Roheisen Fonte brute	Surová ocel Rohstahl Acier brut	Elektřina[1]) Elektrizität[1]) Energie électrique[1]) Úhrnem Insgesamt Total	v elektrárnách in Elektrizitätsw. usines électriques samostatných selbständigen indépendantes	závodních Eigenanlagen d'établissements	Indexy (Průměrná denní výroba 1929 = 100) Indizes (Durchschn. Tagesproduktion 1929=100) Indices (Production journalière moyenne 1929 = 100) Uhlí kamenné Steinkohle Houille	Uhlí hnědé Braunkohle Lignite	Koks kamenouhelný Steinkohlenkoks Coke de houille	Surové železo Roheisen Fonte brute	Surová ocel Rohstahl Acier brut	Elektřina v elektrárnách Elektrizität in Elektrizitätswerken Energie électrique dans les usines électriques samostat.[2]) selbst. Werken indépendantes	závodních[3]) Eigenanlagen d'établissements
	1.000 *t*								1,000.000 *kWh*									
1929	1,379	1,878	264	23	21	151	137	185	208,2	71,7	136,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930	1,206	1,597	226	20	15	138	120	153	.	.	.	86,4	84,8	85,8	87,4	84,8	.	.
1931	1,097	1,489	170	24	17	103	97	127	.	.	.	78,8	79,4	64,7	70,8	70,6	.	.
1932	919	1,316	106	34	17	50	38	57	.	.	.	65,3	69,8	40,3	27,3	31,4	.	.
1933	886	1,247	105	33	16	36	42	62	186,5	79,8	106,7	63,5	67,1	39,8	30,3	34,6	111,2	78,2
1934	899	1,256	112	32	16	45	50	80	202,9	86,1	116,8	64,1	67,4	42,6	36,5	44,0	120,0	85,3
1935	908	1,259	129	34	16	61	68	100	216,0	91,4	124,6	65,5	67,6	49.1	49,3	55,4	127,5	91,3
1936	1,019	1,329	163	35	16	91	95	130	247,3	103,6	143,7	72,8	70,3	61,7	69,1	71,2	144,1	104,9
1937	1,413	1,503	273	38	22	156	140	193	295,4	123,1	172,3	100,2	79,2	103,5	101,8	106,2	171,6	125,8
1937: V.	1,242	1,285	273	34	17	142	143	189	277,3	111,7	165,6	93,3	71,7	101,8	102,1	109,8	152,8	127,3
VI.	1,375	1,348	260	35	17	153	136	202	283,6	116,6	167,0	95,3	69,4	100,1	100,9	108,5	164,8	118,4
VII.	1,443	1,385	290	49	20	164	139	204	282,7	114,2	168,5	104,1	74,2	108,2	99,4	113,9	156,2	124,3
VIII.	1,568	1,496	303	50	20	167	150	200	304,6	125,7	178,9	108,7	77,0	112,8	107,3	107,5	171,9	126,9
IX.	1,626	1,559	295	48	23	178	140	199	304,0	125,0	179,0	112,7	80,3	113,5	103,4	107,2	176,7	126,9
X.	1,460	1,536	311	31	26	167	152	209	316,7	131,6	185,1	105,3	82,3	115,8	108,6	117,2	180,0	136,6
XI.	1,520	1,711	299	30	27	172	145	212	327,4	138,2	189,2	105,4	88,1	115,2	107,2	114,0	195,4	139,5
XII.	1,534	1,737	307	27	26	173	143	188	324,7	143,6	181,1	106,4	89,4	114,6	102,2	101,2	196,4	133,6
1938: I.	1,429	1,559	285	37	24	160	134	186	310,0	132,3	177,7	103,0	83,5	106,1	95,8	103,9	181,1	131,1
II.	1,337	1,452	244	38	21	160	121	161	280,6	120,1	160,5	100,5	81,0	100,7	95,6	93,5	181,8	123,3
III.	1,396	1,501	247	39	18	170	119	148	301.5	129.1	172,4	93,2	74,5	92,0	85,1	76,4	176,7	117,7
IV.	1,248	1,354	214	33	14	140	104	147	285,9	121.1	164,8	90,0	72,5	82,4	77,0	82,2	171,1	121,6
V.	1,327	1,363	222	38	15	140	110	177	295,8	124,9	170,9	92,0	70,2	82,8	78,8	95,5	170,9	121,2
VI.	1,382	1,270	226	40	12	135	110	175	285,9	120,6	165,3	99,6	68,0	87,1	81,6	97,6	170,5	121,9
VII.	1,254	1,266	220	44	11	139	112	154	284,2	119,8	164,4	90,4	67,8	82,1	80,1	86,2	164,0	121,3
VIII.	1,371	1,431	227	34	13	.	112	164	313,2	135,5	177,7	91,5	67,8	84,7	80,0	84,8	185,3	121,4

*) Údaje za uvedené měsíce r. 1937 a 1938 a za celý rok 1937 jsou podle sdělení ministerstva veřejných prací. — Die Daten für die angeführten Monate d. J. 1937 und 1938 und für das ganze Jahr 1937 sind den Mitteilungen des Ministeriums für öffentliche Arbeiten entnommen. — Les données relatives aux différents mois de 1937 et 1938 et à l'année 1937 entière sont puisées des communications du Ministère des travaux publics.

[1]) Bez malých závodů, jež vyrábějí asi 500 mil. kWh ročně. — Ohne Klein-Anlagen, die cca 500 Mill. kWh jährlich erzeugen. — Petites usines produisant environ 500 mil. de kWh par an non comprises. — [2]) Na kalendářní den. — Pro Kalendertag. — Par jour du calendrier. — [3]) Na pracovní den. — Pro Arbeitstag. — Par journée de travail.

5. Peněžní a kapitálový trh - Pojištění — Geld- und Kapitalmarkt - Versicherungen
Marché monétaire - Assurances

Rok Měsíc / Jahr Monat / Année Mois	Národní banka — Nationalbank — Banque Nationale: Oběh — Umlauf — Circulation: bankovek — Banknoten — billets	Oběh: drobných — Kleingeld — monnaie divisionnaire	Eskont — Eskompt — Escompte: směnek — Wechsel — effets de commerce	Eskont: cen. papírů — Wertpapiere — titres	Lombard — Avances sur titres	Zásoba — Vorrat — Stocks: zlata — Gold — réserves-or	Zásoba: devis a valut — Devisen u. Valut. — de devises et monnaies étrangères	Obraty na účtech - Rechnungsumsätze - Mouvement des comptes cour.: žirové účty Nár. banky — Girokonti d. Nationalbank — comptes courants de la Banque Nationale	Obraty: odúčtov. sdružení — Saldierungsvereine — chambres de compensation	Obraty: šekových Pošt. spořit. — Scheckkonti d. Postsparkasse — Caisse d'épargne postale	Vklady — Einlagen bei — Dépôts en: Pošt. spořit. — Postsparkasse — Caisse d'épargne postale: šekové účty — Scheckkonti — comptes cour.	Pošt. spořit.: na knížky — Bücheinlagen — sur livrets	bank — Banken — banques: akciových - Aktienbanken anonymes, na knížky a pokl. pouk. — Bucheinl. u. Kassensch. — sur livrets, bons de caisse: Č. a M.[1] — B. u. M.[1] — B. et M.[1]	akciových: Sl. a P. R.[2] — Sl. u. K. R.[2] — Sl. et R. S.[2]	na knížky a běžné účty — Bucheinlagen u. lauf. Rechn. — sur livrets et comptes courants: zemských — Landesbanken — des provinces	spořitelen — Sparkassen — caisses d'épargne	okr. hosp. zál. - Landw. Bezirksvorschußkassen — caisses de crédit agric. de district	obč. záložen[3] — Bürgerl. Vorschußkassen[3] — coop. générales de crédit[3]	rol. vzáj. poklad. — Wechselseit. landw. Kassen — caisses agricoles en Slov. et R. S.
	1,000.000 Kč							celkový - insgesamt - global 1.000,000.000 Kč			1,000.000 Kč								
1929 . . .	8.230	332	526	396	89	1.258	2.270	675	21·7	8·5	20·4	2.275	—	8.989	3.028	—	18.033	3.641	6.066	261
1930 . . .	7.824	362	360	133	32	1.545	2.447	570	20·4	6·8	20·2	2.289	—	9.899	3.173	—	19.655	4.040	7.143	322
1931 . . .	7.679	437	1.682	477	157	1.649	1.060	361	20·4	6·8	19·5	1.927	26	9.095	2.950	4.910	21.742	4.368	7.580	353
1932 . . .	6.267	1.007	1.139	200	337	1.708	1.029	602	17·9	7·7	20·0	1.763	60	8.761	2.666	5.365	21.905	4.371	7.592	373
1933 . . .	5.906	973	1.234	56	461	1.707	926	871	15·9	4·7	18·5	1.587	94	8.329	2.318	5.095	20.639	4.266	7.333	375
1934 . . .	5.640	978	892	64	422	2.680	229	766	14·5	4·3	18·2	1.574	152	8.510	2.288	5.376	20.620	4.303	7.285	464
1935 . . .	5.761	980	602	12	731	2.690	81	411	15·1	4·7	19·6	1.517	250	8.815	2.355	5.676	21.350	4.408	7.437	541
1936 . . .	6.478	1.062	1.194	59	1.086	2.592	439	410	17·7	7·1	22·4	1.692	380	8.967	2.330	5.216	21.258	4.447	7.456	574
1937 . . .	6.902	1.140	1.147	203	1.284	2.626	479	292	22·2	9·9	29·1	1.701	555	9.296	2.443	5.387	22.050	4.696	7.715	637
1937 : IV.	5.944	1.018	1.072	168	1.005	2.581	127	363	22·1	10·5	29·7	1.382	462	.	.	5.379	21.493	4.458	7.472	601
V.	5.789	1.024	819	148	897	2.578	444	402	22·0	9·2	29·0	1.487	464	9.091	.	5.406	21.491	4.462	7.454	605
VI.	6.158	1.059	1.022	154	1.028	2.579	382	211	22·6	9·8	30·1	1.521	478	.	2.382	5.491	21.741	4.474	7.543	608
VII.	6.037	1.076	944	98	1.226	2.576	348	296	24·8	11·1	31·2	1.419	512	.	.	5.576	21.690	4.490	7.555	616
VIII.	6.250	1.099	1.028	87	1.121	2.574	371	128	23·7	10·3	27·9	1.397	519	9.113	.	5.537	21.699	4.503	7.563	618
IX.	6.469	1.113	1.016	227	1.140	2.571	390	170	22·9	10·1	29·6	1.442	530	.	2.383	5.559	21.661	4.528	7.555	621
X.	6.516	1.121	1.153	110	1.184	2.569	447	304	23·3	10·2	30·7	1.537	543	.	.	5.568	21.677	4.546	7.561	621
XI.	6.441	1.108	1.049	75	1.030	2.582	474	217	21·4	9·0	28·7	1.422	551	9.296	.	5.394	21.756	4.585	7.685	628
XII.	6.902	1.140	1.147	203	1.284	2.626	479	292	22·8	9·5	32·8	1.701	555	.	2.443	5.387	22.050	4.696	7.715	637
1938 : I.	6.099	1.083	947	58	993	2.641	523	629	22·0	9·6	28·1	1.570	589	.	.	5.540	22.225	4.652	7.764	647
II.	6.078	1.075	767	108	730	2.649	528	347	20·2	8·0	28·7	1.319	621	9.167	.	5.496	22.326	4.741	7.779	656
III.	6.997	1.085	1.075	113	1.154	2.661	508	157	25·2	10·4	29·4	1.377	631	.	2.412	5.579	22.131	4.730	7.737	656
IV.	7.123	1.097	1.473	91	1.155	2.658	422	245	22.8	9·6	29·3	1.499	633	.	.	5.645	22.157	4.746	7.748	662
V.	7.937	1.914	1.722	567	1.260	2.653	363	335	29·0	9·8	32.3	1.447	624	9.191	.	5.314	21.739	4.716	7.659	652
VI.	7.947	1.769	1.583	762	1.287	2.652	317	264	22·3	10·1	.	.	633	.	2.324	5.313	21.633	.	7.638	656
VII.	7.641	1.761	1.548	647	1.236	2.653	246	259	23·8	10·7	.	.	654	.	.	5.277	21.589	.	.	656
VIII.	8.087	1.831	1.661	901	1.440	2.653	202	138	26·8	11·8	.	.	666	.	.	5.250	21.437	.	.	672

[1]) Čechy a Morava. — Böhmen u. Mähren. — Bohême et Moravie. — [2]) Slovensko a P. Rus. — Slovakei u. Karpatorußland. — Slovaquie et Russie Subcarpathique.

Rok Měsíc / Jahr Monat / Année Mois	Zápůjčky — Darlehen — Prêts: emise zem. bank — Landesbank Emissionen — par émission des inst. des provinces	spořitelny - Sparkassen — caisses d'épargne	okres. hosp. záložny — Landw. Bezirksvorschußk. — caisses de crédit agricole de district	obč. záložny[3] — Bürgerl. Vorschußk.[3] — coop. générales de crédit[3]	rol. vzáj. pokladny — Wechselseit. landw. Kassen — caisses agricoles en Sl. et R. S.	Bursa — Börse — Bourse: Indexy kursů[4]) — Kursindizes[4]) — Indices des cours[4]): úhrnné — Gesamtindex — généraux	v tom — darin — dont: průmysl. a dopravní — Industrie u. Verkehr — industries et transp.	v tom: stát. půjč. — Staatsanleihen — emprunts de l'État	výnosnost stát. dluhopisů[4]) — Ertrag d. Staatsschuldverschr.[4]) — produit des obligations de l'État[4])	Hodnota uzávěrek — Abschlüsse in Volume — d'affaires en valeurs à revenu: ukládací — Anlagewerten — fixe	Hodnota uzávěrek: dividend. — Dividendenwerten — variable	Život. pojištění — Lebensversich. — Assurances sur la vie: Nové pojistky — Neue Polizzen — Polices nouvelles: počet — Zahl — nombre 1.000	Nové pojistky: pojišt. kapital — Versich. Kapital — cap. assuré 1,000.000 Kč	Odkupy — Rückkäufe — Rachats: počet — Zahl — nombre 1.000	Odkupy: hodnota — Wert — valeur 1,000.000 Kč	Zápůjčky na pojistky — Polizzendarlehen — Prêts sur polices: počet — Zahl — nombre 1.000	Zápůjčky na pojistky: hodnota — Wert — capital 1,000.000 Kč
	1,000.000 Kč									1,000.000 Kč							
1929	3.996	10.999	2.800	5.364	288	135·8	142·9	108·6	5·75	127	432	.	.	.	.	.	.
1930	4.370	11.966	3.130	5.752	351	115·8	117·1	110·7	5·68	169	185	.	.	.	.	.	.
1931	5.015	13.279	3.434	6.227	397	96·2	92·7	109·4	5·76	139	56	12.3	208,0	1.7	3,2	2.7	8,7
1932	5.327	13.779	3.530	6.310	397	78·5	73·7	97·7	6·49	69	56	9.8	161,0	2.3	5,2	3.6	12,2
1933	5.369	13.298	3.526	6.133	414	83·7	81·2	91·2	6·02	44	78	12.2	152,6	2.6	6,6	4.1	12,9
1934	5.415	12.924	3.481	5.968	467	87·6	86·2	89·4	5·82	90	94	12.3	143,3	2.6	7,6	3.6	11,1
1935	5.601	12.628	3.452	5.888	485	93·9	93·7	92·9	5·21	337	177	12.8	150,7	2.2	7,7	3.0	8,9
1936	5.778	12.568	3.506	5.630	502	119·3	126·3	103·2	4·45	272	481	13.2	152,7	1.8	6,8	2.5	8,3
1937	6.102	12.587	3.564	5.724	533	144·6	158·9	104·6	4·48	76	595	11.6	132.0	2.1	6,3	1.5	5,2
1937 : IV.	5.875	12.443	3.485	5.597	511	160·0	178·8	104·8	4·48	48	1.165	12.3	143,9	1.6	5,7	2.4	7,2
V.	5.884	12.448	3.487	5.628	513	145·6	160·2	105·0	4·48	41	518	11.6	123,6	1.2	5,5	1.9	5,0
VI.	5.912	12.463	3.503	5.689	515	138·0	150·5	105·0	4·48	70	374	12.8	140,2	1.7	6,6	2.6	7,0
VII.	5.975	12.432	3.514	5.660	516	150·6	166·6	105·0	4·48	162	546	12.2	124,7	1.0	3,6	2.1	7,6
VIII.	6.016	12.437	3.534	5.733	518	151·0	167·2	105·0	4·48	47	284	10.5	116,2	1.3	3,3	2.0	6,2
IX.	6.007	12.463	3.560	5.721	519	143·8	158·0	105·0	4·48	94	277	11.7	121,8	1.2	4,2	1.8	5,3
X.	6.023	12.484	3.534	5.718	525	132·5	143·3	105·0	4·48	90	408	10.9	130,9	1.4	5,1	2.1	6,6
XI.	6.039	12.511	3.542	5.707	529	126·8	135·9	105·0	4·48	52	303	12.4	140,0	1.4	4,4	1.9	5,2
XII.	6.102	12.587	3.564	5.724	533	128·9	138·6	105·0	4.48	54	184	11.8	152,0	1.9	5,7	2.2	6,5
1938 : I.	6.107	12.465	3.541	5.630	532	127·9	137·1	105·0	4·48	59	188	12.9	154,3	1.4	4,8	1.7	5,0
II.	6.125	12.473	3.529	5.622	535	122·4	130·1	104·9	4·48	51	189	11.8	137,8	1.1	3,4	1.7	5,9
III.	6.130	12.489	3.531	5.631	543	116·9	123·3	105·7	4·48	156	214	12.6	150,8	1.5	5,4	2.2	9,0
IV.	6.153	12.498	3.541	5.644	545	116·4	122·9	104·8	4·48	168	156	10.2	134,4	1.6	5,9	2.3	10,3
V.	6.174	12,504	.	5.650	549	116·9	123·8	104·8	4·48	159	96	10.8	130,7	1.4	7,4	2.4	11,9
VI.	6.212	12.521	.	5.629	549	120·7	128·6	104·7	4·48	82	142	8.3	100,9	1.3	5,5	2.4	9,7
VII.	6.244	.	.	.	552	123·0	131·5	104·6	4·48	81	120	8.6	101,1	1.3	4,9	2.2	8,9
VIII.	6.252	.	.	.	550	121·5	129·6	104·7	4·48	83	106	.	.	.	.	.	.

[3]) Týká se jen větších záložen sdružených v »Jednotě záložen«. — Nur die größeren in der »Jednota záložen« vereinigten Vorschußkassen. — Seulement les établissements plus importants affiliés à la «Jednota záložen». — [4]) Podle výpočtů Národní banky. — Nach Berechnungen der Nationalbank. — Calculé par la Banque Nationale.

6. Doprava — Verkehr — Trafic

Rok (= měsíč. průměr) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Železniční*) — Eisenbahnverkehr*) — Trafic par chemin de fer*): Naložené vagony Verladene Wagen Wagons chargés	z toho pro davon für dont à: tuzemsko Inland l'intérieur	z toho pro davon für dont à: cizinu Ausland l'étranger	Doprava zboží Güterverkehr Trafic de march.: celkem im ganzen total	z toho za dovozné davon frachtpflichtig dont frais de transp.	Doprava vnitrozemská Inlandsverkehr Trafic à l'intérieur du pays	Vývoz Ausfuhr Exportations	Dovoz Einfuhr Importations	Průvoz Durchfuhr Transit	Projeté tunové kilometry Zurückgelegte Tonnenkilometer Total des tkm parcourues	Dopravené osoby Beförderte Personen Personnes transportées	Projeté osobní kilometry Zurückgelegte Personenkilometer Total des km-voyag. parcourus	Vodní (lodní a vorová) Wasserstraßen- (Schiffs- u. Floß-) Verkehr — Trafic fluvial (batelage et flottage): Celkový překlad** Gesamtumschlag** Transbordement**: Labe — Vltava Elbe — Moldau Elbe — Vltava	Celkový překlad**: Dunaj Donau Danube	Cizozemská doprava Auslandsverkehr Trafic international: Labe-Vltava Elbe-Moldau Elbe-Vltava: naloženo verladen embarquements	Labe-Vltava: vyloženo ausgeladen débarquements	Dunaj Donau Danube: naloženo verladen embarquements	Dunaj: vyloženo ausgeladen débarquements
	1.000			1.000 t						1,000.000			1.000 t					
1929	537	481	56	7,451	.	5,122	1,017	735	577	1.031	.	752	275·6	88·5	81·3	60·3	67·5	14·9
1930	494	448	46	6,529	.	4,659	840	623	407	873	.	722	257·8	106·9	84·1	57·7	54·8	40·6
1931	452	417	35	5,717	.	4,087	671	620	339	769	.	641	292·1	126·9	73·5	83·1	43·2	68·8
1932	388	362	26	4,339	.	3,251	505	371	212	601	.	580	247·9	61·6	70·1	62·6	17·1	34·7
1933	354	329	25	3,804	.	2,864	483	282	175	541	.	531	186·5	51·3	52·1	53·9	12·1	30·8
1934	373	344	29	4,103	.	3,048	567	317	171	594	.	552	209·9	61·3	50·8	38·3	13·0	38·5
1935	386	359	27	4,332	.	3,232	549	338	213	656	.	529	223·5	56·1	52·7	42·1	14·3	34·6
1936	425	397	28	4,855	.	3,722	568	351	214	714	.	565	260·2	67·0	66·1	48·7	16·0	34·9
1937	488	450	38	6,042	.	4,446	784	489	323	.	.	.	282·6	100·7	101·2	51·4	24·3	72·5
1937: V.	444	409	35	5,301	.	3,832	723	453	293	.	.	.	400·1	114·0	147·7	79·5	19·0	89·4
VI.	480	441	39	5,826	.	4,152	782	584	308	.	.	.	379·3	124·4	115·0	72·7	22·8	96·4
VII.	500	460	40	6,296	5,243	4,562	794	554	386	987	22	1.037	336·3	141·0	105·2	54·6	39·6	94·7
VIII.	526	484	42	6,607	5,749	4,808	861	576	362	1.017	22	863	334·4	135·3	105·4	50·3	30·4	96·4
IX.	519	479	40	6,571	5,699	4,849	830	564	328	1.026	22	770	300·4	118·6	84·2	49·6	29·0	84·2
X.	637	595	42	8,781	8,190	6,935	842	653	351	1.060	23	706	324·1	126·1	98·5	45·1	29·1	90·1
XI.	609	570	39	8,369	7,739	6,511	855	610	393	1.072	25	769	353·2	110·1	108·7	61·0	24·5	83·2
XII.	473	430	43	6,049	5,396	4,137	932	574	406	1.050	24	757	280·7	145·0	135·3	57·4	31·0	11·6
1938: I.	403	362	41	4,938	4,361	3,379	795	412	352	878	24	664	63·7	41·8	41·8	21·2	5·8	35·4
II.	405	368	37	4,767	4,103	3,392	797	360	218	832	21	597	130·8	77·9	89·5	37·8	18·1	58·4
III.	478	441	37	5,500	4,709	4,093	774	427	206	919	22	665	264·5	99·8	92·7	54·7	27·8	70·4
IV.	455	422	33	5,524	4,662	4,132	693	490	209	874	23	791	317·3	104·4	81·4	63·2	27·1	62·0
V.	483	449	34	5,901	5,118	4,449	731	503	218	924	24	713	335·7	107·6	86·2	60·0	37·8	63·0
VI.	457	423	34	5,833	5,057	4,291	725	563	254	928	22	847	302·2	135·9	69·6	60·7	47·8	77·8
VII.	458	425	33	.	.	.	.	.	.	.	.	.	275·7	111·3	61·8	57·3	29·7	76·9
VIII.	501	465	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.	240·7	117·9	46·4	42·2	37·3	72·5

*) Sdělení ministerstva železnic. — Mitteilungen des Eisenbahnministeriums. — Communications du Ministère des chemins de fer.

**) Celkový překlad = naložení a vyložení v dopravě tuzemské, cizozemské, vorové a naložení provozního uhlí. — Gesamtumschlag = Verladen u. Ausladen im Inlands-, Auslands- u. Floßverkehr sowie Verladung v. Betriebskohle. — Transbordement total = embarquements et débarquements dans le trafic intérieur, international, par trains de bois et embarquements du charbon de régie.

Rok (= měsíč. průměr) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Poštovní — Postverkehr — Trafic postal: Doporučené zásilky Einschreibsendungen Objets de corresp. recomm. — podané do nach dem déposés à destination de: tuzem. Inlande l'intérieur	Doporučené zásilky: ciziny Auslande l'étranger	Balíkové zásilky[1]) Paketsendungen[1]) Colis postaux[1]) — podané do: tuzem. Inlande l'intérieur	Balíkové zásilky: ciziny Auslande l'étranger	Poštovní poukázky Postanweisungen Mandats-poste — podané do - nach dem - déposés à destination de: tuzem. Inlande l'intérieur	Poštovní poukázky podané: ciziny Auslande l'étranger	Poštovní poukázky — došlé z aus dem arrivés de: tuzem. Inlande l'intérieur	Poštovní poukázky došlé: ciziny Auslande l'étranger	Telegramy Telegramme Télégrammes — podané do - nach dem - déposés à destination de: tuzem. Inlande l'intérieur	Telegramy podané: ciziny Auslande l'étranger	Telegramy — došlé z aus dem arriv. de: ciziny Auslande l'étranger	Telefonní hovory v tuzem. Ferngespräche i. Inlande Nombre des conversations à l'intérieur: místní i. Ortsverkehr urbaines	Telefonní hovory: mezim. Überl.-Verkehr Interurbaines	Hovorové minuty Gesprächsminuten Nombre des minutes: do ciz. mit dem Ausland à l'étranger	Hovorové minuty: z ciziny aus dem Ausland de l'étranger	Přírůstek nových motorových vozidel Zuwachs an neuen Kraftfahrzeugen Augmentation d'automobiles neuves: Osobní automobily Personenwagen Aut. pour personnes: domácí inländische du pays	Osobní automobily: cizí ausländische étrangères	Nákladní automobily Lastwagen Camions: domácí inländische du pays	Nákladní automobily: cizí ausländische étrangers	Autobusy Autobusse Autobus: domácí inländische du pays	Autobusy: cizí ausländische étrangers
	1000				1,000.000 Kč				1000			1000									
1929	2,503	243	2,511	240	285	16	285	28	345	109	119	18,636	1,131	318	311	.	.	.	.	.	.
1930	2,695	234	2,519	221	273	18	274	30	329	100	109	19,042	1,199	338	324	.	.	.	.	.	.
1931	2,764	202	2,283	171	259	17	259	25	317	88	93	19,610	1,331	345	331	.	.	.	.	.	.
1932	2,665	140	2,013	101	239	9	239	13	285	62	65	19,211	1,289	286	274	771	63	141	31	31	2
1933	2,463	109	[1])1,794	85	213	8	213	9	252	52	56	18,849	1,224	258	243	618	52	55	11	6	0
1934	2,368	103	1,786	85	206	8	206	10	252	51	55	18,531	1,217	249	234	681	60	49	10	8	0
1935	2,316	100	1,823	77	206	8	206	10	255	49	53	18,431	1,263	230	224	646	57	51	10	9	0
1936	2,333	101	1,893	71	199	9	199	10	263	50	54	19,496	1,355	226	225	767	71	68	16	4	1
1937	2,407	107	1,975	74	208	9	208	10	285	52	57	20,849	1,509	224	230	863	65	108	29	14	1
1937: V.	2,129	95	1,780	65	179	9	185	9	262	47	51	21,342	1,434	212	214	1.216	100	83	27	23	3
VI.	2,483	104	1,775	69	206	9	205	10	311	50	56	21,572	1,570	220	234	1.175	88	112	28	33	1
VII.	2,301	113	1,645	65	259	9	233	10	353	58	64	18,451	1,591	228	258	1.062	88	120	34	23	1
VIII.	2,236	103	1,716	71	205	9	232	11	330	63	68	19,146	1,598	221	250	866	47	91	33	9	2
IX.	2,405	105	1,964	79	208	8	207	10	330	56	62	21,367	1,590	225	237	710	50	112	25	11	—
X.	2,523	116	2,226	86	231	8	226	11	304	53	57	21,426	1,558	230	231	668	51	122	31	36	—
XI.	2,518	114	2,235	83	209	9	213	12	264	49	53	21,771	1,544	225	217	612	43	180	28	11	1
XII.	2,590	126	2,910	86	260	11	258	16	299	49	55	22,797	1,605	237	224	724	63	140	29	7	2
1938: I.	2,541	109	1,801	57	173	8	180	9	231	43	48	21,084	1,440	215	199	628	49	108	23	4	1
II.	2,476	103	1,897	67	176	8	176	10	239	42	47	20,788	1,386	213	198	693	50	113	26	5	1
III.	2,742	130	2,256	80	206	8	203	11	271	52	57	22,320	1,627	274	251	933	62	150	24	12	2
IV.	2,615	136	2,220	75	211	5	206	10	287	46	50	21,097	1,520	212	210	1.364	74	125	41	13	3
V.	2,760	133	2,055	64	206	7	210	9	294	52	55	22,979	1,803	230	226	1.255	127	124	31	31	2
VI.	2,675	117	1,863	57	213	7	212	9	339	48	53	22,647	1,690	210	196	1.285	97	147	35	11	5
VII.	2,668	128	1,717	56	.	.	.	.	365	.	.	19,835	1,661	217	217	1.162	130	122	32	7	3
VIII.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1.084	92	143	30	15	3

[1]) Počínaje říjnem 1933 zahrnuty jsou v počtu balíků do tuzemska též zásilky poštovního zboží. — Seit Oktober 1933 werden in die Zahl der inländischen Paketsendungen auch Postgüter einbezogen. — A partir du mois d'octobre 1933, le nombre des colis déposés à destination de l'intérieur du pays comprend également les colis de messagerie.

7. Zahraniční obchod se zbožím — Außenhandel (reiner Warenverkehr) — Commerce extérieur (marchandises seulement)

Rok Měsíc Jahr Monat Année Mois	Dovoz Einfuhr Importations	Vývoz Ausfuhr Exportations	Bilance Bilanz Balance	Dovoz — Einfuhr — Importations				Vývoz — Ausfuhr — Exportations		
				Suroviny Rohstoffe Matières brutes	Hotové výrobky Fertigwaren Produits fabriqués	Potraviny Nahrungsmittel Comestibles	Živá zvířata Lebende Tiere Animaux vivants	Hotové výrobky Fertigwaren Produits fabriqués	Suroviny Rohstoffe Matières brutes	Potraviny Nahrungsmittel Comestibles
	Hodnota — Wert — Valeur: 1,000.000 Kč									
1929	19.962	20.497	+ 535	9.779	6.292	2.920	951	14.667	3.442	2.341
1930	15.713	17.472	+ 1.759	7.115	5.183	2.657	725	12.904	2.796	1.706
1931	11.764	13.118	+ 1.354	4.978	4.131	2.384	231	9.929	2.041	1.113
1932	7.487	7.343	— 144	3.307	2.445	1.570	137	5.107	1.386	832
1933	5.831	5.855	+ 24	2.909	1.667	1.118	105	4.043	1.343	455
1934	6.382	7.280	+ 898	3.443	1.897	936	73	5.103	1.760	401
1935	6.738	7.418	+ 680	3.593	1.874	1.084	165	5.372	1.619	402
1936	7.909	8.008	+ 99	4.311	2.362	979	242	5.830	1.667	497
1937	10.980	11.972	+ 992	6.312	3.257	1.206	205	8.596	2.372	979
1937: II.	782	877	+ 95	469	221	75	17	646	154	75
III.	851	981	+ 130	502	250	85	13	719	175	86
IV.	1.021	952	— 69	635	285	88	13	663	171	117
V.	977	1.041	+ 64	603	270	92	12	735	192	113
VI.	976	980	+ 4	604	264	97	11	694	183	103
VII.	832	874	+ 42	500	250	70	12	637	183	52
VIII.	931	1.145	+ 214	526	311	78	16	839	203	101
IX.	879	1.100	+ 221	468	295	90	26	837	230	28
X.	959	1.126	+ 167	475	316	143	25	823	251	46
XI.	985	1.046	+ 61	529	276	153	27	732	246	64
XII.	1.072	1.200	+ 128	569	315	169	19	832	243	123
1938: I.	667	944	+ 277	357	221	76	13	676	184	77
II.	757	914	+ 157	413	239	95	10	633	189	87
III.	792	1.025	+ 233	407	266	112	7	748	189	81
IV.	820	937	+ 117	460	244	110	6	687	173	70
V.	828	997	+ 169	455	247	117	9	736	183	74
VI.	787	868	+ 81	411	216	152	8	619	173	71
VII.	761	916	+ 155	389	223	140	9	689	172	52
VIII.	790	965	+ 175	396	243	136	15	747	176	41

7a). Zahraniční obchod s nejdůležitějšími zeměmi — Außenhandel mit den wichtigsten Ländern Commerce extérieur avec les pays les plus importants

Země zásilky (obchodní) Versendungsland (Handelsland) Pays de consignation (pays commerçant)	VIII. 1938		I. — VIII. 1938		I. — VIII. 1937	
	Dovoz Einfuhr Importations	Vývoz Ausfuhr Exportations	Dovoz Einfuhr Importations	Vývoz Ausfuhr Exportations	Dovoz Einfuhr Importations	Vývoz Ausfuhr Exportations
	Hodnota v — Wert in — Valeur en: 1.000 Kč					
Německo — Deutschland — Allemagne	117,227	136,717	985,683	1.119,758	1.088,509	1.023,197
Hamburk — Hamburg — Hambourg	2,073	4,706	27,598	67,893	73,150	134,897
Rakousko — Österreich — Autriche	15,985	49,250	207,498	464,910	278,473	575,988
Polsko — Polen — Pologne	13,346	17,944	119,261	157,090	189,486	142,262
Maďarsko — Ungarn — Hongrie	26,016	30,076	157,334	186,988	87,700	138,529
Rumunsko — Rumänien — Roumanie	71,271	50,278	367,170	343,017	268,448	414,093
Jugoslavie — Jugoslawien — Jougoslavie	19,624	67,159	211,498	495,552	251,312	329,446
Bulharsko — Bulgarien — Bulgarie	3,158	8,134	75,384	50,469	77,988	52,065
Belgie — Belgien — Belgique	15,759	20,773	146,330	162,889	215,050	154,960
V. Britanie — Großbritannien — Grande Bretagne	44,508	84,725	330,935	690,386	485,111	626,344
Francie — Frankreich — France	39,645	20,255	289,764	189,473	393,722	300,399
Italie — Italien — Italie	18,116	22,357	159,459	237,142	158,943	199,821
Nizozemsko — Niederlande — Pays-Bas	19,081	45,771	190,643	311,563	275,034	320,626
Švýcary — Schweiz — Suisse	31,043	28,265	203,519	252,768	206,708	298,433
Dánsko — Dänemark — Danemark	3,629	4,743	23,469	41,723	38,729	47,763
Norsko — Norwegen — Norvège	10,099	16,419	59,075	102,412	93,811	117,100
Švédsko — Schweden — Suède	49,397	35,070	268,473	234,375	203,626	235,171
Finsko — Finnland — Finlande	2,911	8,974	12,041	66,752	11,789	62,474
Litva — Litauen — Lithuanie	4,044	11,707	41,327	39,386	27,820	27,219
Řecko — Griechenland — Grèce	4,554	1,904	94,545	18,224	64,941	26,260
S. S. S. R. — U. S. S. R. — U. R. S. S.	20,499	8,731	95,567	158,053	60,130	63,057
Turecko — Türkei — Turquie	6,801	55,584	103,965	209,920	90,275	42,500
Čína — China — Chine	2,927	5,262	18,858	264,243	30,335	105,577
Iran — Iran — Iran	498	6,517	5,388	27,651	3,779	144.243
Japonsko — Japan — Japon	5,547	1,094	40,108	16,515	43,720	44,583
Palestina — Palästina — Palestine	84	5,031	17,938	30,453	12,950	40,120
Brit. Indie — Britisch Indien — Inde britannique	21,772	15,904	164,917	106,082	350,778	107,613
Niz. Indie - Niederländisch Indien - Indes néerlandaises	9,536	5,795	122,294	37,664	137,295	27,466
Egypt — Ägypten — Egypte	10,395	7,122	101,672	55,634	153,155	69,244
Jihoafr. Unie - Südafrikanische Union - Union Sud-Afr.	1,388	19,035	25,503	102,620	24,116	86,687
Brit. Rov. Afrika záp. — Brit. Äquatorial-Westafrika— Afrique Equatoriale occidentale britannique	5,379	1,686	51,370	11,151	57,625	31,722
Kanada — Kanada — Canada	18,255	7,669	72,228	50,872	17,974	47,407
Spoj. státy amer. — Vereinigte Staaten von Amerika — Etats-Unis	69,928	76,056	632,350	532,286	582,836	721,607
Argentina — Argentinien — Argentine	16,880	9,812	138,144	107,539	173,834	109,556
Brasilie — Brasilien — Brésil	10,340	13,868	64,934	77,436	117,623	49,395
Uruguay — Uruguay — Uruguay	2,628	3,078	28,381	19,184	43,209	15,365
Australský Svaz — Australischer Staatenbund — Confédération Australienne	18,802	8,152	96,462	60,311	121,061	38,321
Ostatní země — Übrige Staaten — Autres pays	57,091	49,929	450,379	466,178	558,567	527,959

7b). Zahraniční obchod podle vybraných hlavních druhů a skupin zboží
Außenhandel nach ausgewählten wichtigsten Warengattungen und Gruppen
Commerce extérieur d'après les principaux espèces et groupes choisis de marchandises

Dovoz Einfuhr Importations	VIII. 1938		I.—VIII. 1938		I.—VIII. 1937	
	t	1.000 Kč	t	1.000 Kč	t	1.000 Kč
Bavlna — Baumwolle — Coton	6.494	46,848	54.129	407,563	77.633	736,271
Vlna — Wolle — Laine	2.566	52,377	17.944	385,896	22.322	625,993
Hedvábí — Seide — Soie	276	14,342	2.406	109,935	4.425	158,457
Železné rudy — Eisenerze — Minerais de fer	217.283	43,098	1,083.478	214,590	942.473	170,121
Obecné kovy — Unedle Metalle — Métaux communs	10.012	62,863	52.120	350,919	49.693	403,232
Surové kůže — Felle und Häute, roh — Peaux	3.041	27,947	24.086	219,654	29.734	363,792
Uhlí — Kohlen — Charbon . . .	112.378	18,104	855.606	129,689	906.849	134,200
Nerostné oleje — Mineralöle — Huiles minérales	36.770	25,434	267.889	189,426	288.990	206,997
Olejnatá semena — Ölreiche Samen — Graines oléagineuses .	11.450	18,630	113.211	205,342	113.271	242,638
Vepřový dobytek — Schweine — Espèce porcine	16.302*)	13,789	78.404*)	66,480	129.673*)	99,517

Vývoz Ausfuhr Exportations	VIII. 1938	I.-VIII. 1938	I.-VIII. 1937
	1.000 Kč		
Průmysl textilní — Textilindustrie — Industrie textile	238,899	1.675,275	1.928,229
Průmysl bavlnářský - Baumwollindustrie — Industrie du coton	70,703	519,538	616,016
Průmysl vlnařský — Wollindustrie — Industrie lainière	68,785	413,522	480,211
Průmysl železářský¹) — Eisenindustrie — Industrie du fer	211,762	1.431,675	1.076,763
Ostatní kovod. prům.²) Sonst. Metallindustrie — Autre industrie des métaux . . .	103,843	804,193	734,692
Průmysl sklářský — Glasindustrie — Industrie verrière	59,343	437,942	495,792
Průmysl kožařský — Lederind. — Industrie des peaux	52,243	396,650	411,271
Dříví — Holz — Bois			
tuny, Tonnen, tonnes	124.710	889.981	780.593
1.000 Kč	52,125	365,982	318,504
Uhlí — Kohle — Charbon			
tuny, Tonnen, tonnes	372.312	3,149.405	3,188.478
1.000 Kč	47,804	392,944	380,444
Cukr — Zucker — Sucre			
tuny, Tonnen, tonnes	15.630	206.654	175.226
1.000 Kč	15,755	200,868	152,581

*) Kusy — Stück — Pièces — ¹) Celní třída XXXVIII. — Zolltarifklasse XXXVIII. — La XXXVIIIe classe du tarif douanier. — ²) Celní třídy XXXIX—XLII. — Zolltarifklassen XXXIX—XLII. — Les XXXIXe—XLIIe classes du tarif douanier.

8. Cenové indexy*) — Preisindizes*) — Indices des prix*)

Rok Měsíc Jahr Monat Année Mois	Velkoobchodní indexy¹) — Großhandelsindizes¹) — Indices des prix de gros¹)							Index citlivých cen²) Index der konjunkturempfindlichen Preise²) Nombre-indice des prix sensitifs²)	Indexy životních nákladů v Praze³) Indizes der Lebenshaltungskosten in Prag³) Nombres-indices du coût de la vie à Prague³)		Index potravinový³) Nahrungsmittelindex³) Nombre-indice des denrées alimentaires³)
	Úhrnný index Gesamtindex Nombre-indice général	Potraviny a poživatiny Nahrungs- und Genußmittel Denrées alimentaires	Píce Futtermittel Fourrages	Potraviny, poživatiny a píce Nahrungs-, Genuß- u. Futtermittel Denrées alimentaires et fourrages	Průmyslové látky a výrobky Industriestoffe und -Erzeugnisse Matières premières et produits manufacturés	Zboží — Waren — Marchandises: dovážené eingeführte importées	Zboží — Waren — Marchandises: domácí einheimische du pays		rodiny dělnické der Arbeiterfamilie d'une famille d'ouvrier	rodiny úřednické der Beamtenfamilie d'une famille d'employé	
	Základ — Grundlage — Base : VII. 1914 = 100										
1929	913	855	831	854	977	919	919	.	744⁴)	727⁴)	897⁴)
1930	811	752	562	741	887	784	829	.	746	719	858
1931	736	705	616	700	774	649	771	.	713	686	780
1932	680	657	600	654	709	602	711	.	700	673	728
1933	659	650	432	638	681	617	677	.	692	667	701
1934	676	680	574	674	678	643	690	.	684	659	668
1935	705	724	653	720	688	662	722	.	704	683	697
1936	707	712	419	695	720	678	721	.	710	694	712
1937	749	718	366	699	804	769	748	.	720	712	709
1937: IV. .	764	712	366	693	842	815	751	810	715	702	705
V. .	755	714	376	696	819	787	749	800	717	703	708
VI. .	752	710	370	691	817	791	744	808	725	708	730
VII. .	763	732	370	711	818	787	759	788	723	714	717
VIII. .	759	722	343	701	822	787	754	775	720	713	702
IX. .	755	724	365	704	810	780	752	768	724	718	701
X. .	749	718	370	699	803	766	748	707	721	724	702
XI. .	744	724	376	705	786	738	751	687	723	726	704
XII. .	732	718	376	699	767	718	742	676	725	728	710
1938: I. .	733	716	426	700	769	718	745	682	738	741	715
II. .	733	717	426	701	768	720	745	666	739	741	715
III. .	730	709	452	695	768	720	741	666	741	743	710
IV. .	727	714	452	700	757	710	741	653	744	746	713
V. .	731	719	542	710	754	704	747	655	745	748	723
VI. .	731	716	695	714	749	694	750	621	751	752	734
VII. .	734	728	493	715	754	712	747	614	748	750	724
VIII. .	733	720	493	708	760	717	744	603	750	754	715
IX. .	737	735	494	722	754	708	754	605	.	.	.

*) Podrobná data o cenách vycházejí měsíčně v Cenových zprávách Státního úřadu statistického. — Eingehende Daten über die Preise erscheinen monatlich in den Preisberichten des Statistischen Staatsamtes. — Les données détaillées paraissent mensuellement dans les Rapports sur les Prix de l'Office de Statistique.
¹) K 1. dni každého měsíce. — Für den 1. jedes Monates. — A savoir au 1er de chaque mois.
²) Každý první čtvrtek v měsíci. — Erster Donnerstag jedes Monates. — Le 1er jeudi de chaque mois.
³) Střední týden měsíce. — Mittlere Woche des Monates. — Semaine moyenne du mois.
⁴) Staré schema. — Altes Schema. — Ancien schéma.

9. Spotřeba — Verbrauch — Consommation

Rok (= měsíční průměr) Jahr (=Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc Monat Mois	Maso¹) — Fleisch¹) — Viandes¹) úhrnem insgesamt total	z toho — davon — dont hovězí Rindfleisch de boeuf	vepřové Schweinefleisch de porc	ostatní sonstiges autres	Tuky Fette Graisses	Piva vystaveno Bierausstoß Bières sorties celkem im ganzen total	z toho pro tuz. davon für das Inland dont pour l'intérieur	Víno a mošt²) Wein u. Most²) Vins et moûts²)	Limonády, min. a sod. vody²) Limonaden, Soda- u. Mineralwasser²) Limonades, sodas et eaux minérales²)	Líh Spiritus Alcool pitný Trinkspiritus de bouche	ostatní sonstiger autre	Cukr zdaněný versteuerter Zucker Sucre imposé	Sůl - výroba Salzproduktion Sel - production celkem im ganzen total	z toho jedlá davon Speisesalz dont alim.
	1.000 *q*					1.000 *hl*						1.000 *q*		
1929	. (349)	. (159)	. (148)	. (42)	. (83)	968	945	45,1	71,7	22,7	24,6	289	146	89
1930	. (344)	. (148)	. (156)	. (40)	. (80)	951	932	44,1	71,5	21,1	25,2	290	142	85
1931	. (354)	. (143)	. (169)	. (42)	. (75)	865	852	46,8	70,1	18,8	25,6	286	142	86
1932	. (338)	. (149)	. (147)	. (42)	. (69)	796	788	44,8	66,6	15,0	42,8	279	127	83
1933	271 (317)	135 (138)	99 (140)	37 (39)	54 (64)	663	656	39,7	53,7	12,5	64,3	265	132	84
1934	299 (357)	141 (145)	117 (169)	41 (43)	55 (68)	666	660	39,1	60,2	11,5	63,0	261	134	87
1935	291 (344)	140 (143)	112 (159)	39 (42)	53 (66)	646	639	38,8	60,0	11,8	65,0	264	129	83
1936	279 (321)	128 (130)	116 (154)	35 (37)	63 (74)	630	623	42,7	63,9	12,3	69,5	275	132	86
1937	303 .	132 .	134 .	37 .	66 .	693	685	50,2	72,8	13,2	75,2	281	139	89
1937: III.	297 .	123 .	131 .	43 .	62 .	573	565	51,9	62,5	12,7	65,1	263	123	79
IV.	297 .	130 .	128 .	39 .	60 .	614	605	47,2	66,1	12,1	71,3	248	124	74
V.	322 .	141 .	140 .	41 .	65 .	864	854	47,4	107,3	10,7	77,1	265	131	82
VI.	324 .	142 .	141 .	41 .	66 .	914	904	42,0	115,3	9,9	80,9	284	122	75
VII.	325 .	145 .	139 .	41 .	62 .	977	968	44,0	101,3	12,8	96,8	366	141	93
VIII.	321 .	147 .	137 .	37 .	67 .	874	865	45,5	84,0	13,2	99,7	309	145	97
IX.	317 .	141 .	139 .	37 .	72 .	728	720	50,5	62,2	13,0	80,4	291	140	91
X.	317 .	138 .	142 .	37 .	79 .	649	641	55,4	57,5	14,7	81,9	262	164	116
XI.	324 .	139 .	147 .	38 .	80 .	544	536	58,6	58,1	16,4	80,5	293	159	100
XII.	305 .	123 .	145 .	37 .	70 .	672	662	75,3	69,1	19,2	66,3	339	145	92
1938: I.	280 .	124 .	123 .	34 .	59 .	463	457	48,0	47,4	15,3	54,5	236	145	93
II.	279 .	118 .	125 .	36 .	58 .	530	522	48,8	46,4	13,5	56,4	228	113	72
III.	328 .	137 .	146 .	45 .	66 .	627	617	52,5	62,1	13,8	75,5	282	136	83
IV.	332 .	142 .	142 .	47 .	64 .	634	625	59,2	57,5	13,8	77,6	271	125	77
V.	367 .	163 .	155 .	49 .	72 .	763	751	51.0	79,8	12,8	105,7	317	138	85
VI.	377 .	161 .	166 .	49 .	75 .	1.002	993	47,1	92,6	11,3	.	272	117	77
VII.	348 .	155 .	149 .	44 .	63 .	1.035	1.026	46,5	95,3	.	.	334	136	84

¹) Maso a tuky získané jen z porážek živnostenských (data v závorce: ze *všech* porážek) a ze zahr. obchodu. — Nur aus gewerblichen (in der Klammer: aus *allen*) Schlachtungen und dem Außenhandel gewonnene Fleisch- und Fettmenge. — Viandes et graisses obtenues par l'abatage industriel (chiffres en parenthèse: *de l'ensemble* des abatages) et du commerce extérieur.

²) T. j. zdaněné množství pro domácí spotřebu (z tuzemské výroby a z dovozu). — D. i. die für den inl. Verbrauch versteuerte Menge (aus der inl. Erzeugung u. der Einfuhr). — Quantités imposées pour la consommation nationale (de la production nationale et de l'importation).

Indexy spotřeby — Verbrauchsindizes — Indices de la consommation (1929 = 100)

Rok Měsíc Jahr Monat Année Mois	Tržba¹) Verkaufserlös¹) Ventes annuelles¹)	Uhlí pro — Kohle für — Charbon: otop Beheizung de chauffage	dopravu Verkehr pour le transport	průmysl Industrie à usage industriel	Zápalky²) Zündhölzchen²) allumettes²)	Prodané tabákové výrobky — Verkaufte Tabakwaren — Ventes des produits de tabac: doutníky Zigarren cigares	cigarety Zigaretten cigarettes	tabáky Tabak tabacs: dýmkové Pfeifentabak de pipe	cigaretové Zigarettentabak à cigarettes	Automobily³) Kraftwagen³) Automobiles³)	minerální oleje⁴) Mineralöle⁴) huiles minérales⁴)	Osobní doprava želez. Eisenbahn-Personenverkehr Transp. de voyageurs sur les chemins de fer	Výnos dávky ze zábav — Ertrag der Vergnügungsabgabe — Produit de la taxe sur les divert.: celkem im ganzen total	z toho davon dont: biografů aus Lichtspielen cinémas	ostat. sonstiger autre
1929	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930	96.8	75,2	86,4	85,1	103,0	97,4	101,6	96,0	101,1	99,8	116,7	97,3	111,7	117,0	102,1
1931	91,3	95,9	82,2	78,3	104,7	84,3	102,7	93,4	100,9	90,3	121,1	85,5	102,7	108,1	92,8
1932	85,4	91,6	77,5	61,8	69,4	65,1	95,0	99,9	114,9	75,3	121,1	77,1	87,0	93,1	76,0
1933	77,0	89,1	70,2	60,4	64,1	55,0	89,4	96,5	122,9	55,3	105,1	56,2	78,0	84,3	66,8
1934	74,1	81,9	75,1	61,0	61,3	49,6	93,2	97,5	120,7	60,1	108,0	58,8	74,5	78,6	67,1
1935	76,8	87,7	70,2	64,7	61,7	45,1	90,0	89,5	111,0	57,3	112,3	58,6	73,6	79.2	63,4
1936	82,2	93,4	73,9	73,9	61,4	43,0	93,4	84,8	112,9	67,7	121,5	62,8	80,7	89,2	65,4
1937	89,2	107,3	87,2	92,6	64,1	44,2	99,0	81,6	112,2	79,5	136,1	77,3	85,6	95,5	67,8
1937: III.	84,0	92,4	87,4	85,4	92,4	40,9	89,7	78,7	107,0	88,7	118,1	77,6	92,7	114,9	52,7
IV.	89,8	78,1	81,4	89,3	69,0	40,6	97,2	84,1	112,9	110,8	111,8	72,6	92,1	112,7	54,7
V.	81,8	56,0	71,9	82,4	52,8	44,6	95,6	80,6	108,1	104,6	110,1	86,1	75,5	75,9	74,6
VI.	90,8	61,6	82,7	92,5	47,0	44,8	105,8	89,8	120,4	106,0	112,2	78,3	55,0	55,8	53,5
VII.	93,1	75,3	92,8	90,7	20,5	46,8	106,8	88,7	119,7	95,1	162,6	76,3	52,7	55,5	47,5
VIII.	86,9	107,0	115,6	98,5	50,8	42,3	102,0	79,6	112,9	75,9	158,0	75,1	70,8	83,0	48,7
IX.	93,0	127,3	128,5	102,4	49,3	45,6	104,9	87,0	121,6	68,1	140,9	79,6	82,9	97,9	55,8
X.	93,7	139,0	54,8	95,3	63,5	47,0	116,4	90,0	117,9	64,1	146,5	78,2	100,9	118,2	69,6
XI.	90,1	150,9	79,0	103,9	90,7	43,5	97,7	77,6	113,0	65,0	167,3	87,1	96,9	97,3	73,7
XII.	109,0	141,9	74,9	97,9	99,7	68,5	106,0	88,0	122,7	70,5	148,6	83,5	101,0	112,0	81,2
1938: I.	84,0	131,9	81,6	86,7	72,7	27,5	79,0	55,7	93,9	59,1	101,0	82,4	112,3	111,1	114,5
II.	87,2	112,4	98,2	87,4	79,1	36,4	93,6	68,7	108,5	71,6	107,0	81,1	121,3	109,2	143,1
III.	89,7	88,0	88,3	85,4	84,5	44,1	102,8	82,3	116,3	86,1	116.8	75,7	87,8	105,7	55,7
IV.	98,7	84,4	89,7	84,9	66,6	42,3	98,6	76,9	114,3	122,1	123.8	80,6	88,3	105,3	57,6
V.	86,6	72,8	82,6	88,0	55,0	44,6	105,7	78,8	110,9	113,1	132,6	81,9	75,4	83,9	60,2
VI.	94,0	59,7	103,2	86,8	43,3	47,7	114,8	86,0	124,9	118.8	141,4	79,1	62,7	67,8	53,4
VII.	89,8	68,9	90,4	78,5	23,1	42,6	106,6	80,9	116,1	106,0	151,4	80,9	54,7	56,7	51,1
VIII.	.	.	.	.	.	44,3	115,8	81,5	117,9	99,3	.	.	68,1	73,4	58,4

¹) Tržba konsumních družstev na 1 člena a den. — Erlös der Konsumgenossenschaften auf 1 Mitglied pro Tag. — Ventes des coopératives de cons. (moyennes par membre et par jour). — ²) Výroba pro tuzemsko. — Erzeugung für das Inland. — Production pour l'intérieur du pays. — ³) Tuzemský odbyt. — Inlandsabsatz. — Ventes pour l'intérieur du pays. — ⁴) Vyklizené. — Weggebracht. — Sorties.

10. Konkursy a vyrovnání — Konkurse und Ausgleiche — Faillites et liquidations judiciaires

Rok, (= měsíční průměr) měsíc / Jahr, (= Monatsdurchschnitt) Monat / Année, (= moyenne mensuelle) mois	Vyhlášené konkursy — Eröffnete Konkurse — Faillites déclarées: celkem / im ganzen / total	zemědělství / Landwirtschaft / agriculture	průmysl a živnosti / Industrie und Gewerbe / industries	obchod, peněžnictví a doprava / Handel, Geldwesen und Verkehr / commerce, banques et crédit, transports	volná povolání / freie Berufe / professions libérales	ostatní povolání / sonstige Berufe / autres professions	vedlejší konkursy / Nebenkonkurse / faillites accessoires	u nichž jsou známa aktiva a pasiva (v 1.000 Kč) / deren Aktiva und Passiva bekannt sind (in 1.000 Kč) / où la somme de l'actif (du passif) a été connue (en 1.000 Kč): počet / Zahl / nombre	aktiva / Aktiva / actif	pasiva / Passiva / passif	Zahájená vyrovnání — Eingeleitete Ausgleiche — Liquidations judiciaires ouvertes: celkem / im ganzen / total	zemědělství / Landwirtschaft / agriculture	průmysl a živnosti / Industrie und Gewerbe / industries	obchod, peněžnictví a doprava / Handel, Geldwesen und Verkehr / commerce, banques et crédit, transports	volná povolání / freie Berufe / professions libérales	ostatní povolání / sonstige Berufe / autres professions	vedlejší vyrovnání / Nebenausgleiche / liquidations judiciaires accessoires	u nichž jsou známa aktiva a pasiva (v 1.000 Kč) / deren Aktiva und Passiva bekannt sind (in 1.000 Kč) / où la somme de l'actif (du passif) a été connue (en 1.000 Kč): počet / Zahl / nombre	aktiva / Aktiva / actif	pasiva / Passiva / passif
1929 . . .	54	1	20	29	1	1	2	39	7,227	10,689	241	5	84	138	2	4	8	240	46,475	85,246
1930 . . .	74	1	27	39	1	3	3	55	6,522	14,300	358	14	123	199	3	5	14	357	73,365	132,165
1931 . . .	88	3	31	45	1	4	4	66	14,764	27,108	382	25	125	208	2	8	14	379	82,466	139,357
1932 . . .	120	6	40	60	2	5	7	91	23,993	40,375	382	31	115	201	4	11	20	381	93,750	142,406
1933 . . .	132	6	50	62	3	4	7	113	30,898	55,553	295	13	94	167	3	7	11	295	66,222	104,231
1934 . . .	105	4	38	48	3	6	6	87	17,327	29,724	165	4	55	91	2	7	6	165	36,727	57,990
1935 . . .	89	5	32	37	3	7	5	72	12,010	20,813	131	4	36	79	1	6	5	131	21,368	35,283
1936 . . .	65	4	20	29	4	6	2	54	7,620	15,755	87	2	24	54	1	4	2	87	16,812	24,831
1937 . . .	56	3	18	23	2	7	3	32	7,055	11,648	71	—	16	45	1	6	3	70	13,988	22,351
1937: IV.	61	1	24	24	1	8	3	37	5,919	9,991	69	—	15	44	—	7	3	69	10,212	16,805
V.	56	3	18	24	3	2	6	31	8,986	15,010	81	—	24	49	1	6	1	81	21,790	41,324
VI.	61	7	13	26	3	9	3	44	10,070	13,013	84	—	19	54	1	8	2	84	8,342	11,644
VII.	44	2	18	18	—	5	1	20	5,396	8,625	48	—	9	34	1	2	2	48	6,183	11,678
VIII.	37	1	12	15	1	6	2	24	2,863	8,757	53	—	11	32	3	3	4	51	45,133	60,541
IX.	43	2	14	16	2	6	3	28	6,324	9,628	66	—	18	32	1	10	5	66	8,198	14,677
X.	70	4	27	21	3	10	5	38	5,106	6,927	62	—	17	34	—	8	3	62	7,736	12,163
XI.	53	4	16	22	2	6	3	20	2,578	5,069	78	—	16	47	1	11	3	78	11,089	17,072
XII.	48	1	15	17	3	12	—	32	1,863	4,430	85	—	24	46	2	10	3	85	19,711	36,085
1938: II.	38	2	13	14	3	4	2	19	899	9,819	63	—	13	43	—	5	2	62	14,742	25,223
III.	62	7	19	26	1	6	3	39	6,125	8,697	60	1	18	37	—	3	1	60	28,072	45,428
IV.	44	3	15	19	3	4	—	25	5,157	8,063	54	—	15	38	1	—	—	54	14,556	19,509
V.	55	3	14	29	2	4	3	33	5,369	6,573	85	1	19	58	—	6	1	85	6,256	10,970
VI.	42	2	9	21	4	2	4	17	2,220	3,088	62	—	16	40	—	4	2	62	23,196	32,863
VII.	34	4	11	11	1	5	2	9	550	1,060	65	—	10	52	1	1	1	63	29,214	37,303
VIII.	35	2	15	11	—	3	4	24	3,734	4,600	44	—	13	27	1	2	1	44	12,419	19,116

11. Stavební ruch — Bautätigkeit Activité du bâtiment

Rok (= měsíční průměr) / Jahr (= Monatsdurchschnitt) / Année (= moyenne mensuelle) / Měsíc / Monat / mois	Stavební povolení — Baubewilligungen — Permis de bâtir: pozměňovací stavby / Umänderungsbauten / transformations	novostavby / Neubauten / constructions nouvelles: počet / Zahl / nombre	kubatura / Kubatur / vol. bâti (1.000 m³)	Kolaudace — Kollaudierungen — Permis d'usage: pozměňovací stavby / Umänderungsbauten / transformations	novostavby / Neubauten / constructions nouvelles: počet / Zahl / nombre	kubatura / Kubatur / vol. bâti (1.000 m³)	Přírůstek bytů / Zugang an Wohnungen / Accroissement de logements
1929	.	.	.	196	380	.	1.474
1930	.	.	.	164	249	.	1.100
1931	.	.	.	131	285	.	1.580
1932	318	329	616	147	333	.	1.688
1933	176	218	321	134	237	.	982
1934	198	185	272	129	191	.	685
1935	179	152	277	117	135	.	591
1936	218	202	427	119	171	328	1.035
1937	223	226	503	117	191	402	1.048
1937: II.	131	127	374	76	56	159	336
III.	206	193	362	72	46	105	242
IV.	315	325	793	79	73	239	628
V.	275	298	559	54	85	112	320
VI.	266	240	369	122	219	520	1.543
VII.	342	388	924	157	309	581	1.783
VIII.	229	241	573	104	216	399	1.100
IX.	206	213	435	102	251	450	1.138
X.	224	259	590	194	355	743	1.870
XI.	213	175	389	162	272	545	1.149
XII.	142	124	296	181	314	770	1.937
1938: I.	137	95	230	130	106	276	769
II.	155	129	410	47	33	132	286
III.	212	195	454	68	70	277	670
IV.	202	386	694	68	97	215	628
V.	220	249	495	63	91	143	411
VI.	186	232	351	63	152	232	707
VII.	196	310	564	128	298	681	2.205

NB. Stavební ruch ve 38 větších městech, která zasílají svá hlášení nejpřesněji a nejdříve. — Bautätigkeit in 38 größeren Städten, die ihre Meldungen am genauesten und frühesten einsenden. — Activité du bâtiment dans les 38 villes plus importantes qui fournissent leurs rapports le plus précisément et le plus tôt.

12. Živnostenské porážky — Gewerbliche Schlachtungen — Abat. industr. des anim. de boucherie

Rok (= měsíční průměr) / Jahr (= Monatsdurchschnitt) / Année (= moyenne mensuelle) / Měsíc / Monat / mois	Skot — Rinder / Boeufs	Telata — Kälber / Veaux	Vepři — Schweine / Porcs	Ovce — Schafe / Moutons	Jehňata — Lämmer / Agneaux	Kozy — Ziegen / Chèvres	Kůzlata — Zickel / Chevreaux	Koně a muli / Pferde und Maultiere / Chevaux et mulets	Hříbata a osli / Fohlen und Esel / Poulains et ânes
	1.000 kusů — 1.000 Stück — 1.000 pièces								
1933	57·7	75·7	203·6	7·0	5·2	1·7	16·9	2·4	0·2
1934	62·1	85·8	246·6	7·8	4·3	2·0	16·5	2·1	0·1
1935	61·5	79·3	231·6	9·5	5·0	2·0	17·5	2·5	0·2
1936	53·7	68·9	229·3	10·4	4·3	2·4	18·0	2·4	0·1
1937	54·5	75·4	265·6	11·5	4·6	3·0	20·2	1·9	0·1
1936: VII.	58·2	82·2	237·1	5·9	0·2	0·7	0·6	1·8	0·2
VIII.	57·6	63·4	220·8	9·7	0·3	1·1	0·5	1·8	0·1
IX.	55·1	54·8	225·8	16·6	0·4	2·3	0·7	2·0	0·1
X.	53·2	50·8	227·0	26·8	0·5	4·7	0·9	2·4	0·1
XI.	47·6	51·9	222·8	21·2	0·5	5·5	0·6	2·5	0·1
XII.	48·0	61·4	260·5	10·6	0·4	3·9	0·6	2·4	0·1
1937: I.	43·3	59·2	215·9	7·0	4·2	2·4	1·1	1·9	0·1
II.	40·5	58·1	217·0	5·7	14·6	2·2	11·3	1·8	0·1
III.	49·1	80·3	259·5	6·4	28·9	3·4	102·2	2·0	0·1
IV.	52·1	76·7	253·1	4·9	4·1	3·3	102·4	1·9	0·1
V.	57·7	88·8	279·5	5·2	1·5	1·8	19·2	1·8	0·2
VI.	58·9	92·4	283·7	4·7	0·3	1·0	2·3	1·5	0·2
VII.	62·3	91·5	279·1	6·5	0·2	0·9	0·6	1·5	0·1
VIII.	62·6	78·0	272·2	10·6	0·2	1·5	0·7	1·6	0·1
IX.	60·8	72·8	275·0	18·2	0·2	3·4	0·7	1·7	0·1
X.	59·1	65·9	276·1	28·1	0·3	5·7	0·9	2·0	0·1
XI.	57·4	67·3	286·4	29·0	0·4	6·0	0·7	2·3	0·1
XII.	50·5	74·2	290·2	12·2	0·3	4·1	0·4	2·3	0·1
1938: I.	49·4	71·0	243·4	7·0	5·0	2·3	1·3	1·7	0.1
II.	47·0	75·4	249·1	6·6	18·6	2·3	14·0	1·6	0·1
III.	55·1	88·2	294·8	5·3	19·1	3·3	103·3	1·7	0·1
IV.	57·1	92·7	287·3	5·7	18·9	3·0	134·7	1·7	0·3
V.	66·1	108·0	310·6	6·6	0·7	1·9	20·1	1·7	0·2
VI.	67·6	112·0	335·4	5·8	0·2	1.0	2·2	1·5	0·1
VII.	66·6	100·4	306·6	5·9	0·2	1·0	0·6	1·3	0·1

13 a). Cestovní ruch úhrnný — Gesamt-Fremdenverkehr — Tourisme total

Rok (= měsíční průměr) Jahr (= Monatsdurchschnitt) Année (= moyenne mensuelle) Měsíc — Monat — Mois	Návštěvníci — Besucher — Visiteurs: větší města úhrnem¹) größere Städte insges.¹) grandes villes total¹)	Návštěvníci — Besucher — Visiteurs: lázeňská místa úhrnem²) Kurorte insgesamt²) stations de cure total²)	Cestující překročivší hranice — Überschreitungen der Staatsgrenze — Passage de la frontière d'État: Příchod — Zugang — Arrivée: tuzemci Inländer Tchécoslovaques	Příchod — Zugang — Arrivée: cizozemci Ausländer étrangers	Odchod — Abgang — Départ: tuzemci Inländer Tchécoslovaques	Odchod — Abgang — Départ: cizozemci Ausländer étrangers	Ztrávené noci — Übernachtungen — Nuitées: cizinců v ČSR. Ausländer in d. ČSR. étrangers en Tchécosl.	Ztrávené noci — Übernachtungen — Nuitées: tuzemců v cizině Inländer im Ausland Tchécoslovaques à l'étranger
	1000							
1932 . .	.	32,8	.	.	.	.	.	.
1933 . .	81,2	28,5	.	.	.	.	.	.
1934 . .	121,2	33,2	88,7	137,1	90,2	128,7	531,8	118,8
1935 . .	149,8	51,2	102,5	141,5	104,6	136,3	444,4	189,0
1936 . .	148,9	56,1	118,4	160,3	122,7	154,2	422,9	272,2
1937 . .	176,6	62,7	124,7	178,0	127,8	168,7	601,0	255,5
1937: V.	401,4	74,4	154,5	214,7	160,4	195,1	533,6	356,7
VI.	157,5	99,2	122,6	193,9	133,2	173,9	921,1	326,4
VII.	197,7	182,3	181,7	298,9	210,4	248,4	1.617,1	1.005,8
VIII.	201,8	136,1	214,4	281,9	188,8	283,5	1.802,4	605,8
IX.	169,9	45,9	134,8	200,5	135,3	213,3	427,5	81,7
1937: X.	163,7	21,5	118,2	165,1	121,7	155,2	243,2	87,8
XI.	152,6	15,8	96,8	125,8	95,7	129,5	244,2	80,8
XII.	126,0	35,8	113,7	154,2	111,3	136,6	276,4	44,0
1938: I.	140,4	31,0	89,1	120,2	90,9	124,1	392,2	33,9
II.	138,4	31,9	81,2	113,8	83,8	105,3	198,6	77,0
III.	160,3	28,4	105,1	123,4	107,8	117,4	412,8	150,5
IV.	145,8	32,4	114,5	157,3	121,5	149,1	419,0	199,8
V.	149,1	41,8	119,6	116,4	130,0	108,5	434,6	428,5
VI.	341,5	70,4	133,4	134,8	143,2	116,5	430,6	427,8
VII.	360,1	148,6	182,3	178,7	244,8	167,8	769,8	1,081,3
VIII.	207,9	122,6	241,7	169,6	202,4	172,9	707,2	1,060,9

¹) Počet měst: — Zahl der Städte: — Nombre de villes: 1933—25, 1934—47, 1935—1938—100.
²) Počet míst: — Zahl der Orte: — Nombre de Stations: 1932—1933—15, 1934—17, 1935—104, 1936—144, od — seit — de puis 1937—162.

13 b). Cizinecký ruch ve větších městech a lázeňských místech — Fremdenverkehr in den größeren Städten und Kurorten — Tourisme dans les villes importantes et dans les stations balnéaires

Místo Ort Lieu		VIII. 1938 t.	VIII. 1938 c.	I. — VIII. 1938 t.	I. — VIII. 1938 c.	I. — VIII. 1937 t.	I. — VIII. 1937 c.
		Návštěvníci — Besucher — Visiteurs					
A. Větší města¹) größere Städte¹) grandes villes¹)							
Praha - Prag - Prague		22.035	13.750	512.493	84.551	*421.887*	*75.060*
Brno - Brünn		11.996	2.217	77.362	10.530	*70.952*	*14.251*
Bratislava		8.978	2.872	61.426	14.990	*60.086*	*17.015*
Užhorod		1.291	231	9.098	1.286	*6.264*	*1.324*
Plzeň - Pilsen		7.050	551	28.599	3.690	*21.145*	*3.229*
Olomouc - Olmütz		5.028	287	36.844	1.828	*33.089*	*1.980*
Moravská Ostrava		4.308	561	30.528	4.208	*29.261*	*4.083*
Košice		8.168	1.202	39.157	5.643	*30.825*	*6.146*
Ostatní větší města¹) - sonstige größere Städte¹) - autres grandes villes¹)		108.509	8.883	671.647	49.593	*646.028*	*63.975*
Úhrn - Summe - Total A.		177.363	30.554	1,467.154	176.319	*1,319.537*	*187.063*
B. Lázeňská místa²) Kurorte²) stations de cure²)							
Františkovy Lázně - Franzensbad	a)	1.386	467	4.845	1.291	*6.755*	*3.175*
	b)	570	238	1.362	567	*2.553*	*1.193*
Karlovy Vary - Karlsbad	a)	3.187	4.051	13.216	12.596	*16.500*	*26.462*
	b)	3.571	2.012	17.171	7.305	*17.931*	*11.863*
Mariánské Lázně - Marienbad	a)	1.922	2.678	5.348	6.860	*7.570*	*22.647*
	b)	1.636	599	5.943	1.679	*9.021*	*5.995*
Poděbrady	a)	1.665	28	7.699	156	*6.766*	*169*
	b)	4.692	294	20.623	1.486	*19.118*	*1.704*
Spindlerův Mlýn - Spindlermühle	a)	1.147	222	8.259	1.838	*10.437*	*4.311*
	b)	672	173	8.963	2.342	*9.002*	*2.622*
Teplice Šanov - Teplitz-Schönau	a)	303	204	2.655	1.120	*3.022*	*1.863*
	b)	2.276	305	15.935	2.408	*16.106*	*3.768*
Luhačovice	a)	3.721	480	12.003	1.044	*10.360*	*1.527*
	b)	1.965	134	6.127	291	*28.185*	*314*
Piešťany	a)	1.924	854	8.560	3.341	*7.521*	*4.821*
	b)	1.204	321	5.800	1.066	*4.358*	*1.632*
Trenčianské Teplice	a)	3.121	477	11.042	1.122	*10.049*	*1.831*
	b)	1.752	182	8.555	621	*8.605*	*762*
Ostatní místa - sonstige Orte - autres localités	a)	29.645	3.939	121.697	15.299	*123.929*	*23.221*
	b)	34.464	4.071	144.869	13.944	*169.503*	*26.155*
Úhrn - Summe - Total B.							
Čechy - Böhmen - Bohême	a)	**21.342**	**8.530**	**90.903**	**28.415**	***106.293***	***67.116***
	b)	**18.444**	**4.094**	**106.441**	**19.091**	***130.042***	***35.890***
Morava a Slezsko - Mähren u. Schlesien - Moravie et Silésie	a)	**9.111**	**982**	**32.581**	**2.916**	***31.497***	***4.942***
	b)	**8.510**	**590**	**33.504**	**2.997**	***57.519***	***4.705***
Slovensko - Slovakei - Slovaquie	a)	**17.280**	**3.875**	**70.960**	**13.916**	***64.310***	***17.894***
	b)	**22.656**	**3.529**	**85.400**	**9.162**	***87.810***	***14.906***
Podkarpatská Rus - Karpatorußland - Russie Subcarpat.	a)	**288**	**13**	**880**	**20**	***809***	***75***
	b)	**3.192**	**117**	**10.003**	**459**	***9.011***	***507***

t = tuzemci - Inländer - Tchécoslovaque — c = cizozemci - Ausländer - étrangers.

¹) Seznam těchto měst počtem 100 viz v pozn. ²) tab. 1. str. 107 »Předběžných zpráv«, č. 7/1935. — Das Verzeichnis dieser Städte (insg. 100) siehe in Anm. ²) zu Tab. 1, Seite 107 der »Vorläufigen Mitteilungen« Nr. 7/1935. — La liste de ces villes au nombre de 100 figure à la note ²) Tab. 1, p. 107, des »Rapports provisoires«, No 7/1935.

²) Též klimatická místa; a) návštěvníci stálí, b) návštěvníci přechodní. - Počet vyšetřovaných míst rozšířen od roku 1937 na 162. — Auch klimatische Orte; a) ständige Besucher, b) vorübergehende Besucher. - Zahl der Erhebungsorte seit 1937 auf 162 vergrößert. — Y compris les stations climatiques; a) visiteurs de long séjour; b) visiteurs de passage. - Le nombre des stations observées a été augmenté, depuis 1937, à 162.

13 c). Pohraniční sčítání cestujících — Grenzerheb. d. Reisenden — Passage des voyageurs à la frontière

Srpen — August — Août 1938.

Příslušnost — směr Staatsangehörigkeit — Richtung Nationalitée — Direction		Cestující překročivší hranice v místech — Überschreitungen der Staatsgrenze in den — Passage de la frontière d'Etat aux lieux: nádražních Eisenbahnhoforten de chemin de fer	silničních Straßenorten de route	paroplavebních — Dampfschiffahrtsorten de Bateaux à vapeur: labských — von Elbe — sur l'Elbe	paroplavebních — Dampfschiffahrtsorten de Bateaux à vapeur: dunajských — von Donau — sur le Danube	leteckých Flugorten d'Aérodromes	Úhrn — Summe — Total: VIII. 1938	Úhrn — Summe — Total: I. — VIII. 1938	Úhrn — Summe — Total: I. — VIII. 1937
Čechoslováci — Čechoslovaken — Tchécoslovaques	a)	142.372	94.915	831	2.070	1.475	**241.663**	1,066.737	*1,032.912*
	b)	105.039	93.035	999	1.925	1.452	**202.450**	1,124.279	*1,069.417*
Cizinci — Fremden étrangers	a)	98.994	65.854	2.551	715	1.492	**169.606**	1,114.225	*1,490.773*
	b)	104.589	62.526	2.983	1.151	1.695	**172.944**	1,061.773	*1,390.120*

a) Příchod — Zugang — Arrivée. b) Odchod — Abgang — Départ.

14. Sociální pojištění — Sozialversicherung — Assurances sociales

Rok / Měsíc Jahr / Monat Année / Mois	Ústřední sociální pojišťovna / Zentralsozialversicherungsanstalt / Inst. central d'assur. sociales — stav[1]) Stand[1]) situation[1]) — přímých důchodů[2]) / der direkten Renten[2]) / des rentes directes[2]) (1.000)	vdovských důchodů / der Witwenrenten / des rentes de veuve (1.000)	sirotčích důchodů / der Waisenrenten / des rentes d'orphelin (1.000)	částka vyplacená na / Gesamtbetrag der ausgezahlten / Somme liquidée afférenteaux — důchodech přímých / direkten Renten / rentes directes (1.000 Kč)	důchodech pozůstalostních / Hinterbliebenen-Renten / rentes des ayants droit (1.000 Kč)	jednorázových dávkách / einmaligen Leistungen / prestation en argent une fois pour toutes (1.000 Kč)	všech dávkách / Leistungen insgesamt / prestations en argent au total (1.000 Kč)	Všeobecný pensijní ústav / Allg. Pensionsanstalt / Inst. gén. des pens. (de retraite) — stav[1]) Stand[1]) situation[1]) — přímých důchodů[2]) / der direkten Renten[2]) / des Rentes directes[2]) (1.000)	vdovských důchodů / der Witwenrenten / des rentes de veuve (1.000)	sirotčích důchodů / der Waisenrenten / des rentes d'orphelin (1.000)	částka vyplacená na / Gesamtbetrag der ausgezahlten / Somme liquidée afférenteaux — důchodech přímých / direkten Renten / rentes directes (1.000 Kč)	důchodech pozůstalostních / Hinterbliebenen-Renten / rentes des ayants droit (1.000 Kč)	jednorázových dávkách / einmaligen Leistungen / prestations en argent une fois pour toutes (1.000 Kč)	všech dávkách / Leistungen insgesamt / prestations en argent au total (1.000 Kč)	z toho připadá na zvýšení v důsledku započítání nepojištěné doby / davon entfallen auf die Erhöhung infolge Einrechnung der nichtversicherten Dienstzeit / dont il revient à l'augmentation par suite des services non assurés (1.000 Kč)
1929	0·6	1·0	2·7	473	920	14,785	16,178	11·9	8·1	4·4	87,263	39,050	31,282	157,595	—
1930	6·1	3·4	9·0	6,294	4,088	24,289	34,671	15·0	9·5	5·0	107,872	42,649	26,576	177,097	—
1931	21·4	6·7	16·6	24,186	8,142	26,807	59,135	19·0	11·0	5·4	148,309	51,493	25,088	224,890	19,097
1932	50·5	10·3	24·2	60,184	12,439	27,678	100,301	23·8	12·3	5·7	224,600	68,060	25,316	317,976	64,908
1933	89·7	14·2	32·9	106,632	17,532	27,270	151,434	28·1	13·8	6·2	262,374	72,363	23,413	358,150	60,519
1934	121·8	18·3	41·5	177,616	25,016	26,946	229,578	31·9	15·3	6·7	307,470	80,353	23,708	411,531	64,669
1935	156·6	23·2	51·8	259,229	34,002	27,687	320,918	36·6	17·0	7·3	346,489	91,621	25,310	463,420	68,522
1936	174·2	27·2	60·6	296,605	40,881	29,649	367,135	39·8	18·7	8·0	380,478	100,341	28,513	509,332	72,147
1937	185·7	31·3	67·9	317,651	46,512	32,108	396,271	42·1	20·4	8·5	398,523	107,561	31,691	537,775	74,044
1937: III.	178·4	28·3	62·6	26,138	3,731	2,553	32,422	40·5	19·2	8·2	32,958	8,748	2,838	44,544	6,169
IV.	179·7	28·8	63·5	29,012	3,840	2,328	35,180	40·7	19·3	8·2	32,967	8,767	1,864	43,598	6,158
V.	180·4	29·1	64·0	23,650	3,793	2,341	29,784	40·9	19·5	8·3	33,040	8,898	2,251	44,189	6,174
VI.	181·5	29·5	64·9	29,136	3,924	2,505	35,565	41·0	19·6	8·1	33,068	8,902	1,929	43,899	6,140
VII.	181·8	29·8	65·2	25,502	3,870	2,213	31,585	41·2	19·7	8·2	33,404	9,055	2,459	44,918	6,238
VIII.	182·2	30·0	65·7	24,904	3,972	2,637	31,513	41·4	19·9	8·2	33,428	9,038	2,462	44,928	6,196
IX.	182·6	30·3	66·1	28,287	3,949	2,293	34,529	41·5	20·0	8·2	33,520	9,269	3,542	46,331	6,172
X.	183·7	30·7	66·9	26,856	4,009	2,790	33,655	41·7	20·2	8·3	33,450	9,130	3,067	45,647	6,177
XI.	184·7	30·9	67·4	26,982	4,022	3,784	34,788	41·9	20·3	8·4	33,614	9,269	3,236	46,119	6,175
XII.	185·7	31·3	67·9	28,795	4,608	3,286	36,689	42·1	20·4	8·5	34,106	9,312	3,142	46,560	6,220
1938: I.	187·2	31·6	68·5	23,655	3,469	2,398	29,522	42·2	20·6	8·5	34,362	9,321	3,383	47,066	6,260
II.	188·4	31·9	69·0	27,599	4,125	2,130	33,854	42·5	20·7	8·5	33,885	9,187	2,507	45,579	6,198
III.	189·8	32·3	69·8	29,410	4,182	3,249	36,841	42·8	20·8	8·6	34,419	9,459	2,320	46,198	6,237
IV.	190·9	32·6	70·2	27,966	4,253	1,973	34,192	42·9	21·0	8·6	34,933	9,578	2,654	47,165	6,288
V.	191·9	33·0	70·8	28,081	4,270	2,694	35,045	43·1	21·1	8·7	34,908	9,597	2,429	46,934	6,241
VI.	192·7	33·4	71·3	29,986	4,853	2,442	37,281	43·2	21·3	8·4	34,097	9,439	2,625	46,161	6,231
VII.	193·4	33·7	71·8	24,636	3,707	2,627	30,970	43·4	21·4	8·4	34,141	9,642	2,675	46,458	6,203
VIII.	194·3	34·1	72·5	29,977	4,430	2,695	37,102	43·6	21.5	8·4	34,399	9,579	3,191	47,169	6,210

Rok / Měsíc Jahr / Monat Année / Mois	Ústřední bratrská pokladna / Zentralbruderlade / Caisse centrale de secours des ouvriers mineurs — stav[1]) Stand[1]) situation[1]) — přímých důchodů[2]) / der direkten Renten[2]) / des rentes directes[2]) (1.000)	vdovských důchodů / der Witwenrenten / des rentes de veuve (1.000)	sirotčích důchodů / der Waisenrenten / des rentes d'orphelin (1.000)	částka vyplacená na / Gesamtbetrag der ausgezahlten / Somme liquidée afférenteaux — důchodech přímých / direkten Renten / rentes directes (1.000 Kč)	důchodech pozůstalostních / Hinterbliebenen-Renten / rentes des ayants droit (1.000 Kč)	jednorázových dávkách / einmaligen Leistungen / prestations en argent une fois pour toutes (1.000 Kč)	všech dávkách / Leistungen insgesamt / prestations en argent au total (1.000 Kč)	Úrazové pojišťovny dělnické[3]) / Arbeiter-Unfallversicherungsanstalten[3]) / Inst. d'assur.-accidents des ouvriers[3]) — částka vyplacená na / Gesamtbetrag der ausgezahlten / Somme liquidée afférenteaux — důchodech přímých / direkten Renten / rentes directes (1.000 Kč)	důchodech pozůstalostních / Hinterbliebenen-Renten / rentes des ayants droit (1.000 Kč)	jednorázových dávkách / einmaligen Leistungen / prestations en argent une fois pour toutes (1.000 Kč)	dobrovolných příplatcích / freiwilligen Zuschüsse / payements facultatifs supplémentaires (1.000 Kč)	všech dávkách / Leistungen insgesamt / prestations en argent au total (1.000 Kč)
1929	43·1	30·9	10·8	117,636	43,279	383	161,298	121,089	16,167	6,478	8,785	152,519
1930	44·4	31·2	9·1	119,020	43,160	363	162,543	132,129	18,281	7,307	11,193	168,910
1931	47·9	31·7	8·5	127,476	43,142	329	170,947	141,163	19,970	8,214	12,150	181,497
1932	50·8	32·1	8·4	136,801	43,698	333	180,832	147,169	21,461	7,449	11,921	188,000
1933	54·8	33·4	10·0	145,283	44,107	266	189,656	145,872	22,571	8,108	11,798	188,349
1934	55·9	33·9	10·3	154,156	44,614	199	198,969	145,456	23,988	6,671	11,257	187,372
1935	55·7	34·4	10·2	154,871	45,197	225	200,293	146,468	24,140	4,636	11,225	186,469
1936	55·1	34·6	11·4	154,638	45,825	262	200,725	151,615	24,336	3,716	10,724	190,391
1937	54·2	35·1	11·1	153,216	47,041	366	200,623	158,663	25,035	3,678	9,802	197,178
1937: III.	54·7	34·6	10·2	13,702	3,940	23	17,665	13,549	2,171	306	829	16,855
IV.	54·6	34·6	11·1	12,826	3,924	33	16,783	13,972	2,115	387	835	17,309
V.	54·6	34·7	11·1	12,797	3,902	22	16,721	12,449	2,027	280	710	15,466
VI.	54·5	34·7	11·0	12,781	3,927	44	16,752	13,377	2,083	344	794	16,598
VII.	54·4	34·8	11·0	12,731	3,928	27	16,686	13,166	2,091	273	782	16,312
VIII.	54·4	34·8	11·0	12,745	3,950	46	16,741	12,977	2,075	375	770	16,197
IX.	54·3	34·9	10·9	12,706	3,941	39	16,686	12,817	2,067	259	780	15,923
X.	54·3	35·0	10·9	12,731	3,957	29	16,717	13,576	2,073	305	763	16,717
XI.	54·2	34·9	10·9	12,680	3,940	27	16,647	13,401	2,136	277	798	16,612
XII.	54·2	35·1	11·1	12.839	3,964	45	16,848	13,480	2,150	272	1,158	17,060
1938: I.	54·1	35·1	10·9	12,581	3,929	19	16,529	13,971	2,104	301	784	17,160
II.	54·0	35·1	10·9	12,455	3,959	24	16,438	13,156	2,073	330	821	16,380
III.	53·9	35·1	10·8	12.833	4,000	26	16,859	14,735	2,163	320	824	18,042
IV.	53·9	35·2	10·7	12.689	3,994	22	16,705	14,133	2,126	355	767	17,381
V.	53·8	35·2	10·7	12,623	4,011	17	16,651	14.391	2,109	290	742	17,532
VI.	53·7	35·4	10·7	12,644	4,003	30	16,677	13,882	2,126	240	786	17,034
VII.	53·7	35·4	10·5	13,633	4,016	46	17,725	13,748	2,102	295	743	16,888
VIII.	.	.	.	.	.	.	.	13,874	2,124	321	744	17,063

[1]) Podle stavu na konci roku (měsíce). — Nach dem Stande am Ende des Jahres (Monates). — D'après la situation à la fin de l'année (du mois).

[2]) Všechny důchody poskytované bývalým pojištěncům, t. j. důchody invalidní, starobní, sociální, úrazové a hornické provise invalidní (starobní). — Alle den ehemaligen Versicherten zuerkannten Renten, u. zw. Invaliden, Alters-, Sozial-, Unfall-Renten und Invaliden- oder Alters- Provisionen der Bergleute. — Toutes les rentes servies aux anciens assurés, c.-à-d. les rentes d'invaliditée, de vieillesse, sociales, d'accident et les provisions d'invaliditée (de vieillesse) des ouvriers mineurs.

[3]) Úrazová pojišťovna dělnická v Praze, Brně, Bratislavě. — Arbeiter-Unfallversicherungsanstalt in Prag, Brünn, Bratislava. — Inst. d'assurance-accidents des ouvriers à Prague, Brno, Bratislava.

15. Veřejné finance*) — Öffentliche Finanzen*) — Finances publiques*)

Rok (=měsíční průměr) / Jahr (=Monatsdurchschnitt) / Année (=moyenne mensuelle) / Měsíc / Monat / Mois	Hrubý výsledek veřejných dávek / Brutto-Ertrag der öffentlichen Abgaben / Produit brut des charges publiques: Veřejné dávky / Öffentl. Abgaben / Taxes publiques	Přímé daně / Direkte Steuern / Impôts directs	Daň z obratu a přepychová / Umsatz- und Luxussteuer / Impôt sur le chiffre d'affaires et de luxe	Cla / Zölle / Douanes	Spotřební daně / Verbrauchssteuern / Impôts de consommation	Poplatky / Gebühren / Droits	Monopoly¹) / Monopole¹) / Monopoles¹)	Podíly a úděly²) / Anteile und Zuteilungen²) / Quotes-parts et allocations²)	Tabáková režie / Tabakregie / Régie des tabacs: prodej / Verkauf / vente	odvod státní pokladně / Abfuhr an die Staatskasse / remis à la caisse de l'Etat	Příjem silničního fondu / Einnahmen des Straßenfonds / Revenu du fonds de la voirie	Samospr. přirážky / Selbstverwaltungszuschläge / Centimes addit. autonomes: celkem / insgesamt / total	obecní / Gemeindezuschläge / communaux
	1,000.000 Kč												
1929	825,7	169,3	195,5	119,1	161,7	177,1	3,0	130,0	196,4	114,0	13,2	.	.
1930	794,5	157,7	196,5	103,3	157,6	173,3	6,1	171,8	192,2	108.6	14,7	.	.
1931	799,2	147,6	185.2	110.9	181,1	170,5	3,9	208,0	181,0	102,1	19,6	123,3	53,6
1932	772,5	172,2	185,8	73,3	176,9	161,2	3,1	207,6	181,1	113,1	24,1	119,1	52,6
1933	728,5	154,6	192,6	54,3	168,2	155.5	3,3	245,2	166,3	107,0	20,3	125,0	54,9
1934	734,2	143,2	199,3	55,6	166.6	164,9	4,6	248,5	159,1	104.0	19,8	118.8	51,6
1935	718.3	146,9	192,7	56,1	165.6	152,5	4,5	259,3	151,6	98,5	21,7	125,5	54.3
1936	753,3	155,6	197,1	62,0	175.7	158.7	4,2	256,3	154,5	98,6	23,9	154,1	66,1
1937	864,7	236,4	230,6	66,4	190,5	135,0	5,8	231,9	142.9	95,3	25,6	131,8	56,7
1937: V.	835,9	212,7	271,2	63.8	179,2	102,0	7,0	215,6	146,4	109,5	18,4	126,9	54,8
VI.	723,5	186,9	166,1	53.2	181,8	130,8	4,7	252,2	152,2	78,0	25,1	130,7	58,9
VII.	912,5	273,0	183,8	68,3	199,9	183,7	3,8	249,9	159,0	104,5	40,0	129,7	54,6
VIII.	823,8	131,9	303,2	60,5	204,8	117.8	5,6	227,3	150,2	79,0	25,2	127,0	55.2
IX.	678.9	104,2	176,5	70,1	186,6	132,7	8,8	233,7	150,0	106,5	19,1	129,1	56,5
X.	821,4	178,6	214,7	72,7	197,6	149,6	8,2	219,1	143.4	117,5	21,0	135,4	58,5
XI.	1.049,1	278,4	353,7	76,0	212,1	122,4	6,5	208,1	141,6	101,5	27,3	156,4	65,7
XII.	1.356,0	542,8	322,9	71,5	243,8	168,6	6,4	170,8	166,4	86,0	39,4	144,9	64,3
1938: I.	813,7	255,7	158,8	57,5	211,8	120,7	9,2	297,1	118,0	64,5	33,9	122,8	45,7
II.	1.249,0	576,7	320,6	47,3	175,1	124,6	4.7	214,2	125,1	95,0	15,8	140,4	61,2
III.	662,7	95,3	176,8	61,7	194,3	129,7	4,9	209,8	150,0	95,0	17,1	133,3	56,0
IV.	835,4	226.3	189,8	63,6	198.1	152,7	4,9	216,7	143,0	100,5	31,4	128,6	52,6
V.	1.075,9	353,5	322,8	62,4	208,0	124.9	4.3	215,5	154,9	106,5	23,8	138,6	58,5
VI.	835,3	211,8	202,7	55,5	228,0	132.6	4,7	218,2	161,7	80,0	29,0	142,3	63,0
VII.	1.137,0	406,4	225,7	46.6	242,5	210,3	5,5	244.0	159,1	95,0	46,9	135,3	56,1
VIII.	1.097,9	269,4	357,6	58,9	246,9	159,8	5.3	218,6	167,8	120,0	30,0	142,7	59,9

*) Data ministerstva financí. — Daten des Finanzministeriums. — Données du Ministère des Finances.
¹) Sůl, sladidla, výbušné látky. — Salz, Süß- und Sprengstoffe. — Sel, saccharines, matières explosives.
²) Odvedené státní správou z výnosu některých dávek samosprávě neb fondům. — Durch die Staatsverwaltung vom Ertrag einiger Abgaben an die Selbstverwaltung oder an Fonds abgeführt. — Remis, sur le produit de certaines taxes, par l'administration de l'Etat aux administrations autonomes et fonds.

16. Návštěva zábav — Besuch von Vergnügungsunternehmungen — Fréquentations des divertissements (1929 = 100)

Rok, měsíc / Jahr, Monat / Année, mois	Výnos dávky ze zábav¹) v městech s počtem obyvatel — Ertrag der Lustbarkeitsabgabe¹) in Städten mit einer Einwohnerzahl — Produits de la taxe sur les divertissements¹) dans les villes: přes — über — de plus de 10.000: Celkem / Insgesamt / Total	z toho — davon — dont: biografů / Lichtspiele / cinémas	ostatních / sonstige / autres	z toho — davon — dont: 10—20.000: Celkem / Insgesamt / Total	z toho — davon — dont: biografů / Lichtspiele / cinémas	ostatních / sonstige / autres	20—50.000: Celkem / Insgesamt / Total	z toho — davon — dont: biografů / Lichtspiele / cinémas	ostatních / sonstige / autres	přes - über - de plus de 50.000: Celkem / Insgesamt / Total	z toho — davon — dont: biografů / Lichtspiele / cinémas	ostatních / sonstige / autres
1929	100,0	100,0	100,0	100,0	100.0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930	111,7	117,0	102,1	107,9	110,2	102,9	114,0	123,0	99,1	111,9	116,8	103,1
1931	102,7	108,1	92,8	106,0	113,0	90,9	108,8	120,9	88,9	99,5	102,1	94,8
1932	87,0	93,1	76,0	89,1	91,5	84,1	91,2	102,4	72,6	84,9	90,2	75,4
1933	78,0	84,3	66,8	81,2	83,0	77,2	80,6	90,5	64,3	76,3	82,4	65,3
1934	74,5	78,6	67,1	75,7	79,4	67,7	75,6	83,8	62,0	73,8	76,5	69,0
1935	73,6	79,2	63,4	72,1	75,1	65,5	72,4	81,2	58,0	74,4	79,7	65,1
1936	80,7	89,2	65,4	80,6	87.3	66.1	82,4	95,4	61,0	80,1	87,4	66,9
1937	85,6	95,5	67,8	88,6	97,5	69,3	86,7	102,1	61,5	84,4	92,5	69,9
1937: I.	106,2	101,3	115,1	116,7	108,7	133,0	104,0	111,5	91,6	104,2	95,4	120,0
II.	101,5	109,6	86,8	103,6	106,6	96,9	99.0	112,8	76,2	101,9	109,3	88,6
III.	92,7	114,9	52,7	96,6	112,6	61,9	90,6	116,3	48,3	92,5	115,0	52,3
IV.	92,1	112,7	54,7	89,4	107,5	50,1	88,3	116,2	42,4	94,2	113,0	60,7
V.	75,5	75,9	74,6	71,5	75,6	62.4	72,5	87,0	48,7	77,7	72,0	87,8
VI.	55,0	55,8	53,5	59,9	55,5	69,3	63,1	62,2	64,5	50,6	53,5	45,4
VII.	52,7	55,5	47,5	66,0	66,8	64,3	66,3	67,0	65,1	44,0	48,1	36,6
VIII.	70,8	83,0	48,7	81,0	91,8	57,6	79,7	90,0	62,8	64,7	77,9	41,1
IX.	82,9	97,9	55,8	78,3	93,5	45,2	81,7	101,1	49,8	84,6	98,0	60,7
X.	100,9	118,2	69,6	97,9	112,4	66,4	104,6	131,7	60,2	100,3	115,0	74,1
XI.	96,9	97,3	73,7	91,4	118,3	33,2	92,6	109,0	65,7	100,0	107,5	86,6
XII.	101,0	112,0	81,2	109,7	118,2	91,4	99,0	121,2	62,7	99,4	106,8	86,0
1938: I.	112,3	111,1	114,5	119,5	112,8	133,9	105,6	113,8	92,3	112,8	109,5	118,7
II.	121,3	109,2	143,1	117,2	108,4	136,2	108,5	111,1	104,1	127,2	108,7	160,1
III.	87,8	105,7	55,7	84,3	95,1	60,8	89,0	109,8	54,8	88,4	107,2	54,9
IV.	88,3	105,3	57,6	92,2	108,4	57,3	84,1	103,5	52,2	88,8	105,0	59,8
V.	75,4	83,9	60,2	71,7	82,5	48,2	70,0	86,9	42,3	78,5	83,1	70,2
VI.	62,7	67.8	53,4	64,7	65,8	62,3	61,8	68,7	50,6	62,5	68,1	52,4
VII.	54,7	56,7	51,1	71,9	74,4	66,5	62,7	68.2	53,7	47,1	47,4	46,4
VIII.	68,1	73,4	58,4	81.2	79,0	86,2	64,3	71,6	52,4	65,9	72,5	54,2

¹) Průměrný denní výnos. — Durchschnittlicher Tagesertrag. — Moyennes journalières.

II. Příloha — Beilage — Supplément.

I. Neumístění uchazeči podle politických okresů — Nichtuntergebrachte Bewerber nach politischen Bezirken — Demandeurs non placés d'après les districts administratifs

Země, politický okres Land, politischer Bezirk Province, district administratif	Neumístění uchazeči / Nichtuntergebrachte Bewerber / Demandeurs non placés			
	1937		1938	
	31. VIII.	30. IX.	31. VIII.	30. IX.*
Čechy — Böhmen — Bohême	**145.659**	**144.591**	**108.288**	.
Aš — Asch	1.321	1.251	746	.
Benešov	164	179	91	65
Beroun	97	65	47	116
Bílina — Bilin	987	1.011	669	563
Blatná	147	144	193	121
Boleslav Mladá	789	500	333	162
Brandýs n. L.	267	326	64	46
Brod Český	302	240	57	40
Brod Německý — Deutsch Brod	295	281	318	278
Broumov — Braunau	3.052	2.815	2.277	784
Budějovice České — Böhm. Budweis	1.653	1.649	992	.
Bydžov Nový	503	928	391	325
Čáslav	159	119	27	.
Děčín — Tetschen	5.096	5.082	3.747	.
Domažlice	95	162	32	.
Dubá — Dauba	236	313	28	29
Duchcov — Dux	3.024	2.870	1.955	.
Dvůr Králové n. L. — Königinhof a. d. Elbe	499	486	520	421
Falknov n. O. — Falkenau a. d. Eger	4.067	3.798	3.494	.
Frýdlant — Friedland	3.048	3.154	1.988	.
Hora Kutná	351	344	113	72
Hořice	401	453	433	457
Hořovice	230	264	55	66
Hradec Jindřichův — Neuhaus	810	672	346	.
Hradec Králové — Königgrätz	467	483	315	375
Hradiště Mnichovo	526	501	260	.
Humpolec	252	194	117	66
Cheb — Eger	3.607	3.686	2.531	.
Chomutov — Komotau	3.174	3.016	2.228	.
Chotěboř	170	102	61	30
Chrudim	432	450	153	168
Jablonec n. N. — Gablonz a. d. Neiße	4.014	4.074	4.018	.
Jablonné Něm. — Deutsch Gabel	1.172	1.303	771	.
Jáchymov — Sankt Joachimsthal	281	404	236	.
Jičín	85	36	27	14
Jilemnice — Starkenbach	730	755	518	666
Jílové	75	66	31	30
Kadaň — Kaaden	1.415	1.693	735	.
Kamenice n. Lipou	225	269	91	204
Kaplice — Kaplitz	1.040	1.044	655	.
Kladno	131	123	82	74
Klatovy — Klattau	801	793	762	583
Kolín	448	463	266	118
Kralovice	13	24	39	52
Kralupy n. Vltavou	22	17	30	13
Kraslice — Graslitz	4.091	4.057	2.653	.
Krumlov Čes. — Böhm. Krumau	588	562	494	110
Lanškroun — Landskron	327	373	520	399
Lázně Mar. — Marienbad	1.285	2.105	1.636	.
Ledeč n. Sázavou	150	184	95	.
Liberec — Reichenberg	7.801	7.589	7.413	.
Lípa Česká — Böhm. Leipa	2.520	2.691	1.866	.
Litoměřice — Leitmeritz	1.227	1.386	1.012	.
Litomyšl — Leitomischl	423	510	221	143
Loket — Elbogen	3.677	3.495	2.672	.
Louny	181	300	299	215
Mělník	99	104	40	36
Město Nové n. Metují	70	69	116	94
Milevsko	231	248	39	32
Most — Brüx	3.436	2.855	2.775	.
Mýto Vysoké	581	639	614	357
Náchod	362	302	422	366
Nejdek — Neudek	4.401	4.556	2.811	.
Nymburk	144	114	45	42
Paka Nová	172	117	425	400
Pardubice	1.108	1.017	730	.
Pelhřimov	83	89	80	83
Písek	519	495	126	77
Planá — Plan	342	528	431	.
Plzeň — Pilsen	3.047	3.212	2.256	.
Podbořany — Podersam	530	446	97	100
Poděbrady	250	299	124	.
Polička	71	117	22	34
Hlavní město Praha Hauptstadt Prag - Ville de Prague	10.680	10.427	9.193	7.326
Praha, venkov Prag, Land — Prague, campagne	324	214	252	.
Prachatice	785	738	521	.
Přeštice	528	389	109	69
Příbram	469	545	57	69
Přísečnice — Preßnitz	1.919	1.660	1.307	.
Rakovník	337	299	166	.
Říčany	172	136	45	35
Rokycany	1.085	1.176	778	717
Roudnice n. L.	205	185	86	.
Rumburk — Rumburg	2.065	1.607	1.230	.
Rychnov n. Kněžnou	488	491	408	392
Sedlčany	262	179	116	53
Semily	3.784	3.680	3.454	.
Slaný	248	250	86	27
Strakonice	201	184	74	55
Stříbro — Mies	1.529	1.129	523	533
Sušice — Schüttenhofen	798	845	234	81
Šluknov — Schluckenau	2.605	2.702	2.324	.
Tábor	210	207	97	44
Tachov — Tachau	3.035	2.388	1.846	.
Teplá — Tepl	1.338	1.365	1.651	.
Teplice-Šanov — Teplitz-Schönau	4.619	4.899	3.858	3.832
Třeboň	964	995	271	126
Trutnov — Trautenau	2.512	2.728	2.201	.
Turnov	736	704	267	.
Týn Horšovský — Bischofteinitz	1.446	1.631	624	97
Týn nad Vltavou	237	306	23	16
Ústí n. Lab. — Aussig	5.102	4.820	4.195	4.443
Varnsdorf — Warnsdorf	1.041	982	868	.
Vary Karlovy — Karlsbad	6.512	6.369	4.431	.
Vlašim	34	22	43	.
Vrchlabí — Hohenelbe	1.502	1.386	1.366	.
Žamberk — Senftenberg	226	275	176	163
Žatec — Saaz	513	714	131	.
Žlutice — Luditz	313	202	159	.
Uchazeči z různých míst — Bewerber aus verschied. Orten — Demandeurs des différents endroits	2.446	2.723	2.242	2.295
Morava a Slezsko — Mähren und Schlesien — Moravie et Silésie	**49.948**	**50.255**	**29.099**	.
Beroun Mor. — Bärn	902	1.014	878	627
Bílovec — Wagstadt	291	231	181	100
Boskovice	1.196	1.137	728	649
Brno, zemské hlav. město — Brünn, Landeshauptstadt — Brno, chef-lieu de province	5.943	5.722	3.491	3.122
Brno, venkov — Brünn, Land — Brno, district rural	2.016	2.058	331	249
Brod Uherský	512	457	566	.
Bruntál — Freudenthal	3.531	3.188	2.285	.
Budějovice Moravské	296	308	112	.
Dačice	112	150	110	.
Frýdek	978	737	493	303
Fryštát — Freistadt	1.826	1.660	1.028	.
Frývaldov — Freiwaldau	1.188	1.246	714	.
Hlučín	38	56	—	.
Hodonín	1.449	1.805	584	.
Holešov	302	309	82	76
Hradiště Uherské	302	367	27	19
Hranice — Mähr. Weißkirchen	138	132	140	90
Hustopeče — Auspitz	680	781	204	.
Jičín Nový — Neu-Titschein	1.392	1.150	1.505	.
Jihlava — Iglau	902	970	673	.
Krnov — Jägerndorf	3.518	3.662	1.784	.
Kroměříž	304	386	183	96
Krumlov Moravský	332	539	43	38
Kyjov	1.144	965	509	453
Litovel	113	125	65	48
Meziříčí Valašské	529	455	237	385
Meziříčí Velké	510	480	200	161
Město Nové na Mor.	330	393	67	91
Mikulov — Nikolsburg	288	376	87	65
Místek	461	377	88	66
Olomouc, město — Olmütz, Stadtbezirk — Olomouc, district urbain	733	774	419	184
Olomouc, venkov — Olmütz, Land — Olomouc, district rural	224	219	155	123
Opava — Troppau	2.024	1.757	1.654	1.738
Ostrava Moravská	2.332	2.312	1.417	1.443
Prostějov	495	539	263	183
Přerov	587	533	80	64
Rýmařov — Römerstadt	1.121	1.237	1.592	1.546
Šternberk — Sternberg	1.374	1.495	1.082	974
Šumperk — Mähr. Schönberg	900	796	662	.
Těšín Český	1.215	1.063	177	.
Tišnov	504	593	235	246
Třebíč	1.093	1.062	471	369
Třebová Mor. — Mähr. Trübau	2.858	2.957	1.770	.
Vsetín	455	237	114	56
Vyškov	343	791	307	303
Zábřeh — Hohenstadt	715	847	692	646
Zlín	232	188	51	52
Znojmo — Znaim	1.220	1.619	563	.

Země, politický okres Land, politischer Bezirk Province, district administratif	Neumístění uchazeči Nichtuntergebrachte Bewerber Demandeurs non placés 1937 31. VIII.	1937 30. IX.	1938 31. VIII.	1938 30. IX.*
Slovensko — Slovakei — Slovaquie	**34.051**	**32.228**	**24.634**	.
Baňa Nová	535	407	297	294
Bánovce n. Bebravou	183	18	9	4
Bardejov	75	29	54	.
Bratislava, mesto-Stadt-district urbain	3.514	4.285	2.813	3.328
Bratislava, vonkov-Land-district rural	1.991	1.674	2.019	1.379
Brezno n. Hronom	351	261	11	.
Bystrica Banská	26	24	36	41
Bystrica Považská	644	663	469	279
Bytča Veľká	1.225	1.236	596	571
Čadca	226	232	106	206
Ďala Stará	450	198	315	31
Feledince	78	108	24	1
Galanta	414	755	427	317
Gelnica — Göllnitz	375	294	262	191
Giraltovce	1	1	2	1
Hlohovec	415	322	278	216
Humenné	97	43	112	64
Chlumec Kráľovský	135	157	201	.
Ilava	252	274	53	104
Kameň Modrý	31	29	81	20
Kapušany Veľké	59	65	10	.
Kežmarok — Käsmark	26	43	24	28
Komárno	1.715	1.733	1.318	.
Košice, mesto-Stadt-district urbain	1.967	2.132	1.809	1.501
Košice, vonkov-Land-district rural			37	46
Kremnica	70	221	112	155
Krupina	40	30	11	.
Kubín Dolní	122	126	144	78
Levice	1.153	619	603	549
Levoča	36	40	12	12
Ľubovňa Stará	—	6	3	3
Lučenec	1.796	1.602	1.462	1.565
Malacky	847	1.067	290	218
Martin Turč. Sv.	13	13	15	15
Medzilaborce	124	112	—	.
Mesto Kys. Nové	206	227	155	155
Mesto Nové n. Váhom	434	313	142	.
Michalovce	477	492	383	143
Mikuláš Lipt. Sv.	639	335	77	40
Modra	129	189	54	66
Moldava n. Bodvou	129	168	53	.
Moravce Zlaté	30	25	28	23
Myjava	314	360	263	56
Námestovo	1	5	—	.
Nitra	967	1.081	1.407	503
Parkan	357	304	153	.
Piešťany	407	350	290	149
Poprad	110	87	11	11
Prešov	370	401	468	325
Prievidza	187	121	495	93
Púchov	478	169	204	.
Revúca	43	62	541	.
Rožňava	529	493	231	.
Ružomberok	705	658	716	.
Sabinov	9	12	160	114
Senica	252	296	190	150
Skalica	193	373	227	145
Snina	428	252	341	261
Sobota Rimavská	350	366	270	277
Sobrance				
Streda Dunajská	5	7	176	3
Stropkov	35	22	37	28
Šaľa	88	80	17	32
Šamorín	69	55	112	47
Štiavnica Banská	424	338	129	135
Topoľčany	743	508	163	88
Tornaľa	151	94	112	.
Trebišov	40	54	11	53
Trenčín	45	53	13	20
Trnava	2.084	1.973	845	2.221
Trstená	5	16	47	19
Ves Spiš. Nová	112	80	82	30
Ves Spiš. Stará	2	2	15	.
Vráble	202	80	41	.
Vranov n. Topľou	129	60	436	.
Zámky Nové	994	819	768	688
Zvolen	334	212	68	68
Zeliezovce	71	230	202	70
Žilina	1.788	1.587	486	478
Podkarpatská Rus — Karpatorußland — Russie Subcarp.	**3.660**	**3.618**	**3.402**	.
Berehovo	817	927	520	337
Berezný Veľký				
Chust	187	108	289	138
Iršava				
Mukačevo, město-Stadt-district urbain Mukačevo, venkov-Land-district rural	616	595	617	399
Perečín	122	100	79	11
Rachov				
Sevluš	342	297	167	111
Svalava	153	78	84	77
Ťačovo			50	.
Užhorod, město-Stadt-district urbain Užhorod, venkov-Land-district rural	1.423	1.513	1.596	1.134
Volové				
Čechy — Böhmen — Bohême	145.659	144.591	108.288	.
Morava a Slezsko — Mähren und Schlesien — Moravie et Silésie	49.948	50.255	29.099	.
Slovensko — Slovakei — Slovaquie	34.051	32.228	24.634	.
Podkarpatská Rus — Karpatorußland — Russie Subcarp.	3.660	3.618	3.402	.
Československo — Čechoslovakei — Tchécoslovaquie	**233.318**	**230.692**	**165.423**	.

II. Přehled za léta 1930—1938 — Übersicht für d. J. 1930—1938
Aperçu pour les années 1930 à 1938

Měsíc—Monat—Mois	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
I.	73.891	313.511	583.138	872.775	838.982	818.005	850.010	667.486	519.002
II.	86.156	343.972	631.736	920.182	844.284	833.194	860.239	677.947	511.288
III.	88.005	339.505	633.907	877.955	789.789	804.794	797.770	627.258	434.506
IV.	79.721	296.756	555.832	795.919	704.338	734.550	719.166	503.632	360.849
V.	77.069	249.686	487.228	726.629	624.850	666.433	637.385	385.061	284.785
VI.	73.464	220.038	466.948	675.933	582.810	605.956	565.799	303.535	224.170
VII.	77.309	210.908	453.294	640.360	569.450	566.559	508.081	248.127	184.118
VIII.	88.005	215.040	460.952	625.836	572.428	557.706	483.502	233.318	165.423
IX.	104.534	228.351	486.935	622.561	576.267	573.362	479.268	230.692	
X.	122.379	254.201	533.616	629.992	599.464	601.390	441.679	237.737	
XI.	155.203	337.654	608.809	691.078	668.937	678.870	510.205	333.455	
XII.	239.564	486.363	746.311	779.987	752.328	794.407	619.143	459.142	

* Předběžná data — Vorläufige Daten — Données provisoires.

Statistický zpravodaj vychází 12 krát do roka vždy každého 8. dne v měsíci. — Předplat. na 12 čísel 50 Kč. — Redakce Praha VII., Bělského tř. 2. Telefon 730-19, 721-51-5. — Odpověd. redaktor Dr. Jar. Stehlík. — Administrace Státní tiskárna Praha III., Karmelitská 6, tel. 474-51. — Novin. sazba pov. výn. ředitel. pošt a telegr. čís. 346622-IIIa-1937. — Dohlédací pošt. úřad Praha 8. — Tiskem Státní tiskárny v Praze.